

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Szell Kálmán pengéje.

Budapest, június 26.

(v.) Furcsa viszony ez a mi testvéri viszonyunk Ausztriával. Magyarország büségesen és lojalisan levonja ennek a kapcsolatnak minden politikai és gazdasági konzekvenciáját. Figyelmesen megtartja a közjogi határokat; nem avatkozik a másik állam belső ügyeibe még akkor sem, ha az odaát végbemő fejlődési folyamat itt-ott megtámadja némileg a magunk állami és nemzeti egyensúlyának feltételeit s az osztrák politika ilyenformán ellentétbe jut a mi életöztönünkkel. A dualizmus immár harminc éve hony fennáll; e három évtized során egyetlenegy eset sem volt arra, hogy Magyarország több jogot kívánt volna igénybe venni, mint amennyit számára a közjogi kiegyezés biztosít; még magát a paritást is, amely pedig egyik sarkalatos elve a kiegyezésnek, csakis fokozatosan és kiméletesen valósítjuk meg, beérve a lassu haladással a lépésről lépésre hódítva meg még azt is, amit a 67-iki alku mint azonnal és teljes mértékben teljesítendő szolgáltatót szánt nemzetünknek. Épp ilyen korrekt, sőt nagylelkű volt magunkartása a gazdasági vonatkozásokban is. Az osztrák tőke, az osztrák ipar s az osztrák gazdasági szellem háborítlanul arattak nálunk harminc esztendő óta, még pedig olykor többet, mint amennyit véteftek.

Végtelen béketűrőssel nézte a magyar nemzet az osztrák közigazdaságnak ezt a mohó térfoglalását; védekezésünk gyöngéd volt, sőt olykor gyáva is, hiszen volt idő, mikor hátrattuk a magunk jussát, csakhogy magunk ellen ne zudítsuk Ausztria önzését.

S miként viszonzta a testvérállam ezt a mi viselkedésünket? A dualizmust merő

álátatásnak vette, s makacsul ragaszkodott a birodalmi egységhez. Napirenden voltak az ő részéről a közjogi határsértések, amelyek a magyar nemzet állami önállását támadták meg. Valóságos guerilla-harcot folytattak ellenünk, hol itt, hol ott bolygatva meg közjogunkat, folytonos rajtatüetésekkel és hadicsellekkel zaklatva fel Magyarországnak közjogi lelkiismeretét, nyilván abból a feltevésből indulván ki, hogy kifárasztják figyelmünket s kimerítik erélyünket, amíg valamely ponton mégis csak sikerül rést ütniök közjogi szerkezetünkön. A gazdasági téren éppen így jártak el, sőt talán még ridegebbül. Mialatt mi békén türtük Ausztriának gazdasági hódításait, ők azalatt lépésről lépésre visszaszorították mezőgazdasági termékeinket a maguk piacáról. Rohamosan fejlesztették agrikultúrájukat, rendszeresen izgattak a magyar liszt ellen, vakmerő szekaturákkal sanyargatták állapotvitelünket. S amikor Magyarország fölzaklatott életöztönének nyomása alatt hozzá kezdet látni az iparfejlesztéshez, akkor ebben merényletet láttak a maguk ipari termelése ellen, s elmentek odáig, hogy még a tulajdon vasutaink díjszabási dolgaiba is bele akartak nyuini erőszakos kezűkkel.

Igy értelmeyték osztrák szomszédaink a testvéri viszonyt harminc év óta. De amit az utóbbi időben cselekszenek, az tulajdon még ezeken a határokon is. Ha eddig csupán a durva önzés sugalmazta eljárásukat, viselkedésüknek most már a gyűlölet a rugója. Könyörtelen és leplezetlen gyűlölet. Olyan fokra hágott bennük ez az indulat, hogy immár a közönséges illendőség korlátait sem respektálja. Legujabban bojkotálni kezdik Ausztriában a magyar értékpapirokat. Rendszeresen nyomja árfolyamukat a bécsi pénzpiac, ami egymagában véve is

hallatlan perfidia. De még ennél is tovább mennek: hatósági vétóval foglalnak állást az ellen, hogy az osztrák pénzüzetek tökéjüknek bármily kis részét is magyar értékekben helyezték el. Hallatlan dolog ez két olyan állam között, amelyek egyazon uralkodónak jogara alatt élnek, s amelyeket olyan szűk közjogi kapcsolat fűz egymáshoz, amelyhez fogható semmiféle államszövetsége a világnak nem mutat fel.

A magyar nemzet lelkéből beszélt ma Szell Kálmán, mikor az ország színe előtt felemelte hatalmas szavát ez üzelmek ellen. Miniszterelnökünk nem hagyta figyelmen kívül az udvariasság követelményeit e fejtegetéseiben. De éppen ez az ellentét az osztrák durvaság és Magyarország vezető államférfiának elegáns modora közt fogja a külföldnek a leghathatósabb megmutatni Magyarországnak politikai fölnyét. Szell Kálmán diplomáciai tapintatának egyik nagy diadala volt ez a mai beszéd, amelynek sima formái mögött a magyar nemzet önértetének egész ereje lüktetett. Az ország bizonyára megnyugvással fogadja Szell Kálmánnak azt a kijelentését, hogy az osztrákok magyargyűlöletének e legujabb csínjével szemben a magyar kormány állást foglalt. Nemzetünk közvéleménye tapasztalásból tudja, hogy a Szell-kabinet részéről mit jelent az ilyen állásfoglalás. Jelenti az okos kapacitációt, — ha ez nem bizonyul elegendőnek, akkor a nyomatókos tiltakozást, s amennyiben ennek sem volna foganatja, akkor a kiméletlen retorziót. Azt a bajnokot, aki a kiegyezés karakteréről babérokkal tért vissza, nem feltjük mi ettől az összekoccanástól sem. Az igazság fegyverével vonul ő a porondra s győzni fog, mert hatalmas őrseregként áll mögötte egész nemzetének támogatása.

T Á R C A.

Nyári levelek.

— A Budapesti Napló eredeti tarcája. —

Irtó Porzó.

A forrás körül.

Van zenék. Még pedig jó. Az igazgató karmesteréről az a följegyzésre méltó, hogy nagyobb residentál nem látott még Arolsennél, a waldeck-ymonti heregek székhelyénél, s nem látott még szeme nagyobb urat, mint a mekkora az ő nem tudom hányadik Frigyeskéje (aki meglehet hogy Károlyka), egy különben szép szál ember, akit alattvalói nagyon szeretnek. Így magyarázható meg, hogy amikor tavaly Bismarek hereg halálakor csak egyetlen egy háznak a tetejéről lengett a gyászjel, az ürboe derekáiig felvont zászló, s bennszüött és vendég nem tanusított valami nagy szomorúságot — hiszen másnap este már állott is a kránzchen, a vig színi előadások pedig folytak megszakadás nélkül — harmad napra, hogy a deli uralkodó hereg érkezett közibénk, csak ugy virított minden háztető a reggeli szében ropogó birodalmi és waldecki színektől. Amin magyar létemre nagyon elálmélkodtam. Hogy el tudtunk mi együgyűek magyarok borulni a Deák és Kossuth halálakor!

Ó, a derék hereg ur, a megmondhatója, hogyan fér bele a parányi uralkodó-székbe, melyből minden év első reggelén szabatosan fogalmazott, messzeesengő trónuska-beszédben közzönti boldog híveit.

Mert boldogok vagyunk mi. Lássá, Herr Maggiare, az állam nagy arányai megölik az országot s elnyomják az egyedet. Nincs itt milliómos, de földhöz ragadt szegény sínes. Az ilyen kicsi háztartás, mint a mienk, nem kedvez a na-

gyobb művészi alkotásnak, igaz; de jóllakik minden ember. Mert lelkesezni csupán kisebb hazáért lehet, amelyben atyafiságos szeretet forrasztja egymáshoz a sziveket s nem dulakodnak a véres dicsőség Vicipuelija körül. Apró családokra kell osztani az emberiséget, hogy ne legyenek a bőség mellett éhezők és fázók.

Ezeket beszélte nekem itt egy fehérhaju iskolamester s paradicsomi gyáinak teljesülésére poharat olyan élénken esendítette az enyémbhez, hogy a koeicintástól kiesordult a gyógyviz. De azért az öreg ur egy csöppet sem volt szocialista, sőt inkább „gut waldeckisch gesinnt.”

Am azért van itt milliómos is, koldus is. De csak vendégképen. Szerény szürkében, s nem is arany kabátban s gyémántos cipőben, mint ahogy tehetné — küssé oldalt hajolva, aprózó tipegással menekül el, alig hogy pohara megtölt, egy keskeny szöke ur az ivó-esarnok mögé. Ez Rothschild Alfonz báró ur, a párizsi nábob. Jóllehet közel ide, majnai Frankfurtban ringott őseinek bölcsője, ő maga alig tud németül. Hol marad az a bizonyos atavisztus? A torok, mely apában oly élesen horkantotta ki magából a reszelő gutturalt, a ch-t, az unokában annyira megszűkült, hogy még a könnyű hehezűt h-t sem bírja világgá lehelni. „aben Sie unger hauf Marzipan?” kérdi jószágos mosolyal Binchent. S a gyógymezeskalácsból — mert „gyógyó” itt minden, a levegtől a levélpapírosig — jókora esomót hullajt a kis lány fehér kötényébe.

De tetteze ennél többet. És teszen is. A levelek szétválnak érkeznek naponkint nevére. A titkárjai nem győzik botogtatni. S noha ez a két ur hűségesen felel meg az ő titoktartó tisztének: a Fred-villából csak épp hogy leszívárogo hozzánk, miszerint a bőven dúló iratok nyolc tizede kéregető levél, mely alatt sok elsőkelő német családi név olvasható. S nem megy üres válasz. Ezt meg a postán tudják. Szép mesterség is ez a milliómoság, de terhes. Jól is tette az apám, hogy nem tanítta-

tott rá, mert ha dussá lettem volna, koldussá lettem volna. Még egy kicsit meg is utáltam volna az embereket, főképen az u. n. történelmi neveket. Pedig azokat szeretni, ezeket meg tisztelni illik.

És, jó tanító bácsi, van itt szegény, sőt boldogtalan szegény is, hanem persze szintén csak vendégképen. Áll t. i. az országos lóvásár ott azon a fennsikon. Épp olyan hejehujás és mozgalmas, mint a magyarhoni sokadalom. Különbözők csupán abban, hogy a lábatlan, kezetlen, vak s egyébkint csonka nyomorékok a vásár területéről ki vannak zárva s csak az odavezető utat szabad elfoglalniok. Hanem aztán el is foglalják ám! Ot-hat lépésnyire egymástól guggolnak az árokparton s mindegyik forgatja a maga istenverte kintornáját, ezek is „egymástól némes függetlenségben.” Ki a Kaisermarschot, ki a Bismarekhet nyekkenki bele az esti levegőbe, közébe meg egy szál trombitán harsogtatja egy rokkant vitéz a gravelottei hős dalát. Mert ezek az ut rögéhez tapadt szabad művészek mind harkivított férfiak ám, akik a német egysegért francia földön hagyták el kezüket, lábukat. Az is igaz, hogy medália ékesíti a mellüket, és nemzeti jutalomkép az atyáskodó központi vagy akár helyi kormány megengedi nekik, hogy vásárról vásárra botorkálván, hirdessék a birodalom dicsét s a hősök emléket. S mert valahol nagy Germaniában mindig esik vásár, a fiúk folyton értesülnek apáik nagy tetteiről.

Ahogy nekiindulok a fellebögözött hegynek, egy karesu ifju halad el mellettem; a párizsi Croesusnak frankfurti öcsese. Érzékeny hallása lehet. Mihelyest megütötte kényes fülét az a kétésgbeejtő hangzavar: megfordult, s így szerencsésen kikerülte a sarcot is, mig magam sürű fillérezéssel jutalmaztam meg a művészetet és vitézséget.

Vig élet foly odafenn. Hóni szellő csap felém. Itt is a csak oleskó Lőrinc, aki a portéka helyett.

Majd megtanulják az osztrák urak, hogy velünk ilyen vakmerően packázni nem lehet. S majd fel fognak világosítani arról, hogy e legújabb csínyjük a gazdasági közösségnek pénzügyi eszközökkel való szétrepesztését jelent. Lesz-e bátorságuk e fellépésükből levonni az utolsó konzekvenciákat? Akarják-e azt, hogy a magyar társadalom Ausztria iparcikkjein torolja meg azt, amit a bécsi bankárok Magyarország közhitele ellen követnek el? Avagy azt teszik-e fel rólunk, hogy nem tudunk, vagy nem merünk védekezni az efféle ellenségeskedés ellen? Harminc esztendei nagylelkűségünket ostobaságnak, vagy gyávaaságnak nézik-e? Ha valamely államban rendszeres üldözöbe veszik egy másik államnak értékpapirjait, ez olyan állapot, amely rendes körülmények között a nemzetközi bonyodalmat, a diplomáciai összeköttetés megszakítását előzi meg. Európa jelenkori történetében erre csak egy példát tudunk. Ezelőtt körülbelül tíz esztendővel állott be ilyen értékpapirháború Oroszország és a német birodalom között. A berlini pénzügyi piac akkor ajtókat mutatott az orosz államhitelnek s Pétervár a német értékpapírok üldözésével felelt erre. De milyen volt akkor a politikai viszony a két birodalom között? A lehető legválságosabb. Az egész világ úgy érezte, hogy minden percben beállhat a hadizenet, a pétervári német követnek be volt csomagolva a máhaja s Bismarck herceg utolsó tromfúla a nyilvánosság elé vitte a monarchiánkkal kötött véd- és dacszövetség szövegét. Azokról az időkről mondta később a vaskancellár, hogy megszakadt volt a drót a német birodalom és Oroszország között, s hogy minden inkább látszott elkerülhetőnek, mint az utolsó csepp vérig folytatandó háború. De ilyen-e vajjon a politikai viszony Magyarország és Ausztria között? Hiszen ez a két állam történelmi és közjogi kötelek által elválaszthatatlanul van egymáshoz fűzve. Ez a kapcsolat a kölcsönös méltányosságot, a jóindulatnak és rokonszenvnek reciprocitását feltételezi. Ilyen viszony mellett irtó háborút venni fel Magyarország közhitele ellen, tudja-e Ausztria, hogy ez mit jelent?

Ha nem tudja, majd megtanítja rá Széll Kálmán. Mi nem türünk el Ausztriától olyan elbánást, amely a világ minden más két állama között a békés összeköttetésnek megsza-

kitását szokta megelőzni és a *casus belli* végzetes csirját rejti magában. Széll Kálmán ma megfogadta az ország színe előtt, hogy restituálni igyekszik azt a jogos álláspontot, amely testvéri egyetértésben élő nemzetek közt egyedül helyes. A finom vágás élesen suhog Ausztria felé. E mögött a metsző örönia mögött komoly vád lappang: az a vád, hogy ami eljárást Ausztria most folytat ellenünk, az nem fér meg a két államnak benső kapcsolatával. Nekünk elég világos ez a beszéd. Ha Ausztria meg nem érti, szól majd hozzá Széll Kálmán még világosabban is.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, június 26.

A vám- és kereskedelmi viszonyok rendezéséről szóló javaslatot a Ház ma általánosságban is, részleteiben is megszavazta. A vita utolsó napja sem volt érdekes momentumok híján. Ezek közé soroljuk Polónyi Géza záróbeszédét is, amelynek a maga szempontjából ügyes és tagadhatatlanul ötletes fejtegetésén kívül megvolt az az érdeme is, hogy alkalmat adott Széll Kálmánnak több, nagyon fontos és éppen olyan megnyugtató nyilatkozatra.

A miniszterelnök mai felszólalásait is mindenekelőtt az a tapintattal párosult nyíltság, tartózkodás nélkül való őszinteség jellemezte, a mely az ő egvárságának annyira sajátja. Előzékeny és figyelmes volt ma is, mint mindig; nem tért ki egyetlen észrevétel elől sem; készségesen adta meg a felvilágosítást minden kérdésre; és örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy minden kétséget és minden aggodalmat eloszlasson. Kiválóan fontosak voltak azok a kijelentései, amelyeket a *vaskaputárifa* dolgában és az osztrák széről a magyar értékpapírok ellen indított hárszára vonatkozólag tett. Ez a két kijelentése, a milyen általános tetszést és helyeslést keltett a Házban, olyan megnyugtató fog okozni az egész magyar közvéleményben.

A miniszterelnök felszólalását az egész Ház meleg elismerése, zajos helyeslése fogadta és azután megtörtént a szavazás. A Ház — amint előre lehetett látni — roppant többséggel fogadta el a javaslatot. Csak a függetlenségi párt maradt ilve és a jobboldalon *Enyedi* Lukács, akiről tudva van, hogy intranzigens híve az önálló vámtérületnek, s aki ebből kifolyólag nem szavazta meg már az 1898: I. törvényeket sem. Nem is okozott feltűnést ez a mostani állásfoglalása egyik oldalon sem, mert a szabadelvű-párt is teljesen méltányolja ennek a kitűnő tagjának gazdaságpolitikai külön álláspontját.

A részletes tárgyalás rendjén a függetlenségi oldalról *Barta* Ödön és *Kossuth* Ferenc szözlaltak fel a címnél és a bevezető résznél, majd

a 3. és 4. szakaszról. A 3. szakaszról *Rosenberg* Gyula előadó is szözl röviden és ismételtelen felszólt, nagy tetszés mellett *Széll* Kálmán miniszterelnök, akiről ma *Barta* Ödön is lojalisan elismerte, hogy előzékenyen reflektált minden észrevételre, még olyanra is, amelynek nem tulajdonított fontosságot, ami örvendetes eltérést mutat a miniszterek régebbi praxisától.

Az ötödik szakaszhoz *Páder* Rezső indítványozott stílárius módosítást, amelyet a miniszterelnök és a Ház is elfogadott. Ugyanennél a szakaszról *Kossuth* Ferenc kérdezte a miniszterelnököt, hogy mi történik arra az esetre, ha Ausztria megszegi a viszonyosságot. A miniszterelnök erre a kérdésre ismét megadta a teljesen megnyugtató felvilágosítást.

Volt ennél a szakaszról egy kis házi perpatvara is a függetlenségi pártnak. Az öreg *Madarász* József szemrehányást tett elvtársainak a miatt, hogy csak tízennégy tagja van jelen ennek a nagyfontosságú javaslathoz a tárgyalásán. Ezt a kritikát *Pichler* Győző egy kissé fölösleges erővel utasította vissza, amire az öreg ur személyes kérdésben felelt és ezzel a rövid testvérharc, hihetőleg végképpen el volt intézve.

A hatodik szakaszról nem volt észrevétel és *Percezel* Dezső zajos éljenzés közben jelentette, hogy a Ház elvégezte a javaslat részletes tárgyalását is.

Az ülés elején *Lukács* László pénzügyminiszter beértesztette a szeszadópótlékról és a szeszforgalmi adó megszüntetéséről és a söradó-pótlékról szóló törvényjavaslatokat, továbbá a *bankszabadság* meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat kiegészítésére vonatkozó előterjesztést.

Azután egész sereg *mentelmi ügyet* intézett el a Ház. Vita csak *Kossuth* Ferencnek és *Rudnyánszky* Bélának a Hunnia-gépgyár csődjüvel kapcsolatban támadt mentelmi ügye körül volt. *Kabos* Ferenc előadó a bizottság nevében a mentelmi jog felfüggesztését javasolta és ezt kérte magára nézve *Kossuth* Ferenc is. *Schmidt* Gyula, a bizottság előadója ellenben bebizonyította, hogy a bíróság kérése pusztá formalitás és semmi ok sincs a két képviselő kiadására. *Polónyi* Géza felszólalása után elfogadta ezt a véleményt a Ház is és sem *Kossuthot*, sem *Rudnyánszkyt* nem adta ki.

A képviselőház ülése június 26-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: *Percezel* Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Daranyi* Ignác, *Lukács* László, *Hegedűs* Sándor, *Cseh* Ervin.

Elnök: Megnyitja az ülést.

(Sör és szeszadó. Bankszabadság.)

Lukács László pénzügyminiszter: T. képviselőház! Van szerencsém két törvényjavaslatot beértesíteni. (Halljuk! Halljuk!) Az egyik az égetett

a rőföt szalajtja meg. Az ördögmalom (fővárosi magyarán „ringlspiel“); a gyöngéd rímekkel s tükördarabokkal ékesített mézeskalácsos szívek s déleg huszárok; a lutris panoráma, melyben nem is a sedáni győzelem van megörökítve, hanem valamely retentő rablőgyilkos rémes tettének iszonyu pacsmagolásban feltüntetett borzalmas fejtétele *Duysburgban*.

Még cigány is van. Persze, se nem muzsikáló, se nem magyar. A kóborok, a földönfutók, nálunk oláh cigányoknak nevezett fajtájából. Itt is lop, de csak úgy, ha lehet. Az asszonya itt is jósol s javaskodik, de csak ha nem lát esendőt. Különbön csiszér és kupec a more errefelé is, akit az elméskedő nép „Ziehgauner“ néven nevez. Mondhatom, nem a legrosszabb szóvice és talál is.

Egy szép fiatal cigány anyával kezdtem beszélgetést. Csak most lépett virázó sorba, s már van gyümölcse: egy szép kis rajkó. Olyan cifra az asszony, de olyan rongyos is, hogy majd elröpül. Vallattam s néhány magyar szót intéztem hozzá. Egy csöppet mintha megilletődött volna. Ki tudja, gyermek-korában nem-e hallotta már ezeket a hangokat valahol az erdélyi havasok alján? De olasznak mondotta magát s tovább nem állt szónak, hanem kapta fel a bogárszemű rajkóját s vitte a forgó sátor alá, egy hatyru hátra ültette, melléje állt s főtogatta a szerelmével, mosolygással villogtatva felém fehér fogait, valahányszor elibém hozta őket a nagy korong forgása. Bizony isten, a kelleméből háromszáz német asszonynak futotta volna ki.

Meg aztán láttam boldog részegét is, aki nem győzte esőkolgálni a barátját. Láttam ölelkező katonákat s szemérmes hajadonokat, akik csomóba verődve nézték, milyen gyöngyven mutatnak a legények. Volt táncos sátor is, de pádimen-tomos ám. Ernyője alatt buzdogalmasan kerengtet a fiatalok. Rátértem, hogy csak a népek különböznek egymástól, az emberek mindenütt egy-

formák. Főképpen, ha nagyon boldogok, vagy ha nagyon boldogtalanok.

Van itt egy közös cukros babánk, az édes *Mariannchen*. Ahányan vagyunk, becézgetjük: s boldog az, aki ha csak öt percre is, az ölébe kaphatja. Piros kalapot hord a tarkóján. A feje szabad s csak úgy omlik le róla a sok hullámos napsugár, amit hajképen hord. Soha rothkápé-csinebb leánykát ennél a piros bóbítás *Mariskánál!* Ahány csodagyermek, hétköznapi súly előtte. Mi is hozzá képest az a tüneményes *Amadeuska*, aki hat éves letére már zeneműveket componál s azokat *Mária Terézia* királynéknak s felsége s udvara előtt el is pöngeti egy keskeny mellű spinétán az ö kolbász-ujjaeskáival? Meg mi bámulni való akad azon a botorka kis jószágon, aki az olvasást előbb tanulta meg, mint a járást? (Berlinben mutogatták harmadéve.) Amulbatba ejt azonban *Mariannchen*. Neki márvesekövei teremnek. Picinyek ugyan, de valóságos vesekövek, amelyek vegyi tekintetben csak olyan tökéletesek, mint azok, melyeket a meglegett koru bácsik termelnek magukban. A nagy örömet, midőn egy harmatos reggelen az utolsó fővényszemet is kiöblögette magából, bánat váltotta fel. Oda jött a forrásához bucsuzni. Csak úgy repült karról karra a tündérke s amennyi rozsat termel ez a *Roseopolis*, mind rászörtük. Alig látszott ki a sok virágból, a dada meg nem győzte emelni az apró bubákat s a hatalmas cukrokat. Én meg bolond fejfel föl-szusztogtam a *Katzenstein* tornyába s onnan követtem bus tekintettel a vonatot, mely vitte *Mariannchen* valahová *Hannoverába*. Soha fel-nőtt asszony bája ennyire meg nem ejtette szívemet, mint ezé a kisasszonykéé. Akinek férfitársaim közül gyermeke van, az ért engem.

Az este bál volt, ahol együtt láthattam tout *Wildungent*, o szerint a helybelieket is, amennyi-

ben az itteni leánynevelő intézet fehérvuklis igazgató nénije (ódonas ruházatával is erősen hasonlít a *Caroline Pichler* geb. *Greiner*, hajdani regényíró néni acélmetszetű képmásához) ide terelte fehérbe öltöztetett csibéit s jérékít, hogy a nyilvánosság előtt mutassák be évközben szerzett szokellő és keringő tudományukat.

Mennyi viruló ifjuság egy bokrétaban! Egyiköket, ott azt a tömzsikét, még az sem vénti, hogy pápaszemet hord s hogy a logarhythmusokhoz is ért, melyeket bonbon gyanánt ropogtat, vagy szopogatással igyekszik megoldani. Merő *Klärchen*, *Grethen* és *Dorchen*. Persze, amint illik is, többnyire egymást forgatják. Eppen csak egy hosszú finak volt szabad megtáncoltatni őket. Ó, a gyámoltalan gyerek! Ugy kellett a mamájának a kisasszonyok közé tuskolni. *Sima*, szinte lányias képe a szemérem hőmörőjén jóval magasabb fokot mutatott, mint a nem kevésbé piruló kicsinyek édes arca. Elálló füle már sötét bíborban izott, mikor a hölgyesekéket föl-kérte. Valóságos riadalom támadt, hogy egyszerre mint a sólyom csapott közéjük egy nyalka lajdinánd. Istenem, egy valóságos lajdinánd, amelyenről klastromi intézetekben régóta sugdostak egymás között esoda-dolgokat. S most egymásután vitte, ragadta őket a sólyom, tartva fehér-keztűs karmai között pihegő szívét a jérékőnek. *Pichler* néni, *Pichler* néni! Hátha ebből baj lesz?

A közönség felnött része elfogulatlanul járja s nem is azzal a hűséggel, amellyel az intézetbeli kisasszonyok olvassák ki lépéseiket a nő-gyeshben.

Mekkora ellentét, látni azt a hajlós dereku nőt, akinek termete is, büvölő szeme is emlékeztet a kigyóra: még az a zöldes-kék zománban csillogó óv is mutatja az ő kigyó-voltát. A Rajna mellől jött, ahol melegebben buzog a vér, gyorsabban lüktet a szív s hullámzóbb, a kebel.

szeszfolgatók után fizetendő szeszadó-pótlékról és a szeszforgalmi adó megszüntetéséről szóló törvényjavaslat, a másik pedig a sörfogyasztási adó eltörlesztése mellett behozandó söradó-pótlékról szóló törvényjavaslat. Továbbá van szerencsém benyújtani egy előterjesztést az osztrák-magyar bankszabadságnak meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat kiegészítése tárgyában. Meltóztatassék egy a törvényjavaslatokat, mint az előterjesztést tárgyalás és jelentésével végezt a pénzügyi bizottsághoz utasítani.

(Mentelmi ügyek.)

Kabos Ferenc előadó referálása alapján a Ház elhatározta, hogy: a csalással vádolt *Csövölcsy Lajos* és a sikasztással vádolt *Sima Ferenc* mentelmi jogát felfüggeszti; a becsületsértéssel és hatóság elleni erőszakkal vádolt *Halász Zsigmond* mentelmi jogát nem függeszti fel; a párvadalt és közveszélyvesztéssel vádolt *Serbán Miklós* mentelmi jogát felfüggeszti; a rágalmazással vádolt *Sima Ferenc* mentelmi jogát felfüggeszti, zsarolás vádjá miatt azonban nem adja ki; a nyilvános rágalmazással vádolt *Kalmár János* mentelmi jogát nem függeszti fel; a sajtórendőri kihágással vádolt *Lepsényi Miklós* mentelmi jogát felfüggeszti; az okirathamisítás, sikasztás, csalással és hitelen kezeléssel vádolt *Sima Ferenc* mentelmi jogát felfüggeszti.

Kabos Ferenc indítványozza, hogy a Hunniagegyár vezetői ellen család bükás miatt vádolt *Kossuth Ferenc* és *Rudnyánszky Béla* mentelmi jogát a Ház felfüggeszesse.

Schmidt Gyula a bizottsággal szemben azt indítványozza, hogy a Ház a két képviselő mentelmi jogát ne függeszesse fel, mivel a bíróság csupán alkali szempontból kéri a felfüggesztést, a képviselőhöz pedig jogi gyakorlata szerint pusztá formáság miatt tartozik nem adja ki.

Polónyi Géza csatlakozik *Schmidt Gyula* véleményéhez. A magyar törvényhozás tartozik azzal a nagy fiai verének, hogy *Kossuth Lajos* fiáról ilyen nagyon ellen irányuló vétséget fel ne tételjen.

A Ház a bizottság indítványa ellenében úgy határoz, hogy *Kossuth Ferenc* mentelmi jogát nem függeszti fel.

A Ház azután párbajvétség miatt gróf *Forgách Antal*, gróf *Tiszta István*, *Olay Lajos*, *Beikhen Balázs*, *Kubik Béla*, *Holló Lajos*, *Légrády Károly*, báró *Nopcsa Elek*, *Endrey Gyula*, *Rakovszky István*, *Zeyk Gábor* és *Ivánka Oszkár* mentelmi jogát felfüggesztette. A becsületsértéssel vádolt *Münich Aurél* mentelmi jogát felfüggesztették.

Pulszky Ágost báró *Bánffy Dezső* képviselői mentelmi jogának megsértésére vonatkozó bejelentést visszavonta s így a bejelentés tárgytalanná vált.

(A kiegyezés.)

Polónyi Géza: A miniszterelnök kívánságára készségesen visszavonja határozati javaslatát. A miniszterelnök azt mondta, hogy ő nagy kardinalis tévedésben van, amidőn azt hiszi, hogy az osztrák 14. szakaszsal való életbeléptetés nem hét esztendőre fog történni.

Semmi tekintetben sem volt kétségem előtte az egyes nyilatkozatok és hírlapi közlemények után, hogy az osztrák kormány a 14. szakasz alapján az u. n. szükségrendeletet ki fogja bocsátani azzal, hogy az 1907-ig terjedő időre biztosítja a viszonyosság fölétét. De mit gondol a miniszterelnök, hogy bekö-

vetkezhetik az, hogy 1899-ben az osztrák reichsrath ezt a rendeletet elfogadja? Az osztrák reichsrath minden évben összehívandó. Ebben az évben a reichsrath már össze volt hívva, tehát az osztrák kormány névze az a kötelezettség sem áll fenn, hogy 1899-re a reichsrathot össze kell hívni. De össze fogja hívni. És miért? Mert a delegációkat meg kell választani.

Több, mint kétségtelen, össze fogják az osztrák reichsrathot hívni, mert a delegációt ez évre meg kell választani, miután a delegacionális kérdések elintézte nincsenek. Már most a reichsrath összejövén, legyen az akár szeptember, akár október havában, az osztrák miniszteriumnak a 14-ik szakasz alapján kibocsátott rendeleteit négy hét alatt be kell terjeszteni. Ugy-e ez így van?

Szólt **Kálmán miniszterelnök:** Ugy van!

Polónyi Géza: Már most van-e reményesség arra, hogy ez a reichsrath helybenhagyja a miniszteriumnak ezt a 14-ik szakasz alapján kibocsátott rendeletét, igen vagy nem?

Azt állította, hogy ez a dolog 1907-ig nem fog tartani és a meggyőződésében csak meg van győkezerve. Azért tartja a függetlenségi állapontot névze ezt a javaslatot kedvezőbbnek, mint a régét, mert be fog következni az a kényszerhelyzet is, hogy a képviselőknak még az a többsége is, amely eddig még nem volt híve az önálló vámtörletnek, kénytelen lesz arra rálepní. Mert miként áll a sorrend? 1902-ben kell csinálni egy új autonóm tarifát, mert 1903-ban járnak le a nemzetközi szerződések. Már most 1902-ben meg kell csinálni az új autonóm vámtarifát. Hogy fogjuk azt megcsinálni? Nincs közös vámtörlet, mert nincs vámszövetség és csinálunk 1902-ben egy új önálló autonóm vámtarifát egy nem létező közös vámtörlet számára?

1902-ben már a magyar parlament új képviselőkkel találja magát szemben. 1902-ben az 1901-ben lejárandó mandátum alapján a magyar törvényhozásba jöhet egy oly többség, amely az önálló vámtörletnek a híve. Ez tisztán a nemzet kezében van! Már most, ha 1902-ben a magyar képviselőház többsége külön vámtörletre alapon áll: akkor olyan közös autonóm tarifát nem fog felállítani semmiféle **Szólt Kálmán** zsenialitása, amely egy külön vámtörletre alapon álló magyar képviselőházat meggyőzni annak helyességéről.

Mit tapasztalunk mi a viszonyosságra vonatkozólag az osztrákoknál? Nem csak a gyűlölködés hangját.

Az osztrákok akadályozták meg bennünket abban, hogy a Vaskapunál az illetékeket már ezidő szerint is életbeléptethetjük. Mindenütt, ahol materiális kárt csinálhat nekünk Ausztria, nemcsak az alkudozások idején, hanem befejezésük után is megteszi és valóban nem egy szövetségesez illő modorban tör minden életérdeklünk ellen, hogy bennünket gazdasági fejlődésünkben megakadályozhasson. Hiszen hallottunk a kereskedelmi minisztertől egy elég komoly, de eddig be nem váltott ítéletet, hogy a Vaskapu-illeték szabályozásának kérdése rövid idő alatt a magyar államhatárol erejének és erőnyességének megfelelőleg életbe lépethető. Hogy történt-e valami erre néve, eddig semmit sem tud róla.

Ne is vitatkozzunk felette, hogy ennél az egész kérdésnél nemcsak gazdasági, hanem politikai motívumok is mértékadóak. Ha visszaemlékezünk arra a szomorú időszakra, mikor a miniszterelnök Bécsben volt és mikor ezt az alkut ott megcsinálták és ha visszaemlékezünk azokra a támadásokra, amelyekben

akkor Magyarország miniszterelnök Bécsben részesült, akkor Magyarország képviselőjében tárgyalván, elvárhattuk volna attól az osztrák sajtótól, hogy azokkal a kíméletlen és durva támadásokkal, amelyek az ő személyében és állásában Magyarországot érintették, ily inzulussokkal ne bántsak, mint amintők elkövettek. Az ádáz gyűlöletnek oly mértéke és foka sugárzik ki a sajtójukból, amelyet eddig még ellenséges államoktól sem hallottunk. Itt van a *Deutsches Volksblatt* egy cikke, amely május 26-ikáról kelt, mikor a miniszterelnök Bécsben tárgyalt. Ennek a cikknek a címe: *Hinaus, a mi Magyarul annyit jelent, hogy coki!*

A gyűlölködés e hangja nemcsak a nép legalsóbb rétegében, nemcsak *Lueger* táborában honos, hanem bizonyos métekben *Thun* és *Kaizl* uraknak is kellemes, hogy a miniszterelnököt ily módon pertraktálják, mint ebben a lapban történt.

Végeztül kifogásolta és nem fogadta el ezeket az intézkedéseket azért, mert azoknak nagy része, az u. n. egyezmény jellegével stigmatizált része egy van javasolva, hogy ezek nem törvényhozási, hanem rendeleti uton lépnek életbe. Hát van-e jogosultsága egyáltalában ennek az egyezményes kiegyezésnek?

(A miniszterelnök válasza.)

Szólt Kálmán miniszterelnök: T. Ház! Azok után, amiket ismételt felszólalásaimban a t. Ház elé terjesztini szerencsém volt, nem akarom hosszasan igénybe venni a t. Ház türelmét és nem fogok hosszasan válaszolni azokra, — pedig talán óhajtanék — amiket **Polónyi** képviselő ur az általam mondottak ellenében vitatni törekedett. De egy pár megjegyzést mégis kell tennem, nehogy qui tacet, contenture videatur.

A képviselő ur zokon vette tőlem, hogy azt mondtam: fejtegetéseiben van egy tétel, amely kardinalis tévedésben gyökeredzik. Fenntartom ezt. A t. képviselő ur most igyekezett bizonyítani állítását, de, nézetem szerint, a dolog magját nem érintette, mert én azt sohasem vitattam senki ellenében, hogy ezen törvénynek hatálya megszüntethető, hogyha megtörténik a viszonyosság és intézkedések szükségesek, hogy ha a viszonyosság, mely stipulálva van, Ausztriában meg nem tartják. Azt sem vitattam, amit a képviselő ur most hosszasan és részletesen fejtegetett, hogy megtörténhetik, hogy a Reichsrath a 14. §. alapján kibocsátandó osztrák rendelettel, amelylyel ezt a kiegyezést életbelépteti, megvonja a maga jóváhagyását és akkor egy bizonyiatlan új helyzet állunk szemben.

Ez igaz, de a mire én azt mondtam, hogy a képviselő ur téved, az az volt, hogy a képviselő ur a maga beszédében nemcsak ezeket az eshetőségeket hozta fel, hanem azt mondta, hogy Ausztriában ezen kibocsátandó rendeletet érvényes legalább is egyszer szóba jöhet. Azt vitatta a képviselő ur, hogy ott nem 1907-ig léptetik életbe a kiegyezést, mint a meddig ez a törvény szól, hanem évről-évre. Ezt akartam felderíteni.

Annak igazolására, hogy jogosult voltam múlt beszédemből ezt a következtetést levonni, fel fogom olvasni annak egy-két sorát. Ezt jegyzetem fel, erre mondtam azt, amit akkor mondtam: „De mindentől eltekintve, maga az a historikum, az a törvényhozásilag kétségen kívül álló tény, hogy az osztrák alkotmány értelmében ezen törvénynek minden esztendőben legalább is egyszer mulasztással vagy tényleges intézkedésekkel hatályon kívül helyezhető,

és feltűn ebben a társaságban és vetélkedik azzal a mássikkal egy jövevény menyecske (ma dében érkezett), aki három komor, vállas tekintetű urnak az oltalma alatt áll. Valami lehetetlen nyelven csacsog velök. „Fityi birityi meahl sznyelök.” Így hallottam s fonetikus értéket jegyeztem föl. Azt mondták nekem, hogy kirgizül van s hogy ő maga cserkesz hercegő, a Samil ivadéká. Mit is jelent ez a beszéd? Mert egész este csak ezt a három szavát hallottam, amely kezdődik madárcsicsergessel s végződik csuklással. Vagy tán hogy három szóból áll a kirgiz, mint állott egyből az ó-kori peseráh? Az is igaz, hogy a Kaukázus népei iránt való minden rokonszeretemet mellett sem törődém e szók értelmével; de mikor szép ez az idegen néber, nagyon. Amolyan forró asszony, vérbélű. S kiválóképen modern. Karosúsága megengedi neki a seccsiót, mert, mint a formák hitelessége bizonyítja, a meglazult fűzaváll szoros értelmében erősen *decadens* az ő bustéje. Otthon alighanem franciául beszél, mint ahogy a budapesti asszony itthon németül. Ismeretlen nyelvüket incognitónak szoretik, ami kényelmes, mulatságos is. De kárát valják. Alig ismernek rá idegen voltokra, már magasabbra tartanak portékát.

A bál itt akkor végződik, mikor minálunk kezdődik. S aki nem táncol — mert vagy nem tud, vagy nem szeret, vagy nem mer — az olvasóterembe vonul, ahol egy kardos, egyenruhás öreg úr tart rendet a lapok sűrűjében. A kardnak nem sok hasznát veszi. En legalább nem látam, hogy a lapokat fölvaadosta, vagy valamely vendéget ledőfött volna vele. Vagy hogy mégis enné a kardnak köszönhető a rend? Mert a fegyelmzett látogatók — s nem is a m. t. látogatók — szó szerint követik — nem is a kérelmet, hanem a felszólítást, — hogy olvasás után minden lapot a maga szögére akasszanak vissza. S nincs, aki vétené a kurta figyelmeztetés ellen.

Mert itt minden csupa figyelmeztetés, intés,

utasítás, határozat, rendelet, parancs. („Thüre zumachen!” „Hut und Schirm draussen zu lassen!”) Pincér, borbély is katonásan bánik el a vendéggel. A német nem érzi, de a budapesti pincértől rabtortó zsarnokká nevelt magyarnak ez rosszul esik. Legnyájasabb szava a „schön!”

— Hozzon lazacot, zöld mártással.

— Schön!

— Kis üveggel moseli bort.

— Schön!

— Die Rechnung.

— Schön!

Minden jövevényemre volt szükség, hogy a fejéhez ne vájjam a flaskót. En, s mi mindnyájan, valami különösen bosszantó, schnoddrig leereszkedett hallunk ki ebből a schönből. Hát még a szépet is meg lehet utálni.

Am ebben a nagy országban is csodás, megmagyarázhatatlan ethnologiai jelenséggel találkozunk, mint az ázsiai népeknél. A tunya, mongol fajból p. egyszerre csak kiszökken a japáni, aki merő szorgalom és temperamentum. A németsegtben is van egy udvariassági sziget: Szászország. Népe csupa mosolygás és szíveség. De a többije Sedan óta kiadta a parólat, hogy: vég: a régi hajlongásnak, alázkodásnak. Mutassunk férfias méltóságot! Hát Andráseknak is kiadták az rüdelétőt vilaszin pöcsét alatt, hogy: erél és tapéntat! Amit úgy követnek, hogy aki a markukba kerül, azt erőlyesen megtapogatták. Az a német méltóság is csak merevség inkább s rövidre szabott beszéde az összetévesztésig hasonlít a gorbomasághoz.

Sok itt a lap, de a szeretett hazából egy sem, a közös hazából is csak egy újság jár ide. Nem győztem bizonyítani a barmeni polgármester urnak, hogy Budapesten is jelen meg lap. „El das wäre!” mondá hitetlenül, magasra rántva szemöldökét. Hová szaladtak volna ezek, ha megtudja, hogy még Árok-Szálláson is adnak ki vagy hármat. Nincs itt hazai közlőnyek fia

se, míg szláv őt is jár: muszka, lengyel, cseh. Mikor egyszer valamely stiriái fürdőn fakadt ki belőlem a keserűség, mért nem olvashatunk ott legalább egy honi újságot, mikor annyian járunk ide magyarok? — egy nagy bajuszu Árpádfa önértelenen így felelt: „Minek a? Értünk mink németül is!” Összes vigasztalásom abban tellett, hogy a szomszéd játékszobában nem egyszer hallottam elharsanását egy hazai szónak. Igaz, hogy így hangzott: „Wahnok!” — de azért én jól tudtam, hogy ez a dicő alósnak egyik szittyia esatakiáltása, német koreca a nemzeti *vannaknak*. A magyar gyénius erre ismét fölyenesedett bennem s fölfelé fordította esügedő lelkemben az ő szövénekét.

A nappal mély csöndjét csak a table d'hôte-hoz hívó harangzó szakítja meg. De ekkor hat felől is megindul s jobban tépi idegőimet, mint egy órai séta a Kerepesi-uton. Az ilyen közös asztalt is nehéz megszokni. Már az a muszáj átöltözködés, az a tartozó bemutatkozás a kétfelől szomszédnak! A civilizáció barbársága. S ha még jó volna az ebéd. Hiszen az éhes ember végre csak megeszti, mint ahogy elolvassa az olyan lapot, melynek betűje vásott *á, ő és ü* betűről lekopott az ékezet. Ennek az ételnek itt nincs accentusa. Mindennek valami hiját érzem. Az ember szeretné mondani a szakácsnak, hogy: ugyan, kérem, hintsen cukrot erre az édes tortára, szirozza meg ezt a vaját, hűtse be ezt a fagyaltot! A schmorbraten meg különösen alávadó eledel. Ezt az ételt a német találta ki. Ez „nemzeti tál!” Megérdemlené, hogy miatta elveszítse a Rhénus balpartját. És mondaná Bibicz Misike: ha már rossz, legalább volna sok. Mert az mese, hogy valamely tálat meg lehetne újratáni. S ha valaki, hivatkozással a szokás- és vendégszóra, mégis megismételteti: herr kellner (itt bőven cimezik a pincért, hogy kártaletársák a keskeny borralalóért) a herr kellner még azt sem mondja, hogy „schön”, s fanyar képpel hozza az új föltést, végső maradé-

kétségtelenné teszi azt, hogy ezen törvény nem 1907-ig szól."

T. Ház! Ez nem úgy van. Vagy elfogadják, vagy nem fogadják el. Vagy ratihabálják, vagy nem. Ha ratihabálják 1907-ig való érvényvel, úgy, mint itt, 1907-ig való érvényvel fogadjatik el; ha nem ratihabálják, előáll egy új helyzet, — és megengedem, — amelyről akkor fogunk beszélni, aminek ellenében akkor fogunk gondoskodni. De ezekről az esélyekkel most foglalkozni, gondolom, nem volna célravezető dolog.

A tisztelt képviselő ur azt mondja: Hiszen a miniszteri indoklás bizonyítja már, mert azt mondja: vámszövetség nem jöhet létre, ha nem lesz elfogadva. Ez egészen más. Én reményltem, hogy ratihabálva lesz; reményltem, hogy a Reichsrath jóváhagyását meg nem tagadja ettől a rendezéstől. Ez nincs ellentétben azzal, hogy a 17 törvényjavaslat ma, midőn az osztrák Reichsrath parlamenti munkaképessége szünetel, ott oly módon tárgyalassák, mint a hogy a tizenhét törvényjavaslatot tárgyalni kell. Mondhatnám, valószínű is, hogy ha ezek nem mennek keresztül, de ha ez életbe lesz lépve, ha ott faktum előtt állanak, a mely megszünteti a vizslyt, a bizonytalan állapotokat és kiegyezést előtt, amely az ő ipari érdekeinek is megfelel, akkor, azt hiszem, másképp fognak felelni, mint eddig.

Azt mondja a képviselő ur, hogy a miniszterelnök első beszédében mást mondott, mint utolsó beszédében arra vonatkozólag, hogy ezen kérdésnek van-e politikai természete. T. képviselő ur, tévedni emberi dolog. Megtörténhetik velem is. De én annyira kényes vagyok arra, hogy fontos, életbevágó kérdéseiben az országunk mindig egyformán nyilatkozzam, mert egyformán gondolkodom, hogy valóban megdöbbenem, midőn a képviselő ur ezt a támadást ellenem intézte. Utána néztem; fel fogom olvasni mind a két beszédemnek erre vonatkozó passzusát egész röviden; méltóztassék azután a fölött itélni, ellenkezik-e egymással az, amit én mondtam. Azt tartom, hogy a vámközösség vagy az önálló vámterület kérdése, habár politikai vonatkozásait elismerem, sőt vitatom, hogy az első sorban gazdasági kérdés. A második beszédemben azt mondtam, hogy a külön vámterületnél én előbbre teszem a vámközösséget, az ország gazdasági érdekeinek gyámolítására nézve jobban megfelelnek tartom. Politikai tekintetek is járulnak ehhez. Nem volt intencióm a politikai tekinteteket kizárni, de azt mondtam, hogy az első sorban nem politikai, hanem gazdasági kérdés, mert az egész argumentáció és annak minden láncolata, amelyivel a tisztelt képviselő ur és az előttem szólott túldolái tisztelt képviselő urak éltek, gazdasági természetű.

En ismétlem azt, habár nem ezen szavakkal mondtam is, de mondtam, hogy ha az önálló vámterület az ország gazdasági érdekeinek még nem felel meg, semmiféle politikai tan, semmiféle politikai program nem volna alkalmas arra, hogy azt beillesztjük és nem is engednénk azt beilleszteni, mert a gazdasági életet megkárosítaná, megszüntetné politikai tekintetből nem szabad.

Legyen szabad még két kérdésre röviden felelnem, amelyekre, azt hiszem, kötelességem felelni. Az egyik az, hogy a t. képviselő urnak azt méltóztatott mondani, hogy az osztrákok miatt nem lehetett életbe léptetni a Vaskapu-szabályozást, vagyis a Vaskapu-szabályozás folytat előállított díjtételeknek életbe léptetését is felemlítette a képviselő ur, ezenkívül a papírok kérdését is.

Ami az elsőt illeti, a kérdés úgy áll, amint az

én t. barátom, a kereskedelmi miniszter egy alkalommal ki is fejtette, hogy az életbe léptetés májusra, vagy júniusra — amint eredetileg kontemplálva volt — nem azon tört meg, hogy az osztrákok nem akarták, nem is tört meg semmiképpen, de igenis, miután a kérdés új volt, Európának összes államait érdekelte az, hogy a reánk kötelező erővel nemzetközi szerződések, a londoni és berlini szerződések, vajon micsoda jözet adnak Magyarországnak és milyen mértékben van Magyarországnak joga illetőket kiróni.

Ez a körülmény, hogy a külföld, talán első sorban Anglia, — ha nem csalódom — ilyen kérdéseket tett, szükségessé tették, hogy ez a kérdés felderíttessék, minden oldalról megvilágíttassék. Tehát nem az osztrákok akadályozták az életbe léptetést és azon helyzetben vagyok, hogy a t. Háznak jelenthetem, hogy ez a kérdés rendezve van és hogy legközelebb az illetékesek és az illetékesednek alapján a szerződések megfelelően életbe lépnek. (Élénk helyeslés.)

Ami a papírokat illeti, ebben a kérdésben a t. képviselő urnak, fájdalom, sokban, amit mondott, igaz van. Az az elfogultság, és az a nem rokonszemes érzélem, amely sok körében Ausztriának — fájdalom — ellenünk tért foglalt, az utóbbi időben ezen a téren igen kényes és nehéz helyzetet teremtett. (Halljuk! Halljuk!) Még pedig, és maguknak az osztrák tőkepiézéseknek igazi érdeke ellen is, bizonyos animozitást állt elő, és igaz van a képviselő urnak abban, hogy ez nagy baj, mert a magyar papírok miatt indult meg.

Ez a kormány figyelmét nem kerülte el, azt el sem kerülhette és igen szívesen jelentem ki, hogy a magyar kormány foglalkozik ezzel a kérdéssel és igyekszik ebben a kérdésben azt a jogos álláspontot megvédeni és reszituálni, amely testvéri egyetértésben élő nemzetek közt egyedül helyes. (Mozgás a szélső baloldalon.) Sikertől-e ez minden tekintetben, nem tudom, de gondolom, a t. képviselő urak egyike sem vitathatja ennek az álláspontnak helyességét. De ez a kérdés nem tartozott a kiegyezési kérdések körébe és mint ilyen, elintézhető nem volt.

A kérdés fontos és jelentős is és annak idejében azon leszünk, hogy a kérdést a méltányos, jogos, helyes és egyedül igazolható álláspont alapján megoldásra juttassuk és rendezzük. (Általános helyeslés.)

Ezeket voltam bátor elmondani. (Zajos helyeslés a jobb- és baloldalon.)

(Szavazás.)

Elnök: Szavazásra teszi föl a kérdést.

A Ház a javaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadta, Kossuth Ferenc indítványát pedig mellőzte.

(A részletek.)

A címnél

Barta Ödön reflektál a miniszterelnök tegnapelőtti fejtegetéseire. Ő a bizottságban és a Házban is azt kérdezte a miniszterelnökötől, van-e junktim a kvótaemel és a fogyasztási adók restitúciója közt? Erre nem kapott ezidig választ.

Szóll Kálmán miniszterelnök: *Nem ezt kérdezte: Barta Ödön:* De így értetem! Örömmel konstátálja, hogy a miniszterelnök minden ellenvetére reflektál, még azokra is, amelyeknek súlyt nem tulajdonít. Örvendetek elérésre és a régi praxiszról, amikor a miniszterek csak a vita bezárása után szóltak fel.

kát a gyilkos mártásban lassu tűz fölött elpusztult hudarabnak.

Az asztalfőn ül St. Hypothése ögróf, aki méltán veheti rossz neven, ha öreg urnak emlegetik, mikor még csak tizedéve, hogy betöltötte a 70-ét. Azóta szemlétomást fiatalodik, s most, hogy mélyen benne van a 89-ben, alig bír magával. Régen mult agg-korára, arra az időre, midőn a haja még fehér volt, csak a legidősebb hennoveriai emlékezik. Ez idő szerint dus feketeségben két oldalt omlik le. Bal szemében monoklit szorit s erősen maradhatatlankodik az asszonyokkal. Igazi schwerener, pajkos fiu az öreg, pedig tisztas lánya egyre inti. Nyakravalója trombitáló piros, kabátja ellenállhatatlanul kockás, maga telivér „Jiecherl”. (Igy ejtik t. i. errefelé a bécsi „Gigerl” szót.) Más korból, talán a mult századból való még ez a fiatal aggyastyán. Persze, olyan mesterséget is folytat, amely az örök ifjúság forrása. Színész, még pedig kómikus, aki a szinpadon kívül is az, míg a legtöbb vigszínész a magánéletben buskomor s a lelkében rekedt Leart vagy Coriolant siratja. Emlékezetet a halhatatlan Delobellesre is, aki félteleni pózzal fogadja, legalább megvárja a hódolást, kifogástalan szabasu ruhát visel s gomblikában mindig virágot hord és piros gombot, mert asszonyokkal kacérokodik és királyokkal. Vidám, vén gyermek ő. Hol a kakas méltóságával szedi lábait, hol a barzadbilligető módjára lejteget. Szeretik is mindnyájan és ünneplik őt, amiért intimusabb találkozásan kijár a bő jutalom, mert pukkasztó tréfákat tud.

Kedvesen esik, midőn lombok árnyán, rózsaringason át özeledve egyik-másik nyaraló felé, azt veszik észre, hogy szatócsboltba, a legvegyesebb kereskedésbe nyitunk, ahol papírost árulnak és nyakravalót, sódort és napernyőt, mellszobrot és leves alá való térszát, borotvát és kizajított kanári-madarat. Legnagyobb kelete van

azonban az oroszva fotografáló masinának. Mert ezt is mérnek benne. Az ember remegve bujkál előtte, mert nem tudja azt a pillanatot, mikor kapják le. S különösen asszonyok üzik ezt a gyalázatosságot. Hajdanában kis táskával mentek el hazulról, most ezt az ördögös fiókot látatva a karjukon jelennek meg után s téren, a forrás körül s az erdőn, melynek rejtő bokrai mögül szögeznek ránk alattomos szerzámjokat. Vagy két nap multán, hogy a kép már ki van váltva, szükebb körben nagy derűtséget okoz egy-egy vigyázatlan sétálónak lelepleztetése. Amik után bizonyosra vehető, hogy a rend és személybátorság, de különösen a gute Sitte ez országában a Cretty és Dubreuil használatá nem sokára fegyver-levelhez léssen kötvé. Maga a dolog pedig azt bizonyítja, hogy hamis ám a zuzája a német asszonyok is. Tudója ennek a helybeli szép patikáros, akinek a fényképek főrésztesére sötét kamrája van.

Ülök sátoros ablakomban s elnézek a völgy felett arra kelet felé. Az alsó parkból egy érzelmes dalnak, az „Abschied” lágy accordjai szállnak felém.

S még nyílik a rózsá s a hársfa virága, még zeng a madár a fa lombjaiban; még szól hegedű, klarinét meg a hársfa és int a bucsú szelel hangjaiban. . . de hát, ha letelt az a négy-heti kúra: nincs maradásom, a vágy tova visz. Kifele áll szekereknek a rúdja... dobja kocsimba a pakkot, Alisz!

Hogy is éneklí Eötvös József?

Isten veled Vadány, hársak hazája,
Vasas, savas forrás, Isten veled!
Örül az ember meg ha végre látja,
S még jobban, hogy ha eltűnt, én megyek!
Ha ide pién vicin-vaggonon
Térnek majd vissza: te léssz oka, hon!

Szóll Kálmán miniszterelnök: T. képviselőház Csak pár rövid rektifikációval kell a t. képviselőháznak szolgálni — nem is szolgálni, talán ez rossz szó, mert hiszen kegyességéhez fordulok, hogy megengedje — azok után, amiket a t. képviselő ur mondott.

A t. képviselő ur ellenem akarja fordítani mult beszédemben mondott azon tételt, hogy a képviselő ur a pénzügyi bizottságban is más junktimról beszélt és itt is más junktimról beszélt. Bocsánatot kérek, ezt kiforgatni nem lehet, mert itt a t. képviselő urnak nyomtatott beszéde. Az Egyetértésből vettem, azt hiszem, híven van adva.

A pénzügyi bizottságban junktimról beszélt a t. képviselő ur, ami van az átutalás és a kvóta között. Hisz az egész előadás az bizonyítja, mert azt mondja, hogy a miniszter karakterisztikus jóslatszeri válaszzal felelt, hogy nincs junktim. Fenn is tartom. Most meg azt feleltem, hogy van, de magára az átutalásra és ezen kérdés többi részére. Nem akarok valami nagy dolgot tenni, de hiába, azt kell rektifikálnom, amit a képviselő ur mond. Világosan azt mondotta, világosan az van itt kinyomtatva és ezért én nekem ahhoz kell magamat tartanom.

Azt mondja a képviselő ur, ne beszéljen a miniszterelnök vívmányról. Micsoda vívmány ez, ami a törvényjavaslat első bekezdésében az önálló vámterület jogállapotáról van felvéve, amely sarkallik az 1867. XII. t. c. 68. illetve 58. szakaszain, hiszen benne van az 1899-ikiben. De ki hozta ide az 1890-iki törvényjavaslatot, nem én? Azt mondja a t. képviselő ur, hogy az 1899-ikiben benne van. Jó. De akkor az kitől származik? De erről nem beszéltek.

Azt mondja a képviselő ur, micsoda vívmány ez. Ne tessék kérem elhomályosítani, bocsánatot kérek, talán akaratlanul történt, amit én mondtam, hivatkozom a képviselőház minden tagjára, mint tanura, hogy sohasem említettem ezt fel, mint vívmányt. Odaadom a t. képviselő urnak minden bezedemet és ha ki tudja mutatni, hogy erről úgy beszéltem, mint vívmányról, akkor a t. képviselő urnak igazat adok mindenben, mert nehéz dolog lenne.

Beszéltem, mikor megcsináltam az egyezség mérleget, vívmányról ott, ami a 4. szakaszban van felsorolva. Amit a szerződéseknek és a vámszövetség határidejének összeeséséről, valamint az autonóm vámterületéről és a szerződésnek felmondásáról stipulálunk, az vívmány igenis, de nem az, ami az 1867. XII. törvényekben megíratott. Nem oly dolgot vettem fel, hanem textuálter csináltam az 1867. XII. törvényeket. Sohasem beszéltem róla, hogy ez vívmány.

Bocsánatot kérek, ez ferdítésszámba is menne, nem gyauisultom a t. képviselő ur intencióját, de a t. képviselő ur önkéntelenül olyant fogott rám, a mit én nem mondtam. Azt mondtam, hogy egy vívmány van benne. De azt mondja, hogy el is van homályosítva, azt nem tudom, mert biztosítva van, hogy mindkét állam a leendő szerződésüket a pénzügyminiszterrel köti. Ha vívmány, hát ez megint kitől származik? Volt az az eddigi törvényekben, volt az 1898. I. t. c. -kiben? Nem volt, nem volt benne még az 1899. I. t. c. -kben sem, de bejelenttem, hogy igenis ez a dolog akként lesz megállapítva és most jut bele először.

Miért nem volt az 1899. I. t. c. -kben benne? Azért nem volt benne, mert hiszen tudtuk, hogy 1899-ben semmiféle külföldi szerződést nem kötünk. De azt mondani, hogy el van homályosítva, nem lehet. Mivel van elhomályosítva? Nincs joga az országunk azt mondani, hogy ideig-óráig, dacára annak, hogy az örendelkezés alapján intézkedik, mégis elfogadja azt a módot, amely a vámszövetségi alapon való intézkedésnek az esetére van felvéve az 1878. XXII. törvények és az 1867. XIV. törvényekben, ahol kimondja, hogy az örendelkezés alapján intézkedik, nem a vámszövetség alapján, mégis kimondja, hogy felhatalmazza a két államot, hogy a szerződéseket a külügyminiszter kösse. Gondolom, ez nem elhomályosítás, hanem a dolgok kidomborítása. Ezeket kellett a t. képviselő urnak válaszul adnom. Ajánlom a törvényjavaslatot a Háznak elfogadásra. (Helyeslés.)

Kossuth Ferenc: Zárószava nem lévén, a címnél öhajit szólni. Teljesen hozzájárul azokhoz, amiket Polónyi a miniszterelnök fejtegetéseivel szemben elmondott s ő csupán gróf Apponyi Albert beszédére öhajit reflektálni. Ő igenis felállított más praktikus programot, amelynek alapján az ország rzkódottas nélkül térhet át a külön vámterületi alapra. Ők védvammal akarják védeni azokat az iparágakat, melyek magyar nyersterményeket dolgoznak fel, védvammal védeni azokat, a melyek bár nem dolgoznak fel hazai nyersterméket, már mint fejlett iparágak léteznek. Minden egyéb ág vámentességét élvezze. Ez a program gyakorlatilag megvalósítható, így hát ök nem mozognak merőben teoretikus alapon.

Elnök: A Ház a címet elfogadta.

A bevezető részénél

Kossuth Ferenc: Sajnálja, hogy a fontos jelentéseket tartalmazó részt nem foglalták bele a törvényelőzvegbe.

Szóll Kálmán miniszterelnök: T. Ház! Én csak egy-két szót akarok mondani, de gondolom, közérdeklő dolog, hogy magam részéről arra hivatkozom, amit a t. képviselő ur felhozott. A t. képviselő ur diffikultálni látszik azt, hogy ez a közjogi bevezetés, amely a törvényjavaslat homlokára van írva, miért nincs a törvényjavaslat szövegében és azt mondja, hogy ez némileg gyengíti annak tartalmát. Bocsánatot kérek, a törvényekkének akármint tartalmaznak akár a bevezetésben, akár szakokba osztva, az szentírás, az egyformán kötelező, az egyforma deklarációja a törvényhozás elhatározásának. Semmi különbséget nem akartam e tekintetben tenni, hogy nincs a javaslat szakaszai közé sorolva; egyszerűen azért nincsen, mert indokolását képezi annak az ö

rendelkezési alapon álló javaslatnak és így az elejére való a szövegnek. De az a körülmény, hogy nincs oda írva az, hogy első §, hanem ez lejjebb van, semmi gyengítő hatással nincs. (Helyeslés.)

Elnök: A Ház a bevezető részt elfogadta.

Az 1. és 2. §-t vita nélkül elfogadták.

A 3. szakaszról

Barta Ödön: Az általános vitában mondott okok alapján a szakasz törlesztést óhajtja.

Rosenberg Gyula előadó: Az általános vitában a jobboldalról elmondott okok alapján kéri a szakasz megszavazását.

Madarász József: Barta Ödön indítványát pártolja.

Azt akarja csak konstatálni, hogy éppen e fontos javaslatnál a függetlenségi párt tagjai nem teljesítik kötelességeiket. Ilyen javaslat tárgyalásánál 55 körül 14 függetlenségi képviselő van jelen!

Tóth János: Nem járja az ilyen beszéd!

Széll Kálmán miniszterelnök: Arra kérem a t. Házat, hogy ezen szakaszt megtartani méltóztassék. Én már egyszer kijelentettem ebben a Házban, hogy a gazdasági rendelkezések Ausztria és Magyarország között ez a módja az 1867. XII. törvények 68. szakasza alapján történt ugyan, hanem az 1867. XII. törvények szelleme szerint jobb, helyesebb s kívánatosabb lenne, hogy az a vámszövetség alapján történjen. Ezen szakasz ennek ad kifejezést és utasítja a kormányt, hogy kellő időben tegye meg az intézkedéseket, ami nem egészen felesleges s azért kérem a t. Házat, méltóztassék a szakaszt megtartani. (Helyeslés a jobboldalon.)

Elnök: A Ház a szakaszt elfogadta.

A 4. szakaszról.

Kossuth Ferenc: Aggodalmat táplál az iránt, hogy egészen 1907-ig megvan a lehetőség vámszövetség kötésére. Ez által az ország méltán kényserhelyzetbe kerülne. Jobban szeretne volna, ha a vámszövetségi kísérleteknek határideje szabatik.

Széll Kálmán miniszterelnök: Ez a szakasz nem is beszéd tulajdonképpen a vámszövetségről, csak bekezdésében, amennyiben 1903-ig nem köthető meg a vámszövetség, mi történik a viszonyosság-gal, szőlő a külföldi szerződés megkötésének módjáról, az autonóm vámtarifáról és a felmondási jogról. Terminushoz köti azt, hogy a vámszövetségnek a megkötésére irányuló kísérletek bizonyos időn túl ne tétlenek: teljesen feleslegesnek tartom és nem tartom elfogadhatónak, mert az ország törvényei e részben világosak. Az ország akkor uggy fog élni a vámszövetség megkötésére irányozott törekvésekkel, ahogy jónak fogja találni, mert nincs prejudikálva semmi irányban, sem terminus, sem hatályosság tekintetében, hanem egyszerűen az van mondva, hogy 1907-ig megindíthatnak a tárgyalások. Már most, ha az ország meg akarja és meg tudja az kötni, akkor megkötö, ha nem akarja és nem tudja, akkor nem köti meg. A kormány, az ország teljes evidenciáját és teljes biztonságát látom ebben a szakaszban és ezért változatlanul kérem annak elfogadását. (Helyeslés jobbról és a baloldalon.)

Elnök: A Ház a szakaszt elfogadta.

A 5-ik szakaszról.

Páder Rezső: Stílusos módosítást javasol. *Be nem tartás helyett meg nem tartás* kifejezést óhajt tétetni.

Kossuth Ferenc: Kérde a miniszterelnököt, mi történik arra az esetre, ha a viszonyosság meg nem tartatik? A szakasz e tekintetben nem elég világos.

Széll Kálmán miniszterelnök: T. képviselőhöz! Én ebben a kérdésben már annyiszor nyilatkoztam, hogy a t. képviselő urnak kérdését — bár mindig nagyon szívesen vitatkozom vele — ez idő szűreit igazán feleslegesnek tartom. Már elmondtam tegnapelőtt tartott beszédem azon részében, amelyben kifejtettem, hogy Polónyi Géza képviselő ur határozati javaslatát miért nem tehetem magamévá és miért kérem őt, hogy azt vonja vissza, hogy ennek a szakasznak ilyen szövegét helyesnek és megfelelőnek tartom.

Elnök: A Ház a szakaszt elfogadta.

Az 6-ik szakaszról.

Páder Rezső: Stílusos módosítást javasol. *Be nem tartás helyett meg nem tartás* kifejezést óhajt tétetni.

Kossuth Ferenc: Kérde a miniszterelnököt, mi történik arra az esetre, ha a viszonyosság meg nem tartatik? A szakasz e tekintetben nem elég világos.

Széll Kálmán miniszterelnök: T. képviselőhöz! Én ebben a kérdésben már annyiszor nyilatkoztam, hogy a t. képviselő urnak kérdését — bár mindig nagyon szívesen vitatkozom vele — ez idő szűreit igazán feleslegesnek tartom. Már elmondtam tegnapelőtt tartott beszédem azon részében, amelyben kifejtettem, hogy Polónyi Géza képviselő ur határozati javaslatát miért nem tehetem magamévá és miért kérem őt, hogy azt vonja vissza, hogy ennek a szakasznak ilyen szövegét helyesnek és megfelelőnek tartom.

Elnök: A Ház a szakaszt elfogadta.

Az 7-ik szakaszról.

Páder Rezső: Stílusos módosítást javasol. *Be nem tartás helyett meg nem tartás* kifejezést óhajt tétetni.

Kossuth Ferenc: Kérde a miniszterelnököt, mi történik arra az esetre, ha a viszonyosság meg nem tartatik? A szakasz e tekintetben nem elég világos.

Széll Kálmán miniszterelnök: T. képviselőhöz! Én ebben a kérdésben már annyiszor nyilatkoztam, hogy a t. képviselő urnak kérdését — bár mindig nagyon szívesen vitatkozom vele — ez idő szűreit igazán feleslegesnek tartom. Már elmondtam tegnapelőtt tartott beszédem azon részében, amelyben kifejtettem, hogy Polónyi Géza képviselő ur határozati javaslatát miért nem tehetem magamévá és miért kérem őt, hogy azt vonja vissza, hogy ennek a szakasznak ilyen szövegét helyesnek és megfelelőnek tartom.

Elnök: A Ház a szakaszt elfogadta.

Az 8-ik szakaszról.

Páder Rezső: Stílusos módosítást javasol. *Be nem tartás helyett meg nem tartás* kifejezést óhajt tétetni.

Kossuth Ferenc: Kérde a miniszterelnököt, mi történik arra az esetre, ha a viszonyosság meg nem tartatik? A szakasz e tekintetben nem elég világos.

Széll Kálmán miniszterelnök: T. képviselőhöz! Én ebben a kérdésben már annyiszor nyilatkoztam, hogy a t. képviselő urnak kérdését — bár mindig nagyon szívesen vitatkozom vele — ez idő szűreit igazán feleslegesnek tartom. Már elmondtam tegnapelőtt tartott beszédem azon részében, amelyben kifejtettem, hogy Polónyi Géza képviselő ur határozati javaslatát miért nem tehetem magamévá és miért kérem őt, hogy azt vonja vissza, hogy ennek a szakasznak ilyen szövegét helyesnek és megfelelőnek tartom.

Elnök: A Ház a szakaszt elfogadta.

Az 9-ik szakaszról.

Páder Rezső: Stílusos módosítást javasol. *Be nem tartás helyett meg nem tartás* kifejezést óhajt tétetni.

Kossuth Ferenc: Kérde a miniszterelnököt, mi történik arra az esetre, ha a viszonyosság meg nem tartatik? A szakasz e tekintetben nem elég világos.

Széll Kálmán miniszterelnök: T. képviselőhöz! Én ebben a kérdésben már annyiszor nyilatkoztam, hogy a t. képviselő urnak kérdését — bár mindig nagyon szívesen vitatkozom vele — ez idő szűreit igazán feleslegesnek tartom. Már elmondtam tegnapelőtt tartott beszédem azon részében, amelyben kifejtettem, hogy Polónyi Géza képviselő ur határozati javaslatát miért nem tehetem magamévá és miért kérem őt, hogy azt vonja vissza, hogy ennek a szakasznak ilyen szövegét helyesnek és megfelelőnek tartom.

Elnök: A Ház a szakaszt elfogadta.

Az 10-ik szakaszról.

Páder Rezső: Stílusos módosítást javasol. *Be nem tartás helyett meg nem tartás* kifejezést óhajt tétetni.

Kossuth Ferenc: Kérde a miniszterelnököt, mi történik arra az esetre, ha a viszonyosság meg nem tartatik? A szakasz e tekintetben nem elég világos.

Széll Kálmán miniszterelnök: T. képviselőhöz! Én ebben a kérdésben már annyiszor nyilatkoztam, hogy a t. képviselő urnak kérdését — bár mindig nagyon szívesen vitatkozom vele — ez idő szűreit igazán feleslegesnek tartom. Már elmondtam tegnapelőtt tartott beszédem azon részében, amelyben kifejtettem, hogy Polónyi Géza képviselő ur határozati javaslatát miért nem tehetem magamévá és miért kérem őt, hogy azt vonja vissza, hogy ennek a szakasznak ilyen szövegét helyesnek és megfelelőnek tartom.

Elnök: A Ház a szakaszt elfogadta.

(Éljenezés jobbról.) A napirend folytatását a holnapra ülése halasztja. A holnapra ülése tárgya a ma elfogadott javaslat harmadik olvasása lesz.

Az ülése délután 2 órakor végződik.

BELFÖLD.

A Ház holnapi ülése. A képviselőház holnapi ülésének napirendjén első sorban a ma részleteiben is letárgyalt vám- és kereskedelmi viszonyokról szóló törvényjavaslat harmadik olvasása szerepel. Ezután tárgyalás alá veszik egy általános vita keretében a következő törvényjavaslatokat: A cukoradóról szóló 1893. XXIII. törvények határozmányainak részben való módosításáról és az 1881. évi IV., 1888. évi V. és 1897. évi XLVII. törvényeknek a cukorforgasztási adóra vonatkozó határozmányainak megszüntetéséről; a söradóra vonatkozó törvényes határozmányok részben való módosításáról; az égetett szeszes folyadékok után járó vámról, a szeszadóról, valamint a szesztermeléssel együttesen készített sajtolt élesztőnek megadóztatásáról szóló 1888. XXIV. t.-c. módosítása és szesz-italmérési adó megszüntetéséről; a sör-, az ásványolaj- és a cukoradónak a fogyasztási terület részére való biztosítása, valamint a szeszadónak a fogyasztási terület részére való biztosításáról szóló 1894. évi XV. t.-c. némely határozmányainak módosításáról; az osztrák-magyar vámtarifát általános vámtarifájának módosításáról; a kivitelre szánt cukor- és alkoholtartalmu gyártmányok készítéséhez felhasznált répa-cukor és szesz adómentes-lege, valamint a cukor- vagy alkoholtartalmu, illetőleg olyan cikkek után, amelyek készítéséhez cukor vagy alkohol használtatott fel, külföldről való behozatal esetében szedendő vámpótlékról és a magyar korona országainak pénzügyminisztere és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyminisztere között a bélyeg- és közvetlen illetékek, fogyasztási bélyeg és díjak iránt létrejött egyezményről szóló törvényjavaslatokat.

A katonatisztek fizetésemelése. Bécsből táviratozta tudósítónk a *Neues Wiener Tagblatt* utján, hogy a közös hadügyminisztérium az idei delegációktól nem fog nagyobb póthitelt kérni és a tervbe vett reformokat elhalasztja, nehogy a katonatisztek és a katonai alkalmazottak fizetésemelésének az ügye megint elmaradjon a jövő évre. A közös hadügyminisztérium az idén keresztül akarja vinni a fizetésemelés reformját.

Sima Ferenc ügye. A képviselőház összehívhatatlansági bizottsága holnap délután ülést tart, amelynek tárgya a szentesi járásbíró hivatalos jelentése lesz arról, hogy miként kézbesítették Simának a bizottság előző ülésének időpontjáról szóló értesítést. Hogy Simának jó eleve tudomása volt arról, mikor fogja a bizottság az ő inkompatibilitási ügyét tárgyalni, kitűnik egy okmányok a szövegéből is, amelyet szintén beküldtek a bizottságnak. Egy beadvány ez, amelyet Sima a szentesi járásbíróhoz intézett. Azt kéri benne, hogy halasztza el a bíróság egy peres ügyének a tárgyalását, mert a képviselőház összehívhatatlansági bizottsága éppen a tárgyalás napján dönt az ő ügyében s neki arra a napra fel kell utaznia Budapestre.

A szentesi képviselő hívei különben mindent elkövetnek politikai vezetőjük megmentésére. Legújabb tanúsága ennek a *Politikai Értelű* következő tudósítása:

Csongrád megye községeinek ellenzéki közönsége tegnap szentesen *Farga* Benjámin előkésével négyülést tartott, melyen résztvett huszezer ember. Az elnök részletesen elmondta a Sima Ferenc ügyében legutóbb hozott képviselőházi határozatot, amely a legtekintélyesebb hatást idézte elő. A négyülést távirattal üdvözölte *Széll* Kálmán, *Plósz* Sandor, *Horváth* Nándor, *Ujvári* Gábor, *Ritkay* László, *Barta* Ödön és *Polónyi* Gezá beavatkozásuk, amelyvel a képviselőháznak ismeretes határozatát provokálták. Azután küldörséggel meghívták *Sima* Ferencet, aki beszélt a népezz, majd utána a gyűlés elnökeinek indítványára biztosították Simát, hogy „ha szászor megsemmisítik is mandátumát, szászor is megvalaszlják”.

Pénzügyi bizottság. A képviselőház pénzügyi bizottsága holnap délután ülést tart. A bizottság tárgyalás alá veszi a pénzügyminiszter által ma benyújtott törvényjavaslatokat és előterjesztést, továbbá az állami italmérési jövedékről s az igazságügyi palotának építési költségeiről rendelkező törvényjavaslatokat.

Törvényjavaslat a szeszkontingensről. Mint értesülünk, *Lukács* László pénzügyminiszter a legközelebbi napokban benyújtja a képviselőháznak a szeszkontingens felosztásáról szóló törvényjavaslatot. Ezt a törvényjavaslatot a kiegyezési javaslatok lefolytatása után még a nyári szünet előtt el kell intézni.

A függetlenségi párt értekezlete. A függetlenségi és 48-as párt ma délután 5 órakor értekezletet tartott *Kossuth* Ferenc előkéslete alatt. Az értekezlet elhatározta, hogy a képviselőház holnapi ülésén, általános vita keretében napirendre kerülő cukor-, szesz- és söradóra vonatkozó javaslatokat nem fogadja el. A párt megbízásából Béla fogja kifejezni.

A tapintatos horvátok.

Budapest, június 26.

Zágrábban tegnap ünnepelték *Jovanovic* János szerb költő irodai működésének felszázados jubileumát, amelyen a magyar tudományos világ is képviseltette magát.

A horvát tulók még ezt az alkalmat is felhasználják arra, hogy magyarfalu érzelmeiket dokumentálják, mert az ő szemükben egy nagy búna van az ősz költőnek, hogy a magyar remekírók több művét a szerb néppel megismertette. És ugyanezektől nyíltan kitört a szerbek és horvátok közt rég lappangó gyűlölködés, és a Starcevic-pári lapok által föltűzött ifjúság gyalázatos tüntetést rendezett a szerbek ellen, megdobálva templomuk, iskolájuk és hitközségi házuk ablakait. A rendőrség elég erősen viselkedett, de a tüntető utca szenvédelmét inkább a megeredt zápor csillapította le. Sajnálatos a dologban, hogy *Frank* lapja a leggaladabbul lázithatta az ifjúságot. Hogy az óhajtott „siker” el ne maradjon, azt hirdették, hogy az ünnepség alkalmából magyar lobogókat is fognak kitűzni, sőt elhittették a esőcselékkel, hogy *Jovanovic* magyar származású, aki minden munkájában a horvát függetlenség ellen tört.

A jubiláris ünnepély, mint zágrábi levelezőnk írja, tegnap délelőtt 11 órakor kezdődött. A *Hrvatski Sokol* tornaegyesület termében mintegy 500-an jelentek meg *Jovanovic* ünnepelésére, köztük vagy kétszáz vendég Magyarországból, Boszniából, Dalmáciából és Szerbiából. A montenegrói írók nem képviseltették magukat. Feltűntek a Boszniából érkezett mohamedánok, *Tausanovic* és *Gersics* szerb miniszterek és a budapesti tudomány-egyetem és a magyar akadémia képviselője, *Asbóth* Oszkár tanár.

Az ünneprendező bizottság elnöke dr. *Medakovic* nyitotta meg az ünnepélyt s mialatt küldötség járt az ősz költőért, *Gavrilovic* elmondta ünnepi beszédét, amelyben méltatta *Jovanovic* érdemeit a szerb nép kultúrája körül. Amikor a jubiláns költő belépett a terembe, minden oldalról lelkesen felhangzott a *zsvio* és a szerb dalos egyesület énekelte az ünnepi himnuszt.

Nagy érdeklődéssel hallgatták *Asbóth* tanár üdvözlő beszédét. Előbb felolvasta a magyar akadémia üdvözlő iratát, amely hálásan emeli ki, hogy *Jovanovic* lefordította *Petőfi*, *Arany*, *Madách* s más magyar írók műveit, aztán a budapesti egyetem izetnetét, amely örömmel csatlakozik tiszteletbeli doktorának ünnepeléséhez. *Asbóth* aztán lendületes beszédében a maga szerencsés kívánatait fejezte ki és határos remek beszédét *Arany* János (magyar nyelven) költeményével fejezte be.

Beszélték még *Gersics*, a belgrádi akadémia, *Hadzsics*, az újvidéki *Srpska Matica* nevében, hanguloyza a szerb-horvát egyetértés szükségét. *Hadzsics* felolvasta *Hegedűs* István alkalmi ódáját is, aki a Kisfaludy-Társaság delegáltjaként vett részt az ünnepségben. Aztán felolvasták a mindenfelől érkezett üdvözlő táviratokat, köztük a zágrábi, budapesti, bécsi, gráci, pétervári és más egyetemeken tanuló szerb ifjúság táviratait, mire átnyújtották a sok ajándékot; ezek közt a bosnyák-szerbek irany és a zágrábi szerbek ezüst babérokörját.

Meghatottan fogadta az ősz költő a szeretet ez imp. zaus megnyilatkozását és minden politikát kerülve egyszerűen megköszönte az óvációt mindazoknak, akik az ünnepélyt jelenlétükkel emelték.

A horvát körök az ünnepségtől teljesen tartózkodtak; a délszláv akadémia, a horvát Matica ugyan részt vett az ünnepségben, de tagadhatatlan, hogy az ősz költő jubileuma még mélyebb hasadékot vágott a szerbek és horvátok közé.

ELSŐ MAGYAR VARRÓGÉP- és KERÉKPÁRGYAR RÉSZV. TÁRS.
ADRIA KERÉKPÁROK városi raktára, a legelőkelőbb és legnagyobb zárt kerékpáriskolája, ANDRÁSSY-UT 69. a Plasztikonban

Zágráb, június 26.

Zmaj-Tovanovic szerb költő félszázados írói jubileuma programmszerűleg és meglehetősen nyugodtan folyt le. Noha nagy tüntetésekkel tartották, mégis csak este felé voltak kisebb tüntetések, amelyeket a rendőrség hamarosan elfojtott. Délelőtt a Szokol háza előtt összegyűltek ugyan diákok és munkások, de nyugodtan viselkedtek. Csak este felé léptek föl a tüntetők támadólag. Az éjszaka oltalma alatt köveket, tintával és tojással dobáltak meg a szerb templomot, az iskolát és a szerb községházát és sok ablakot beverték. A rendőrség azonnal szétoszlatta a tüntetőket és néhány embert letartóztatott. A Szokol előtt este kilenc óra felé nagy tömeg diák és munkás verődött össze és szidta a szerbeket, de tetlegességre nem került a dolog. A rendőrség itt is erőiesen közbelépett és szétoszlatta a tömeget, miközben kardját is használta és néhány tüntetőt kisse megebesített. A diákok estélyt akartak rendezni a Kolo helyiségében, amely annak a teremnek a szomszédságában van, amelyben a szerb Beszeda van, de megtiltották az összejövetelt, mire a diákok Szcolovics rektor ellen tüntettek. Egy század katonaság konzignálva volt, de nem lépett akcióba. Néhány zágrábi szerb polgár háza előtt is voltak kisebb tüntetések, de komolyabb következmények nélkül. Az eső meghusított minden nagyobbabásu tüntetést.

KÜLFÖLD.

A francia kormány bemutatkozása.

Budapest, június 26.

A Waldeck-Rousseau-kormány szerencsésen átesett a bemutatkozáson, a mely elé barátai az utolsó két nap alatt bizonyos aggodalommal tekintettek. A mérsékelt republikánusok egy része épp úgy, mint a radikális és szocialista szecesszió harca készült ellene — Millrand miatt az egyik, Gallifet miatt a másik tábor — nem sokat törődve azzal, hogy ilyenképp csak a nacionalisták és antirepublikánusok érdekeit szolgálják. A zajongás, mely — hol egyik, hol másik részről — a miniszterelnök bemutatkozó beszédét kísérte, bizonyítja, hogy erről a harcról nem is mondtak le; de az új kormány mégis győztesen került ki az első megpróbáltatásból. Kétszázharminchétfő szavazat ellen kétszázhatvanhárommal, azaz huszonhat főnyi többséggel győzött. Jelentéktelen többség és sokkal kisebb, semmint eleinte hitték. Waldeck-Rousseauéknek nem is igen lesz tanácsos ezzel a képviselőházzal kormánykodniuk, amíg Rennesen el nem dől a Dreyfus-ügy. Ez a képviselőház négy év óta először dezavualia megszavazott napirendjével önmagának s nem lehet tudni, hogy legközelebb hogyan fog ismét szavazni. Épp ezért elnapotása mulnataatlanul szükséges, ha a kormány valóban és elszántan hozzá akar látni azokhoz a tendenciákhoz, amelyek programjában kifejtett.

A képviselőház és a szenátus üléséről szóló tudósításaink a következők:

A képviselőházban.

A folyosókon nagy az izgatottság. Mindenfelé számlálgatják a mai szavazás eshetőségeit. A karzatok tömve vannak. A diplomaták páholyában megjelent valamennyi nagykövét.

A mint a teremőrök kiküldötték, hogy az elnök közeledik, a képviselők betódultak a terembe. Minden szem és látszó arra az ajtóra volt irányozva, amerről a minisztereknek jönnök kellett. Alighogy Deschanel megnyitotta az ülést, bevonult a kormány. Egymásután mentek a miniszterek a helyükre. Csak a miniszterelnök nem volt közöttük, ő valamivel később jött. A figyelem főképpen Gallifet felé fordult. Mint többi kollegája, a hadügyminiszter is polgári ruhában volt: fekete könnnyű kabátban és világos nadrágban. Mindenki csak őt nézte, de a hadügyminisztert ez nem hozta ki sodrásból. Úgy ült a helyén. olyan egykedvűen tekintgetett jobbra-balra, mintha nem érdekelné, ami körülötte történt. Az utakon a temérédek a nép, amely kiváltképpen Gallifet-re volt kíváncsi, nem is vette észre, mikor jött a palotába. Feltűnés nélkül jutott a képviselőházba és a folyosókon sem mutatkozott az ülés megnyitására.

Waldeck-Rousseau miniszterelnök sem késett sokáig; mielőtt a kormány tagjai megérkeztek, ő is mezeleten és egyenesen a karosszékehez

sietett. Nyugodtan, hidegvérrel rendezgette el írásait az asztalon.

A formalitásokat nagy izgatottság közepett végezte el az elnök. Mialatt a jelentéseket olvasták, a lárna nőtön-nőtt. A pártok az utolsó emberig felvonultak.

Egyszerre hangosan hirdette az elnök:

— A miniszterelnök uré a szó!

Waldeck-Rousseau fölállt és lassan indult a szónoki emelvényhez. Most rettenetes tombolás támadt a szélsőbaloldalon. A szocialisták és az antisemiták vesztül kiabáltak. A képviselők felugráltak a helyükről és a középre tödultak.

— Eljen a komün! zugott a szélsőbaloldalon.

A jobboldal frenetikus tapsviharakban tört ki.

A miniszterelnököt pillanatra sem hagyta el bámulatos nyugodtsága. Fölment az emelvényre és végignézett a vadul tomboló sokaságon.

Néhányszor bele akart kezdeni a beszédbe a miniszterelnök, de szavai elveszték a féktelen ordításban. Megint jó soká türelmesen várt, a kezében tartotta a minisztertanácsban megállapított beszéd szövegét, azt nézegette; majd ismét intett, hogy beszélni akar, de hiába. Alig mondott egy-két szót, a tombolás még iszonyabb lett.

Végre belátta, hogy a nyugalom ma nem fog helyreállni. Azok felé fordult tehát, akik egészen közel állottak és elkezdett beszélni. Csak személyes barátai hallgatták. A szélsőbaloldalon vesztül kiabáló képviselők kifogyhatatlanok voltak az új meg új módokban, amelyekkel agyonkiabáltak és egyre zavarták a miniszterelnököt. A forradalmi csoportok dühe Gallifet ellen fordult. Már berekedtek, de még egyre ordították:

— Le a mérszárólval!

Áztán beleuntak ebbe is. Akkor kórusban rákezdtek:

— Hu! hu!

Percekig üvöltöttek az utcai csöveseknek ezt a divatosabb lett hurrogatását.

Néha-néha füttyszó süvített át a termen. Ezen aztán hangosan neveiték. A miniszterelnök pedig csak beszélt tovább, ugyszólván mondatonként olvasta a programot.

Elképedve nézte a karzat közönsége, hogy mi lesz ebből. Olyan volt a kavardós, mintha örültek rendezték volna. És ezt az iszonyu zűrzavart a zugó tapsvihár még fokozta. A jobboldalon ülök teljes háromnegyed óra hosszat tapsoltak. Így akarták elnémítani azokat, akik szemlétemást a legvégsőre is el voltak. tökélyre, csakhogy a miniszterelnök beszélhessen.

A karzatról úgy tűnt föl az őrgyngő sokaság, mintha itt ma véres dulakodás készülne. A kormány szinleges hívei versenyen tomboltak a szélső baloldalon. A mérsékelt pártokon meglátzott, hogy örülnek a kormány kínos helyzetének. Barát és ellenség szövetkezett, hogy az új kabinet bemutatkozásából kudarc legyen Valóságos csoda, hogy a teljes fejvesztettségből mégis sikerült a csekély többség a kormány számára. Edig mindenki azt hitte, hogy Waldeck-Rousseau el van veszte.

A viharos jelenetek, a féktelen tombolás az ülés végeig tartottak. A miniszterelnök egészen kimerült, mire beszédét befejezte. Sápádan ment le az emelvényről. Csak akkor esillapodott valamennyire a zűrzavar, mikor az elnök elrendelte a szavazást.

A folyosókon azt beszéltek, hogy ennek a képviselőháznak a napjai meg vannak számlálva. Aligha éri meg a hét végét.

Ime az ülés lefolyása.

(A kormánynyilatkozat.)

Miután Deschanel elnök megnyitotta az ülést, felemelkedett helyéről.

Waldeck-Rousseau miniszterelnök és kormánya nevében az alábbi nyilatkozatot olvasta föl:

Midőn a képviselőház azt az elhatározását nyilvánította, hogy csak új kormányt támogat, melynek szándéka a köztársasági intézményeket erőlylyel védelmezni és a közrendet biztosítani, világosan megjelölte azt a feladatot, mely az új kormány előtt áll. A kormányznak nincs más ambíciója, mint az, hogy ezt a feladatot teljesítse. Minthogy arról van szó, hogy a közös örökséget sértetlenül fenntartsuk, nézetünk az volt, hogy a pártszakadásoknak el kell tűnnök és hogy annak a munkának, amelynek elvégzése előttünk áll, az összes köztársasági közreműködésére van szüksége. Ha a cél világosan meg van jelölve és nincs ingadozó rendszernek vagy tanoknak alávetése, könnyen létre jöhet a megegyezés. A véleménykülönbségeknek el kell tűnnök a teljesítendő egyetlen kötelességgel szemben: egyrésztől véget kell vetni a könnyen áttekinthető agitációknak ama rézime ellen, melyet az általános szavazati jog szentesített és melyet ez meg tud óvni, másrésztől minden szolgálati ártan megkövetelni a hü közreműködést és a felelősség batorságát.

Ez kell, hogy első gondja legyen a kormánynak, mely önöknek bemutatkozik. Nem töl

fog függni, hogy az igazságszolgáltatás művét teljes függetlenségben befejezze. El van tökélyre, hogy minden ítéletnek tisztelést szerez. Nem ismer különbséget azok közt, kiknek az a felelősség-terhes feladata, hogy emberek felett ítéljenek és ha az ország óhaja mindenek előtt érvényre jut, az igazságszolgáltatás döntése nyugalomban és tisztelben fog előkészítettetni.

Azon érdekek közt, melyek egy nemzet fenntartásával és méltóságával a legbensőbb kapcsolatban állanak, első helyre tesszük a hadsereg érdekét, melyet a harmadik köztársaság oly erős és oly széles alapon újra szervezett és mely Franciaország biztonságát és büszkeségét együttesen magába foglalja. A hadsereg legkiválóbb vezetőivel és legkiválóbb vezéreivel együtt abban a véleményben voltunk, hogy a feltétlen alávetés a fegyelemnek a hadsereg nagyságának első és legbiztosabb garanciája.

Szándékunk a hadsereget ugyanavval az erőlylyel védelmezni a támadások ellen, melyeket esetleg ellene intéznek, mint a csábítások ellen, melyek rá néve minden sértések között a legmellálanabbak volnának.

Mi mindenek felett azt óhajtjuk és pedig mindazokkal együtt, akik Franciaország erkölcsi egységében a reáruházott civilizatórius szerep feltételét látják, hogy megnyugvás álljon be. Ez gyorsan be fog állani, ha mindenki lemond arról, hogy maga gyakoroljon igazságszolgáltatást, ítéleteket előkészítsen vagy diktáljon és ha mindenki meghajol a törvény előtt.

A mű elvégzéséhez, mely feladatunk és mindazon intézkedések keresztülviteléhez, melyek szükségesek, a parlament támogatására és teljes bizalmára van szükségünk.

Ítéljen meg a parlament tetteinkből és ne ígéreteinkből. Igen tág mandátum az, melyet igénylünk és egész felelősségünket latba vetjük önök előtt. Azt kívánjuk, hogy szünet álljon be azokban az igazolt vitákban, melyek rossz szolgálatot tesznek az ország érdekeinek és hogy önök rövid idő alatt szavazzák meg a közzolgálati ágak jó működéséhez szükséges törvényeket. Ha erőfeszítéseink nem eredménytelenek, akkor a köztársaság a gazdasági és a szocialis haladás művét ismét folytathatja és mi kötelességünket betöltöttnek fogjuk tartani, ha újból megnyitottuk utját oly politikának, mely mindent kizár, ami a köztársaságiak elválaszthatja és mindent fölölel, ami őket egyesítheti.

(A vita.)

Roche szocialista a kormány politikájáról interpellál. Szemere veti a kormánynak, hogy a harc és a kibívás kormánya. (Hosszantartó félbeszakítások.) Különösen Gallifet tábornokot támadja. (Tiltakozások.)

Mirman szocialista szintén a kormány egybeállítását kritizálja. Gallifet és Lanessen miniszterek ellen való heves kifakadásai miatt az elnök rendre is utasítja.

Viviani (szocialista) kijelenti, hogy ő és elvtársai támogatni fogják a miniszteriumot a monarchista és klerikális reakció ellenében. (Tetszés a szocialisták padján.)

Waldeck-Rousseau miniszterelnök kifejti, milyen szempontokat követett a kormány megalkotásában. A kormány zemei előtt a képviselőház június 12-iki határozata lebegett, amelylyel a képviselőház a köztársasági védelmet akarta biztosítani. Ő előre látta, hogy a kabinet egybeállítását kritizálni fogják. Igaz, hogy az egyes miniszterek véleménye számos politikai és gazdasági kérdésben eltérő. (Nevetés a jobboldalon.) De van egy céljuk, mely felette áll minden vitás kérdésnek. Ez a cél abban áll, hogy az összes köztársaságiak egyesüljenek. (Mozgás több oldalon.) Mindegyikünk egy köztársasági ideált képvisel. (Közbeállítások. Zaj. Az elnök az ülés felfüggesztésével fenyegetőzik.)

A kormánynak már eddig is el kellett vállalnia bizonyos felelősségeket, de abban a véleményben volt, hogy ahhoz, hogy tovább mehozzon a parlament szükséges támogatására kell számíthatnia. (Tetszés a baloldalon. Zaj jobbról.) Van-e kormány, mely eltűrhetné volna oly eseményeket, melyek azt a látszatot kelthetnék, mintha a hadsereg a politika birájává akarná magát tenni. (Tetszés a Ház számos padján.)

A miniszterelnök reméli, hogy nem lesz szükséges szigorúbb intézkedésekhez nyúlni. (Mozgás több oldalon.) Amire szükség van, csak az, hogy minden helyre olyan férfiak állítsanak, akik az alkotmányos törvények iránt odaadással viselkednek (Közbeállítások.) és hogy a kormány mindenütt egyenlő támogatásra találjon. Könnyű volna kimutatni, hogy az állami intézmények ellen irányuló támadások mely oldalról jöttek. Nem támadták-e meg előre is a Dreyfus-ügyben a semmitűzők büntető tanácsának ülést? (Mozgás.) Nos, tehát mi el vagyunk tökélyre, hogy minden júrisz-dikciónak tisztelést szerzünk. (Közbeállítások.)

A miniszterelnök most rátér arra, hogy miért kérte ő Gallifet közreműködését. (Mozgás.) Első

sorban azért, mert nem volt tábornok, aki készségesebben hajlott meg az alkotmány előtt. (Élénk mozgás különböző oldalakon.) A miniszterelnök abban a véleményben van, a bizonyos katonai személyiségek ellen teendő intézkedések annál mérsékeltetlenebbek lehetnek, ha a legnagyobb tekintélytől indulnak ki. (Közbeiktatások.) Egyébként a kormány megalkulásánál nem találkozott túlságosan élénk versennyel.

Mi nagy feladatot vállaltunk magunkra — így végzi becsédét a miniszterelnök. Önök tudják, hogy mily szellemben akarjuk ezt a feladatot megoldani. Bármily állást fog a képviselőház elfoglalni, én teljesen megtettem kötelességemet. (Tetszés. Mozdás különböző oldalakon.)

(A kormány győzelme.)

A Ház előtt nyolc napirendes indítvány van. A miniszterelnök elfogadja *Perillier* napirendjét, amely így hangzik:

A képviselőház helyesli a kormány nyilatkozatait és tetteit.

Több képviselő élénk mozgás közt megokolja szavazatát.

Brissson kijelenti, hogy ő a miniszterium mellett fog szavazni, mely a veszélyben lévő köztársaságot védelmezni készül. (Hosszantartó meg-megújuló tetszés a baloldalon.)

Waldeck-Rousseau miniszterelnök visszautasítja az egyszerű napirendet, melyet a Ház 271 szavazattal 248 ellenében elvetett, s azután *Perillier* napirendjét a baloldali élénk tetszése közt 263 szavazattal 237 ellenében elfogadta.

Goujon az elfogadott napirendhez pótdindítványt tesz, melyben a képviselőház sajnálatát fejezi ki a kormány egybeállítása felől.

Fourquery szerint ilyen indítványnak nincs helye, mert ellenmondásban van az elfogadott napirenddel, mire *Goujon* visszavonja indítványát.

A kormány törvényjavaslatot terjeszt elő négy egyenes adó behozatala iránt. Ezután az ülést bezárták.

(Szenátus.)

A szenátusban *Monis* igazságügyminiszter olvasta föl a kormány nyilatkozatát, melyet élénk tetszéssel fogadtak. *Guyot* a következő indítványt nyújtotta be:

— A szenátus tudomásul veszi a kormány nyilatkozatát és midőn számít a köztársasági intézmények védelmében és a közrend biztosításában való éberségére és határozottságára, áttér a napirendre.

Az elfogadott élénk tetszés közt 187 szavazattal 25 ellenében elfogadták és ezzel az ülést véget ért.

Az új kormány.

Páris, június 26.

Gallifet ezt mondta elődje kabinetirodájára személyzetének, amely elbocsátását kérte:

— Maradjanak nyugodtan a képviselőház holnaputáni üléséig; akkor majd meglátjuk, hogy van-e szükség személyváltásra.

Coubertin alezredost áthelyezték.

Dreyfus új pöre.

Páris, június 26.

Dreyfus megérkezéséről ellenmondó hírek vannak elterjedve. A *Journal*nak azt jelentik Rennesből, hogy *Dreyfus* már szombaton kikötött *St.-Maloban* és hogy már Rennesben van. Ezzel szemben más újságok azt állítják, hogy a *Sfax* csak holnap vagy holnapután kóti ki francia földön. *Dreyfus*eről is eltérő hírek vannak forgalomban; csak az bizonyos, hogy már elutazott, de azt nem tudják, vajon már Rennesbe érkezett-e. Egy angol tisztelője gyönyörű virágbokrot küldött neki rennesi lakására.

Az *Echo de Paris* biztos forrásból arról értesül, hogy az új *Dreyfus*-pör tárgyalása nem fog július 24-ike előtt kezdődni.

Páris, június 26.

Biztosra veszik, hogy a kormány az itélkező hét tiszt függetlenségének épségben tartása mellett sem fogja megengedni, hogy a semmitűzők körülményes vizsgálata Rennesben bírálat tárgyává tétessék.

Lisszabon, június 26.

Egy ma reggel Angraiban (Azóri-szigetek) földadott távirat szerint a *Sfax* gőzöst, amely *Dreyfust* Franciaországba hozza, ma köszönfélvételt végezt. Fayaiba várják.

(Paty de Clam és Pellieux.)

Páris, június 26.

Ujabban az a hír terjedt el, hogy *Duchesse* tábornoknak *Pellieux* ellen és *Tavernier* századosnak *Paty de Clam* ellen vitt pöre a negatív eredményvel még nem nyer befejezést s hogy inkább igen jelentős következményekkel fognak járni ugy ezek, mint a *Dreyfus*-ügyekkel összefüggő egyéb ügyek.

HIREK.

Budapest, június 26.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Június 30-án új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király betegsége. Pécsből jelentik, hogy a király rheumatikus fájdalmait megújultak. A király a napot ágyon kívül töltötte ugyan, a bolnapi biborosavatósi ünnepélyen azonban még sem vev részt, mert ez a szertartás közel másfélórát időt vesz igénybe, e fáradsalmaknak pedig a király egészségének komolyabb veszélyeztetése nélkül nem töltheti ki magát.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A király egészen jól van, de a schönbrunni parkba tervezett sétája az esős idő miatt elmaradt. Ő felsége holnap schönbrunni lakosztályában *Celli Giulio* pápai aplegátust és *gróf Pecci* pápai testőrt külön kihallgatáson fogadja. Szerdán ő felsége *Missia* bitorost fogadja külön kihallgatáson.

Egy éjszakai táviratunk jelenti: Ő felsége teljesen jól érzi magát. Ma délelőtt a rossz idő miatt nem sétálhatott, de délután a schönbrunni park fedett kertjében járkált. A király sétáközben botra támaszkodott. A kezelő orvosok üdülő helyül *Gasteint* ajánlják ő felségének, de még nem biztos, hogy *Gasteinba* megy-e, vagy *Ischlba*.

— A cár újszülött leánykája. *Pétervárról* táviratozzák, hogy *Alexandra Feodorovna* cárné ma délben egy leánygyermeknek adott életet. Az újszülött, aki második leánykája a cárnak, a *Mária* nevet kapta.

— József főherceg szemleuton. *József* főherceg, a honvédség főparancsnoka ma délelőtt fél tizenegy órakor altábornagy, *Fajta* ezredes és báró *Vécsey* főudvarmester kíséretében Pélegyházára érkezett. Az állomáson a tisztikar, a városi hatóság s az összes állami hivatalok főnökei fogadták a főherceget, aki az állomás előtt föllállított díszszárad előtt, a föllobogozott városban a Korona szállodába hajtattott. Délben 12 órakor villásreggeli volt, amelyen polgári meghívottak is résztvettek. Délután két órakor a főherceg a honvédség fölött szemlélt tartott s az öt órai gyorsvonattal *Kecskemétre* utazott.

— Előléptetés és olmadományozás. A király, mint a hivatalos lap közli, *Liebermann* Leó, az országos kémiai intézet és központi vegy-kísérleti állomás igazgatóját a VI. fizetési osztály második fokozatába kinevezte és *Kücsés* Zsigmond, valamint *Kvámszky* Lajos ugyanezen intézmény alkalmazott vegyészének a fővezényesi címet adományozta.

— Kihallgatás a trónörökösönél. *Ferenc Ferdinánd* főherceg a bécsi Burgban a király képviselőletében külön kihallgatáson fogadta *Missia* bitorost, *Pecci* pápai testőrt és *Celli* pápai bitorost.

— Gróf *Badeni* kalesete. *Jembergből* jelentik, hogy gróf *Badeni* tartományi marsall tegnap Buszba utazott, bátyjának, a volt osztrák miniszterelnöknek a látogatására. A gróf utközben kiesett a kocsijából és eltörte a lábát. Buszki kastélyába viték s ott ápolják.

— Dóczy Lajos gyászsa. *Dóczy* Lajost, a kiváló magyar költőt és a közös külügyminisztérium osztályfőnökét, mint őszinte részvétellel értesülünk, gyászosa csapás érte. Édesatyja ma hetvenhét éves korában meghalt, városmajor-utcai lakásban. *Dóczy* Lajost, ki csak három nappal ezelőtt utazott vissza Bécsbe beteg atyja mellől, táviratilag értesítették a halál bekövetkezéről. A temetés szerdán lesz.

— Hegedűs Sándor gyászsa. Kolozsvári levelezőnk táviratozza, hogy *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter családja nevében is a következő köszönetnyilatkozatot tette közé az ottani lapokban:

Temetés után... Halatét szívvel mondom köszönetet, magam és családom nevében ama pártban, lekötőleg nagy részvétért, melyet szeretett szülővárosom érdemes hatóságai és minden társadalmi tényezői, sőt nagy közönsége is drága édes anyam elvezette feletti nagy gyászom nehez napjaiban kifejezni, velünk éreztetni kegyeskedtek. Densőbbé már nem lehetett, mert azt lehetetlen fokozni, a kapesot, mely e városhoz fűz; de szentebb tette azt, melyet megbecsülni, megérdemelné már nemcsak szent kötelessége életünknek, de kegyeltes család hagyományom is, mely közel jár a valláshoz és oros, mint egy dogma. Ez alapon hirdetem halamat és fejezem ki mély, alázatos köszönetemet. Kolozsvárt, 1899. június 26. *Hegedűs Sándor*.

— Jubiláló papok. *Temesvárról* írják nekünk: *Németh* József felszentelt püspök, aki nemrég jubilált, huszonöt évvel ezelőtt első püspöki funkciója gyantán 12 papot szentelt fel. kik közül még 11 életben

van. Ezek ma *Temesváron* gyűltek össze, ahol *Németh* püspök diszmissét tartott. Mise után fényes lakoma volt a püspöknel.

— A Margit-híd vasútja és a gyalogok. A Margit-hídon valóssággal életveszélyes a járás — a villamos kocsik miatt. A közúti vasut sinei, közvetlenül a gyalogjáró mellé vannak építve. A fordulónál a kocsik lépesői a gyalogjáró fölött járnak, máskülönbben pedig olyan közel a gyalogjáró széléhez, hogy majdnem surolja a kocsik fala a járda burkolatát. Ezen a bajon segíteni kell valahogyan, akár a hid kezelőségének, akár a vasutnak. Ezen a hídon megy át a gyereknép a fürdőbe — s csoda, hogy eddig nem történt még semmi szerencsétlenség. A gyalogjáró szélére korlátot kell tenni.

— Schönborn tábornok halála. Báró *Bolfras* tábornok, a király főhadsegéde, ő felsége megbízásából táviratot küldött gróf Schönbornnak, az osztrák közigazgatási bíróság elnökének, amelyben ő felségének a nagyjérdemű főpap elhunytja miatt érzett fájdalmát és részvétét tolmácsolja. Az elhunyt egyházfelügyelő asztalokjában meztatláék végrendeletét. E szerint a főpap vagyonának felét a római Collegium bohemicumra hagyta, egyharmadát a prágai domépitő-egyházra és egyharmadát utóda örökli. Az elhunyt bitorost a prágai székesegyház kriptájába helyezik örök nyugalomra, a gyászszertartást *Talliani* nuncius végzi. Még ravatalon nyugszik a prágai hercegek és már emlegetik az utódját. Papi körökben különösen *Hohenlohe* herceg és *Miksa* szász királyi herceg nevet emlegetik, de minthogy egyik se érti a cseh nyelvet, alkalmasint több kilitása van a megüresedett egyházi méltóságra *Bauer* brünni püspöknek.

— Ezelgáld ki önmagad! Ez a hódító jellege haladt megint nagyot diadalutján. *Budapestben* legközelebb megjelenik a két első automata trafik. *Wrede* Alfréd hercegnek és társainak mai leiratával megengedte a pénzügyminiszter, hogy a keleti és a nyugati pályaudvaron szivar automatát állítsanak. Ennek a két masinának a működésétől függ, hogy adnak-e többre is engedélyt. Ezzel, ha sikerül a kísérlet, segítve van az éjjeli dohányosok sorján, az automata ad gyufát is, szivart is egész éjszaka. De van a dolognak még egy előnye: ha nem szelel a szivar, szidhatjuk nyugodt lélekkel az automatákat, mert azokon — probatum est — nem fog semmiféle átok!

— A Tanítók Háza. Az Eötvös-alap és a Magyar Tanítók Országos Bizottságának küldöttsége ma délután tisztelettel a pénzügyminiszternél a Tanítók Háza ügyében. A miniszter akadályozva lévén, helyette *Graenzstein* államtitkár fogadta a tanítók küldöttségét, melynek szónoka: *Lakits* Vendel igazgató a pénzügyminiszter támogatását kérte a Tanítók Háza létesítésének érdekében. A miniszter helyettesítő államtitkár közölte a küldöttséggel, hogy a pénzügyminiszter *Wlassics* közoktatásügyi miniszterrel együtt már foglalkozik a 28.000 magyar tanító közbizottságával s a beadott kérvényt jókarralal fogja áttanulmányozni. A küldöttség azzal a meggyugyással távozott a kihallgatásról, hogy kormánykörökben a megérdemelt jókarrat nyilvánul a Tanítók Háza iránt.

— A virágnak megtiltani nem lehet. Egy tizenhat esztendő kis fiókó szerelmes lett egy tizenöt esztendő kis lányba. Zomborban történt meg az eset. A fiu most már anak rendje és módja szerint házasodni akart s kérelmet adott be a tanáchoz — dispenczióért. Argumentum csak egyetlen egy volt a kérelemben, hogy: szeretik egymást. A ried tanácsbeli urak pedig ennek dacára is, ad akta tették az irást.

— Egy német író halála. *Berlinből* táviratozzák, hogy *Hochmann* Károly ismert nevű író, a berlini irodalmi társaság tagja, Potsdam közelében csolnakázáskor a *Havelbe* fult. A szerencsétlen véget ért író legutóbb a *Leckert-Lützow*-pörben nagy szerepet játszott. Hochmannnak egy tizenhétéves leánya tavaly fíbe löte magát, a felesége pedig nemrég gyógyító intézetben halt meg.

— Huszonöt év. Szép ünnepély volt az I. kerületi polgári leányiskolának. Egyik kiváló tanárnoje, özvegy *Emödi* Antalné ünnepelte működésének negyedszázados évfordulóját. Az évszázó ünnepség alkalmából gyönyörűen felszított nagy tornateremben nagy számban gyülekeztek a derek tanítónékek tisztelői. Előbb az intézet nevében *Szabó* József igazgató ünnepelte, dicsérve lelkes buzgóságát, majd a tanártestület nevében *König* Gusztáv hitoktató és a közönség nevében *Kasics* Péter fővárosi bizottsági tag emelte ki érdemét. Azután hatalmas pálmát adtak át neki, mint a tanári testület ajándékát. Erdekes, hogy *Emödiné* az első tanárnő a fővárosban, akit polgári iskolához választottak meg.

— Házasság. Dr. *Stern* Manó beregszászi ügyvéd e hó 21-én eljegyezte *Szafra*n Emanuel földbírtokos leányát *Szidoniat*.

Reisz József fővárosi gépészmérnök ma tartotta esküvőjét a dohány-utcai templomban *Reich* Iren kisasszonnyal, özvegy *Reich* Bernátné leányával.

— **A mellékereset.** A főváros nemes tanácsa újabban despotá hajlandóságokkal van eltelve. Nagy hatalmának tudatában annak örül, ha megremegtetni azokat a cseppsegeket, a kiket a sorsuk Budapest szolgálatába rendelt. Legújabbban a községi iskolákban alkalmazott tanárokat recsintest rá egy szigorú rendelettel — s tekintet nélkül arra, hogy a rendelkezés existenciájukra vág. A tanárok mellékeresetének módjait határozta meg a tanács olyanformán, hogy a tanár ezután orvos nem lehet, magánhivatalnok nem lehet. Irodalmilag működnie szabad, de csak a pedagógiai irodalom terén. Szóval, ha Arany János ma élne s véletlenül a főváros szolgálatába állana, kizárólag a Magyar Pestalozzi című újságban elégíthetné ki irodalmi hajlandóságait. A Toldit el kellene hallgatnia szegénynek, vagy pedig olyan fegyelmet kapna a nyakába, hogy abból koldulna. Még egyéb ok nélküli szigorúságai is vannak a szabályzatnak, a mit pedig egy pontból meg lehetett volna szerkeszteni. A nem igen fényes tanári fizetések mellett minden olyan mellékfoglalkozásra vállalkozhatik a tanár, a mi nem gátolja abban, hogy professzori kötelességeinek eleget tegyen. S arra való az ellenőrzés, — ami nincs — hogy utját állja annak, hogy a szabadsággal egyesek visszaéljenek. A szigorú rendelkezésre nagy tiltakozással feleltek a tanárok. Ma délelőtt a Kazinczy-utcai iskolában gyűltek össze s a gyűlésről fölrótat küldtek a tanácshoz, amiben az van elmondva, hogy ez az indokolatlan hatalmaskodás sérelmes az existenciájuk dolgában. Azzal pedig nem kell dobálózni, mert csak az lehet jó professor, akit nem nyomnak agyon a súlyos gondok.

— **Megostromolt rendőrség.** Bécs második kerületének rendőrségét tegnap éjszaka nagy tömeg megostromolta, hogy kiszabadítson a fogságból egy asztaloslegényt. Este tíz órakor vagy száz munkás gyülekezett az Ottmar-gasseban levő rendőrségi épület körül és be akart törni a kapun. Az őreket követel hajgálták. Néhányszor sikerült visszazoritani a tömeget, de az ostromlók megint összeváltak. Időközben a rendőrség segítséget kapott s akkor karddal verték szét a munkásokat. Mind a két részen löbbben megsebesültek.

— **A nyaralóban.** Dr. Dirner Gusztáv, egyetemi tanár zugligeti nyaralójában tegnap este szomorú incidens zavarta meg a vendégek mulatozását. A gyermekek a kertben célba löttek, amikor kijött közbüki dr. Dirner Lajos, fővárosi orvos. A célbalövésnél éppen az orvos tizenkét éves fián volt a sor és egyszerre leesett a cél-tábla. A fiu megkérte az édesapját, hogy igazítsa meg a cél-táblát. Dr. Dirner odament a cél-táblához, miközben hirtelen lövés dördül el és az apa összeesett. — a fia Flaubert-puskájának a golyója a hasába fúródott. A szerencsétlenül járt orvost a nagy zűrzavar közepette a bátyja részésette az első segítségben, azután bevitték a Dollinger-klinikára. A beteg állapota súlyos, de aggodalomra nem ad okot.

— **Leszart szocialista.** Valkányból írja tudósítónk: Szombaton este az ottani szocialisták egy korcsmában titkos gyűlést tartottak. A csendőrség nesztét vette a dolognak s a titkos gyűlésen megjelent egy csendőr-járőr, hogy feloszlassa. Az egyik csendőr szétoszlásra hivta fel a szocialistákat és mikor a felszólításra távozni akartak, Mátyás Jusztin szocialista vezér elkiáltotta magát:

— Ne távozzunk, elvtársak! Jogunk van itt maradni!

A csendőr erre ismételte a felhívást, de annak se volt fogantja, sőt Mátyás Jusztin megtámadta a csendőrt, aki aztán a szocialista vezért oldalfegyveréssel megszurta. Mátyás Jusztint súlyosan sebesülve kórházba szállították. A csendőr ellen pedig megindította illetékes hadbírósa a vizsgálatot annak kiderítésére végett, vajjon jogosan használta-e fegyverét vagy sem.

— **Beteg gyermekek.** Megdöbbentően pusztít a vörheny Nagykikinda város gyermeknépe közt. A negyedik negyedben csaknem minden házban van beteg gyermek és a lesújtott szülők aggódva ápolják kicsinyeiket, mert eddig a megbetegedett gyermekek nagyrésze áldozata lett a járványnak. Levelezőnk azt írja, hogy az orvosai kar és a hatóságok erélyes intézkedéseket tettek a járvány elfojtására.

— **Vízbe falt joghallgató.** Igléről telegrafálják nekünk, hogy Matheozsi Absolon harmadéves jogász belefut a gancsi tükörfürdő szénasvizébe. A szerencsétlen fiatal ember, aki a napokban jött haza a szünidőre, egyedül volt a fürdőben s holttestét a víz felszínén uszva találták.

— **Figyelmeztetés.** Bizonyos idő óta sűrűn érkeznek a Magyar Híradó szerkesztőségéhez kérdézőkérések Serényi Aladár felől, aki mint a Magyar Híradó munkatársa, sőt segédszerkesztője szerepel. A Magyar Híradó teadt kijelenti, hogy ily nevű munkatársa nincs és nem is volt.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Grából táviratozza tudósítónk: Ma hajnalban két órakor Mürz-zuschlag állomásnál, a déli vasut vonalán, a postavonat gépje beleütközött a tehervonatra. Mind a két vonat gépje és huszonegy kocsi kiskilott. Négy utas és egy vonatvezető könnyen megsérült.

— **Hat lövés — hat halál.** Egy Jámber nevezetű vasuti baktek megtévelyodött Székesfehérváron történt az eset s nem végződik úgy, mint ahogy az ilyen szomorú újságok bevezetőjében szoktak, csendes elmulásban valahol a Lipótmezőn vagy az Angyalföldön. A hirtelen esztét vesztett ember borzalmasan bizonyította be a világnak azt, hogy bolond. Őt gyermekét agyonlőtte, jól célozt, a revolver minden golyója halálosan talált... A hatodik lövéssel pedig magát lötte agyon. Ugy esett meg ilyen zavartalanul ez a rémséges gyilkolás, hogy előbb valami megbizással elküldte a háztól a feleségét... S miután velük hatukkal végzett már a krónika, most még azt kellene tudni, hogy mi van az asszonynyal, aki egy kis ut alatt, talán a boltig, meg vissza, az egész világot vesztette.

— **Egy község viz alatt.** Egy nagyváradi táviratunk szerint a biharmegyei Dragonyesd község határa viz alatt áll. A sok esőzés következtében a Körös áthágta a partot és a vetéseken keresztül örület rohanással elöntötte a község utcáit és házaikat és az apróházakat magával sodorta. Dragonyesd, Négerfalva, Cigányesd és Lelesd községek határában a termést teljesen tönkretette. A közlekedés megakadt. Erélyesen hozzáálltak a mentési munkálathoz.

— **Öngyilkosság.** Nagyváradról táviratozzák: Egy előkelő család elszegényedett tagja, váradi és micskei Bárányi Árpád ma lakásán revolverral halálra lőtt magát. Bárányi életuntságból követte el tettét. A szerencsétlen fiatalember még él, de aligha marad életben.

(x) **Katonazene és cigánymuzsika a Hírmondóban.** A holt szezon alatt, amikor az Operaház előadásai szűnölnek és a művésznők meg művészek távolléte miatt házi hangversenyeket sem lehet rendezni, a Telefon Hírmondó egyéb szórakoztatóval igyekszik hallgatóit kárpótolni. Ebből a célból naponta délután 1/25 órától 1/2 7-ig a honvédszék hangversenyét követi, este 8 órától 11 óráig pedig felváltva közvetíti egy katonabanda és két cigányzenekar játékát. Így azután, akiket elfoglaltságuk nyáron át a fővároszhoz köti, unalmas óráikban szórakozást találhatnak a Hírmondó hallgatásában.

Wekerléék örült szakácsa.

(Gyilkos terv a Wekerle-család ellen.)

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, június 26.

A Goudviseles keze szerencsésen megmentette a modern Magyarország egyik legnagyobb, legeretettebb államférfiát és ennek családját egy örült embertől, aki eszelős tervet forralt ellenük. Hála Istennek, most már nyugodt szívvel csak azt regisztrálhatjuk, hogy semmi veszedelem nem következett be, s hogy velünk együtt fog örülni minden magyar ember a közsereteten álló államférfiu megmenekülésének.

A dolog a következőképpen történt. Van a Wekerle családnak egy régi, kitűnő szakácsa, akit az egész család szeretett és becsült, Szakácsa neve. Ez a szerencsétlen ember már régóta ideges, az utóbbi időben pedig annyira rosszabodott kedélyállapota, hogy üldözési mániába esett. Nemrégiben feljött Pestre s itt meglátogatta ismerőseit, akiknek mindjárt föltűnt izgatott, furcsa magaviselete.

Szélteben azt beszélte, hogy meg fogja ölni a kegyelmes asszonyt, mert utjában áll a szerencséjének. Többek közt elbeszélte, hogy a Pannónia-fogadóban vacsorázott a minap egy cseh emberrel, meg egy idegen öreg úrral. A cseh elkezdte szidni a magyarokat, mire ő dühbe jött és kidobta a vendéglőből. Erre az öreg ur hozzája ment, bemutatkozott neki, mondván, hogy ő a magyar király.

— Látom, hogy maga jó magyar — így adta elő Szakácsa az öreg ur beszédét — jöjjön föl az udvarhoz, szerződtem szakácsnak.

Ekkor már tudták ismerősei, hogy örülttlen volt dolguk, de mit sem tettek ellene. Később azt újságolta, hogy Frigyes főherceg is hivta szakácsnak. Majd azt híresztelte, hogy megjelent álmában anyja szelleme s figyelmeztette: ölj meg a kegyelmes asszonyt, mert szerencséje ellen tör s nem engedi, hogy az udvarhoz fogadják szakácsnak, azt mondja róla mindanütt, hogy ügyetlen, megbizhatatlan ember.

Á tébolyodott Szakácsa ezek az elbeszélései tegnap Hock János füléhez jutottak. Hock nem viselhetvén el a felelősséget egy esetleges katasztrófáért, amelyet idején elvárhat egy értesítő, azonnal a táviróhivatalba sietett s a következő szövegű táviratot küldte Dánosra Wekerlének:

Aggódva óvlak Szakácsa szakácsodtól, üldözési mániában szenved. Komolyan kérek, vigyázz, baj ne essék házádon.

Hock János.

Wekerle Sándor, aki maga is tegnap érkezett Dánosra, erre a táviratra azonnal lement a konyhába és eselédinél kérdezősködött Szakácsáról. A cselédek azt mondták, hogy a derék szakács az utóbbi időben furcsán viselkedett, zavartan beszélt, nyugtalanokodott.

Wekerle holnap, szerdán fogja értesíteni a dolgról a budapesti rendőrséget, s fölkéri, hogy helyezze el szakácsát a megfigyelő osztályon.

A szerencsétlen Szakácsa mindig derék, becsületes embernek ismerték, a Wekerle-család szerette, mindenki meg volt vele elégedve. Fia állami hivatalnok, leánya pedig tisztviselő egy előkelő fővárosi intézetnél.

FŐVÁROS.

(*) **Uj tanítók és tantónők.** Ma választotta meg a tanács a főváros elemi iskoláiba az igazgatót, tanítókat és tantónőket. A választás eredménye a következők:

Igazgatók: Sön József, Minka Béla, Ágotai Béla és Grenцер Antal.

Osztálytanítók: Cservik Gábor, Szerencse József, Kemény János, Füle János, Havas Mihály, Dobos Béla, Horváth Gyula, Lathwesen Gyula, Gutfuszky Lipót, Vornovszky János, Dietz Elek, Kovács Gyula, Németh István, Cserven Géza, Mészék József, Kurucz Károly, Ember Jenő, Siminszky Vilmos, Kollányi Ignác, Bartos Gyula, ifj. Eller Ferenc, Mátyus Jenő, Bednarik Antal, Havassy József, Gurka Béla, Szonger Rezső, Sterza István, Oleják Karoly, Erős Géza, Nagy Ede, Szathmáry János, Hajós Fülöp, Zerenszky Károly, Kindlovics Pál, Kabély Mihály, Zádor Jenő, Somogyi Béla, Bártfai János, Klossz Adolf, Hoffer Lajos, Bardi János, Apa Kornél, Egyedi Sándor, Baka Mátyás, Kornis Alajos, Arndt István, Molnár Gyula, Kolombán István, Asztalos Gyula.

Osztálytanítónők: Veszely Aranka, Melléky Gézáné, Veimes Valéria, Farkas Margit, Göndös Irma, Breuer Hermanné, Virányi Henriette, Lengyel Ilona, Bednarz Mária, Doletskó Mária, Stojanovits Milica, Relkovic Demetria, Horváth Irma, Pacesz Emilia, Vég Julia, Tóth Adél, Rupp Irén, Péter Anna, Robitsek Olga, Mocsary Viola, Eördőgh Angyalka, Dornauer Józsa, Barna Jolán, Buxbaum Irén, Stróbl Margit, Platz Ilona, Vagner Ilona, Szervanszky Gizella, Kollmann Mária, Flesht Mária, Vidor Eva, Farkas Olga, Pintér Anna, Rákosi Margit, Smidt Ilona, Lakits Olga, Vogel Irma, Hoffer Ilona, Grositz Mária, Szemmek Mária, Straub Irén, Jausz Gizella, Lénárd Matild, Molnár-Rákosi Zsófia és Lung Józsa.

Nyiltes.

(Az e rovat alatt közöltéknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Leghatásosabb
Guber Forras VASAS-ARZÉNES VÍZ
Kapható az összes ásványvízes üzemekben, gyógyszer-tárakban és drogeriákban.
Mátsoni és Wille, Budapest.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Blaha Lujza a Vígyszínházban.** Blaha Lujza, mint értesülünk, az őszön a Vígyszínházban fog vendégszerepelni. A nagy művésznő *Az Arany Kakas* című *Blumenthal* és *Kadelburg*-féle bohózatnak a nótás korcsmárosnéját fogja több estén át játszani.

** **Fővárosi Nyári Színház.** A Constantin abbéval zárodta ma a Budai Színházban az Ujházi-esték. A mester művészi játékán ma is szufolt ház lakosok és a bucsuzás szinte ünnepp számba ment; Ujházi egy ezüst billikomot és egy hatalmas babékoszerut kapott tisztelőitől. A mai előadás második vendége *Hajdu* Kamilla volt, Ujházi tanítványa, aki Bettina szerepét játszotta. A kisasszonnyal ez volt az első szinpadai kísérlete: meglepő természetességgel és közvetlenséggel játszott. Ujházi és tehetséges tanítványát *Jesko* Ariadneval együtt számtalanszor a lámpák elé hívták. Szakácsné, Kissné, Szakács Sándor és Pataki szintén jól játszottak.

**** A Kisfaludy-Színház új darabja.** A Kisfaludy-Színház igazgatója *Leánykéső* cím alatt háromfelvonásos új népszínművet fogadott el előadásra a Vígyszínház törekvő fiatal tagjától, Győző Lajostól. A darabhoz Kun László zeneakadémiai tanár írta a zenét.

**** Pályázatok a zeneakadémián.** A közoktatási miniszter a zeneakadémia igazgatóságának művészeti pályádjaira 200 forintot engedélyezett. Az igazgatóság most két 100—100 forintos jutalmadit tűzött ki, egyet az *Erzsébet* királyné emlékéért dícsőítő vegyes- és férfi-karra, egyet pedig vonós zenekari suite-re. A pályázatban a zeneakadémiának ez évi és a jövő iskolai évben belépő növendékei vehetnek részt. A pályaművek november elsejéig küldhetők be a zeneakadémia igazgatóságához.

**** A Vígyszínház utolsó előadása.** A Vígyszínháznak ebben az évadban még négy előadása lesz. Az *Arany kakas* című bohózat csütörtökön kerül színre utoljára. Ez lesz a nagyszerű bohózat negyvenkettedik előadása és ezzel a bohózat érte el ebben az évadban a legtöbb előadást. A színházat *A férj vadászni jár* című bohózat tizenkettedik előadásával zárják be, amely után megtartják a nyilvános záporpróbát.

**** Zenevizsga.** Somogyi Mór konzervatóriumában tegnap fejezték be az évről vizsgálatokat az ének, zongora, hegedű, fuvola, gordonka, drámai előadás és elméleti tanszakok levő növendékekkel. Az intézet, mely a növendékek haladásáról nyolc nyilvános hangversenyyel számolt be, magas színvonalon áll és a legnemesebb irányban halad. Az ott észlelt tapasztalatok mutatják, mely lelkiismeretes gondallal történik az oktatás. Azok a jeles nevek, melyekkel a tanári karban találkozunk: így a drámai tanszakon *Jászai Mari*, zongora *Somogyi Mór*, ének *Somogyiné B. Carola*, irodalom *dr. László Béla*, hegedűosztály *Jaulusz Béla*, legjobb biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy a növendékek gondos és nemes irányú kiképzésben részesülnek. A többi hangszerbeli tanszakok szinte kitűnő szaktekintélyek vezetésé alatt állnak. Az intézet rövid öt évi fennállása óta már hatszáznegyvennyolc növendéket képzett ki. Az új tanév szeptember elsőjén kezdődik, amikor a beiratások is megkezdődnek.

**** Ledofsky Mariska Ungvárott.** *Ledofsky Mariska*, aki a jövő évre *Csóka* miskolci társulatához szerződött primadonnának, a héten három estén vendégszerepel *Ungvárott*, ahol *Csóka* társulata most szép sikerrel játszik.

SPORT.

*** Magyar evezősök diádala.** A tegnapi bécsi nagy evezősversenyen Ausztria bronzsaját magyar ember, *Paukovits Ernő*, a Neptun budapesti evezős-egyesület tagja nyerte meg nagy túrellyel, a tavalyi bajnok, *Höller Vilmos*, a bécsi *Donauhort* és *Kaiser Henrik*, a brünni evezős-egyesület tagja ellen, 8 perccel és 10 másodperc alatt evezvén le a 2000 méteres pályát. Az elsőosztályú *skiff-versenyben* pedig *Szandner Béla*, a *Nemzeti Hajós-Egyesület* tagja jött be öt ellenféllel szemben 8 perccel és 25 másodperc alatt elsőnek. A diadal még teljesebb lett volna, ha véletlen baleset nem történik. A Neptun junior-csapata ugyanis a starthoz evezve, nekiment egy kiálló cölöpnek s a csónak annyira összetört, hogy a versenyben nem vehetett részt. Így a bécsi szoké-klub díját a *Donauhortnak* az a négyes csapata nyerte el, amelyet a Neptun csapata Budapesten könnyen legyőzött.

Diákok tornája.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, június 26.

Másfélezer fiatal diák, katonai rendben, kigyózó oszlopokban, dob pergése és trombiták harsogása mellett, lengő lógogók alatt vonult fel ma délután a milléniumi versenyterre. Akik szellemi tulterhelésről, tudományokkal való túltömésről, satnyuló, ideges fiataliságról szoktak beszélni, megnézhetők volna ezt a szép kis hadsereget. A testhez simuló, festői egyenruhák alól acélos izmok domborulnak, napsütötte, vidám, egészséges arcok, pirok az ünnep jelentőségétől, nyugalmasak és ragyogók az erő diadalmas érzésében. Hol vannak itt a hagyományos könyvmolyok, a dadogók és ijedések, a tanulás *overworked* nyomorultjai?

Egyetlen parancsszóra, a harang egyetlen csöngésére, mint óriás gépezet, mozdul meg az egész tömeg. Sugárzó napfény ragyog a térre, hol a nézők sorában elégtül, büszke mosolygással áll a közoktatásügyi miniszter, a közoktatásügyi vezetőitől környékezve, mögötte a szülők s rokonok száza, köztük nem egy piruló, fehér ruhás leányka. Gyönyörű ez a tömegben nyilvánuló rend.

Gróf Csáky Albin volt az első közoktatásügyi miniszter, aki a tanuló ifjúság testi nevelésére különös gondot fordított. Örökébe lépett *Wlassics Gyula*, aki minden erejéből arra törekszik, hogy izmos, delegal fiataliságot neveljen, a testedző sportoknak s a nemes mérkőzésnek hódoló hadsereget. Hatodik esztendőjében a diákság tornaversenyeinek, máris, mintha szemmel

látható volna az eredmény, csak az sajnálatos, hogy az országos és kerületi tornaversenyek évenként való megtartását pénzügyi okok gátolják.

Fél öt órákor körülbelül másfélezer diák volt együtt a csömöri-úti verseny pályán. A festő torna-egyenruhák színes képet varázoltak a szemlélő elé. Az előkelő közönség sorában ott volt: *dr. Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Darányi Ignác* földmívelésügyi miniszter, *Szilágyi Dezső*, *Erdődi Béla* tankerületi főigazgató, báró *Atzél Béla* stb.

Dobpergés és trombitaharsogás jelezte a verseny kezdetét. Huszonhárom hatalmas oszlopba álltak föl a tornászok, aztán fölvonultak az előkelő közönség előtt. Az V. kerületi reáliskola 10 oszlopot töltött meg, az V. kerületi gimnázium 8 oszlopban, a VII. kerületi gimnázium 4 oszlopban, a VI. kerületi reál 3 oszlopban és a VIII. kerületi gimnázium 8 oszlopban állott fel.

A torna-ünnepségen résztvett: az V. kerületi állami főreáliskola 500 tanulóval, az V. kerületi állami főgimnázium 270 tanulóval, a VI. kerületi állami főreáliskola 160 diákkal, a VII. kerületi állami főgimnázium 240 tanulóval, a VIII. kerületi állami főgimnázium 120 tanulóval.

A fölvonulás után az V. kerületi reáliskola háromszáz tanulója *Goll János* tornász-indulóját négyes szölabban énekelte el, majd elkezdődtek a szabadgyakorlatok, melyeket *dr. Ottó József* tanár vezényszavára és az előtornázók példájára harangjelzés után a legpontosabb ütem szerint végeztek a tanulók. A szertornázást 14 csoportban osztályonként és 43 csoportban csapatonként mutatták be. Ezt követték a szabadtéri gyakorlatok.

A versenyek közül különösen tetszettek a sikfutások. I.—II. osztályosok 50 méteres, III.—IV. osztályosok 70 m., V.—VI. osztályosok 100 méter és VI.—VII. osztályosok 150 méteres pályán futottak. Versenytek még a póznamészásban (I.—IV. oszt.), a fűgesszedésben (VII.—VIII. osztály), a magas ugrásban (IV.—VIII. osztály) és a távolbaugrásban (IV.—VIII. oszt.)

A verseny egyik érdekessége volt a tömérdek játék bemutatása. A játékokban különösen kitűntette magát az V. kerületi reáliskola a rugdoló és a füles lapdával. Méréztek egymással az V. és a VI. kerületi reáliskolák tanulói. Bemutatták többek között a határugót, lapdabarcot, lapdahajszát, budai körmetét, nagy metét, sintermetét és a lapdakergetőt, a tolvajúró és egyéb futójátékokat.

A változatos, katonai pontosággal elvégzett szer- és szabad gyakorlatok után kiosztották a jutalmakat, ezután a vídám tornászok elénekeltek a Himnuszt és a gyönyörű menet kivonult a versenyterrről.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A lelkiismeret szava. A történetet közönséges. A vadszerelm nyolchetes gyümölcsét erőszaklalt tette el láb alól a tulajdon anyja. Megjelent a rendfőri hír, hogy *Graf Regina*, aki cseledeleány volt Vácot, megölte nyolchetes gyermekét. És aztán következett a végtárgyalás. A leány beismert a tettét és azt vallotta, hogy a gyermek hottestét a Dunába dobta. El is ítélték hat évi fegyházra a törvényszék bírái, de a tábla négy évre szállította le a büntetést s ugyanilyen büntetést szabott rá a Kuria is. Ma került újra a bírái elé, hogy meghallgassa a Kuria ítéletét, amelyet *Rónay Kamill*, a pestvidéki törvényszék büntető tanácsának elnöke hirdetett ki.

Igazottan hallgatta végig a leány az ítéletet, majd megtörtén, elsukló hangon szólni kezdett.

— Felkérem a tekintetes törvényszéket, megmondom az igazat. Nem tudok aludni... mindig előttem van az a kis gyerek... Nem mondtam eddig igazat... Nem dobtam a Dunába. Előbb megfojtottam egy kendővel s aztán a... Pollák Rózával... ő is segített... elégégtük.

A bírák megdöbbenne hallgatták a zokogó leány vallomását. Megnézték az iratokat s ki-tűnt, hogy a tárgyaláson mást vallott Pollák Róza is. Ugy mondta, hogy *Graf Reginát* tudja, hogy a Dunába dobta a gyermeket.

A leány pedig folytatta borzasztó vallomását.

— Nem tudtam mit csinálni vele, mikor megfojtottam. A Pollák Róza mondta, *egessük el. Éjjel befűtöttük a kemencét és reggelig sütöttük...* A hamut összeszedtük és kiszórtuk...

Igy dobtam meg a lelkiismerete egy évi vizsgálati fogság után a gyilkos anyának. Most már nyugodtan aludhatik. A törvényszék kiadta az iratokat az ügyészségnek, hogy a borzalmas bűncselet másik tettese is elnyerje büntetését.

§§ A Splényi-ügy. A mai nappal fontos stádiumba lépett a báró *Splényi Ödön* rendőrtanácsos ellen megindult bünvádi eljárás. *Oláh* András vizsgálóbíró ugyanis több heti munka után befejezte az előnyomozatot és ma az ügy iratai a kir. ügyészséghez kerültek. Maga *Geguss Gusztáv* főügyész helyettes fogja ebben az ügyben az ügyészség indítványát megtenni.

§§ A zsebelyi mérgekverők. *Temesvárról* táviratozzák: A zsebelyi mérgekverők pürében ma egész nap tovább folyt a tárgyalás. A bizonyítási eljárást jóformán befejezték, pénteken a vád- és véd-beszédek következnek, úgy hogy a jövő hét elején ítélethirdetésre kerül a dolog. A mai tárgyaláson érdekes volt *Usláben* zsebelyi kúszási írnok vallomása, aki Korint már régen gyanusnak tartotta, mert sohase dolgozott, mindig jól élt, sőt vadászni is járt s 20 frt vadászati adót fizetett. Egyszer foglalmi járt nála s a padlásnak egy titkos rekeszében gyanus üvegeket talált. További vallomásában megjegyzi a tanu, hogy ami Zsebelyen történik, azt senki sem meri elárulni; ő maga se mer ezután revolver nélkül az utcára menni.

Délután néhány tanu vallomása még inkább megingatta Korint. Pappné valjja, hogy már kilenc év előtt járt Zsebelyen a beszéd, hogy aki nem él jól a férjével, Korin tíz forintért segít a baján. *Korin* a terhelő vallomások sulya alatt láthatólag megtört, néha dühösen kifakad a tanuk ellen.

TÁVIRATOK.

Ischl, június 26. *Ferenc Szalvator* főherceg és neje *Mária Valéria* főhercegnő gyermekeikkel és kíséretükkel nyári tartózkodásra ide érkeztek; fogadtatásukra a pályaudvaron megjelentek *Wiesinger* polgármester, *Leithner* alpolgármester és *Weinmayer* kanonok.

Berlin, június 26. Báró *Hammerstein*, a *Kreuzzeitung* főszerkesztője, ma délben szabadult ki a fegyházból, ahol három évig volt elzárva. A báró némelyek szerint *Friedenau*ba utazott a családjához, egy másik verzió ellenben arról szól, hogy a családjával összevezett.

Giletta tábornok eltérése.

Nizza, június 26. A *Giletta-pőr* tárgyalását ma délelőtt 8 óra 35 perckor kezdték meg. A védő nyilvános tárgyalást kért, de az államügyész indítványára azt határozta a bíróság, hogy a *pör* zárt ajtók mögött tárgyalja.

Nizza, június 26. A kémkedéssel vádolt *Giletta* tábornokot 5 évi fegyházra, 500 frank pénzbírságra és a perköltségek viselésére ítélték.

Tüntetések Spanyolországban.

Madrid, június 26. Az új költségvetés ellen tüntetés volt. A kirakatokat, melyeket el nem zártak, kövekkel szétrombolták. A belügyminisztérium előtt is voltak tüntetések, de a rendőrség szétoszlatta a tüntetőket.

Saragossa, június 26. Itt is tüntettek ma az új költségvetés ellen az üzletlek bezárásával. A tüntetők kifosztották a főtáncos helyiségeit és kövekkel dobálták a csendőröket, miközben ezek közül többen megsebesültek, úgy hogy a katonaság kénytelen volt fegyvert használni. Kihirdették az ostromállapotot. A prefektus átadta a hatalmat a katonai hatóságoknak.

Sevilla, június 26. Itt is voltak tüntetések. A katonai kasszinó épületét kövekkel megdobálták.

Nők az alkotmányban.

London, június 26. (Felsőház.) A londoni helyi közigazgatásról szóló törvény tárgyalásánál 187 szavazattal 78 ellenében elvetették azt az intézkedést, hogy a nők aldermanokká és városi tanácsosokká választhatók legyenek. *Salisbury* a nők választhatósága mellett beszélt és szavazott, a többi miniszterek ellene szavaztak.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, június 26. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Négy százalékos magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék —. Osztrák hitelrészvény 225.90. Osztrák-magyar államvasut 147.50. Déli vasut 30.50. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy készpénz 216.20. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy —. (Ultimo) Lombard —.

Frankfurt, június 26. Árfolyamok májusra. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 226.10. Osztrák-magyar államvasut —. Déli vasut 30.50. Osztrák arany —. Olasz járdék 94.85. Laura-kohó 274.—. Harpeni 206.50. Discont 196.90. Alpési —. Bécsi bankjegyesület —. Szilárd.

New York, június 26. *Liszt* helyben 2.85. *Buza* júliusra 79.¼, szeptemberre 79.¼, decemberre 84.¼. *Tengeri* júliusra 39.¼.

Chicago, június 26. *Buza* júliusra 72.¼. *Tengeri* júliusra 34.—.

KÜLÖNFÉLEK.

Mámor.

Sokat eszokolgattam,
Sokat ölelgettem,
Vallottam szerelmet,
De sohasem szerettem.

Sokat eszokolgattam,
Sokat ölelgettem,
Vallottam szerelmet,
De sohasem szerettem.

Csók, ölelés, mámor:
Ez a vér szerelme
Talán nincs is, ki a
Szívvel szeretne!

Révész Tivadár.

† **Átlátszó uszály.** A legújabb uszálydívat Angolországban készenhét a legutóbbi fogadás alkalmából, Viktória királynőnél. Minden esztendőben a májusi fogadásra erőltetik meg magukat a divatművészek a legjobban. Tavaly a gyémánt és gyöngyhímzések voltak divatosak, az idén az átlátszó uszályra került a sor. És nagy hatással vonult be, mert feltalálójá sokáig titokban tarthatta az újdonságot. Megszületését pedig ez az uszály annak köszönheti, hogy mostanában nagyon kedvelik a csipkét, crêpe de chinét, selyem mousselinét és mindenféle gázserű, átlátszó szövetet. Az aranyal és ezüsttel hímzett nehéz brokát- és bársonyszályok helyébe könnyű, tündéri uszály lépett. És az ilyen habos, könnyű uszály, amely a váltól több méternyire omlik le, nagyon szép. Persze az átlátszó uszály megfelelő gyöngéd szövetekkel van kibélelve. Egyik uszály bányadi zöldszínű mousselineből volt s hullámos volatokban hullott le a vállról, mind-egyik volt pedig csillogó kristályokkal volt bevarrva, úgy hogy az egész mint egy napsugaras tó ragyogott. Egy másik uszály nagy virágbokréttákkal volt kirakva elragadó módon. Minden virág selyem-mousselineből készült és hogy a virág finomsága teljesen érvényre jusson, kézzel volt festve mind.

† **Szántizenhét feleség.** Tuan Syed Mahomed ben Abdullah al Hadad, ez a hosszú nevű keleti ur Singaporembe tul ment minden eddig elért eredményen, ami a házasságot illeti. Néhány nappal ezelőtt szántizenhét házasságot kötött meg. Most különben a hetvennyolcadik esztendőre tapossa s olyan hárome van, amelyben egyszerre csak négy feleség és két rabszolga találhatók. A hírhű mohamedánnak ugyanis csak négy feleséget szabad tartani. De mivelhogy az öreg, de vakmerő Tuan Syed nagyon szereti úgy látszik a változatosságot, segít magán. Ha meguntja valamelyik feleségét a négy közül, akkor egyszerűen

kicsereéli. Így sikerült neki aztán, szántizenhethetzer is megházasodni. Egy kis csaláftanaság kellett hozzá, de úgy látszik a jámbor mohamedánnak is megterem az.

† **Minisrtari tárcák statisztikája.** 1870. szeptember 4-ike óta Franciaországnak összesen 411 minisztere volt. Az egyes szakminisztériumokban a következő változások történtek: Külügyminiszter összesen 39 volt; Decazes herceg öt kabinetben volt külügyminiszter, Freycinet négy kabinetben, Hanotaux, Flourens és Ribot háromban. Kereskedelemügyi miniszter 42 volt; pénzügyminiszter 40; közoktatásügyi miniszter 38; belügyminiszter 47; igazságügyi 40; közmunkaügyi 42; tengerészeti miniszter 41. A tengerészeti minisztérium tárcája négy kabinetben Jauréguiberry tengernagy kezében volt; Krantz, Barbey és Lockroy háromszor viselték e tárcát.

† **Nagy emberek gyerekkorából.** A *Jugend* közli a következő tanulságos apróságot:

A mustra-történet.

Egy kis fiu fejszét kapott az apjától ajándékba. Ezzel a fejszével kivágta az apja legegységesebb cseresznyefáját. Mikor az apa meglátta a kivágott fát, káromkodott.

— Ki tette ezt? — kérdezte.

A fiu így szólt:

— Én tettem. Ha azt mondanám, hogy nem én tettem, hazudnám. Pedig én nem akarok hazudni.

A gyerekből később generális és államférfi lett s soha életében nem hazudott. Ugy hívták, hogy: *Washington György.*

I.

Egy kis fiu az országuton üldögélt s egy kis bogárral játszott. Egy sovány ur jött arra s így szólt:

— Mivel játszol fiam?

— Szent-János bogárral.

— Micsodával? — kiáltott indulatos hangon az ur s villogott a szeme.

— Vagy hát egy... egy... butorszállító szekér; — fordított a szón a gyerek.

— Jól van édes gyermekem — mondta az ur mosolygva, s mezdította mind a két kezével a fiut.

A fiuból később nagy tudós lett. Ugy hívták, hogy: *Schell Hermann.*

II.

Két kis fiu egymás mellett ült az iskolában. Versenyeztek az első helyért. Egyszer azt kérdezte a tanár ur az egyikőtől:

— Mennyi nyolcszor kilenc?

— Hetvenkettő! mondta gyorsan a fiu.

Ekkor a másik fiutól kérdezte a tanár ur:

— Mennyi hétszer nyolc?

vonzalmat iránta! Ha szerette, miért nem kísérte el hűt a társaságba? Az a kifogás, hogy az üzlettel van elfoglalva, neveléses volt! Elég pénzük volt az üzlet nélkül is! Csak makacsaság volt tőle, a miért rögtön másnap tul nem adott az üzletet. De ha az üzlete kedvesebb volt neki a feleségénél, miért nem bocsátotta őt a szabad akarátjára? Igazságtalan volt és zsarnok! A botrányt azonban mégis ki kellett kerülni! Megfogadta, hogy mihelyt találkozik Percyvel, megmondja neki, hogy ismeretségüknek meg kell szünnie! Miatta még sem kell valami veszedelme robbanni! Miatán erre a határozatra jutott, nyugodtabb lett.

A színházban a második felvonás után Nolen Percy a páholyába jött. Hídegen köszöntötte, de ő azért melléje ült, bosszúgelni kezdett és különféle ajánlatokat tett az estére nézve. Visszautasította, ha nem is nagyon határozottan. Végül sutogva mondta neki:

— Önnek igazán óvatosabbnak kellene lennie! Kezdenek minket megfigyelni! Ha valami baj történne, sohasem bocsátanám meg önnek!

— Mindenben óvatos leszek! De... szeretem önt! — felelte ő halkán.

Sohasem beszélt még így. Az asszony el-sápadt s fölnezt rá.

A függöny felgördült s abban a felvonásban a hőst a körülmények sajátságos láncolata következtében letartóztatják s a rendőség főhivatalába viszik.

NEGYEDIK FEJEZET.

Nyomasztó zavarban.

Ketelle bíró jóslata végre teljesedett és — Nolennek nem tartotta meg az ígértét.

Egy reggel Percy belépett anyjához a budoárjába, gyöngéden köszöntötte s néhány jelentéktelen szó után röviden kijelentette:

— Anyám, zavarban vagyok!

Nolennek szíve remegett, kezét összekulcsolta.

— Ötvennégy! — sugta neki a szomszédja jóakaró mosolygással.

— Ötvennégy! — felelte a kérdező s a másodikk lett.

Az első gyermek azonban később is kitűnő számoló volt s pénzügyminiszter lett belőle. Ugy hívták, hogy: *Miquel János.*

III.

Egy kis fiu hazajött, játszott valahol.

— Hol voltál? — kérdezte az anyja.

— Hogy hol voltam? ... Az állatkertben voltam. Láttam egy nagy tüzet — Soroksáron.

— Gyerek! — mondta az anyja. — Hogy láthatsz te tüzet Soroksáron az állatkertből?

— Ej! Hát én messzire látok — felelt a fiu önhittén.

Az önhitt gyerekből később afrikai utazó lett. Ugy hívták, hogy: *Esser.*

† **Lelek tombolája.** Mexikóban a Szent-Megváltóhoz címzett templom papjai gondoskodnak híveik tuilvilági boldogságáról. Egy dollárért tombolajegyket árulnak és a nyerő biztos lehet, hogy családjának négy megboldogult tagja a pokol örök tüzeből kiszabadul és a mennyei üdvnek lesz részese. Ime, a lelek tombolájának prospektusa.

Lelkek tombolája.

A legutóbbi húzason az alábbi számokat húzták ki. A nyerőszámok tulajdonosai biztosítottak, hogy megboldogult hozzátartozóik lelke immár megszabadult a pokol tüzeitől.

841. szám: James Vasquy lelke megszabadult a pokolból és a mennyei örömök osztályrészesé lett.

41. szám: Calderon asszonyra ezentul örök boldogság vár.

762. szám: Özvegy Franciska de Panas asszony lelke örökre kiszabadult a pokolból. Julius elsőjén ugyancsak a Szent-Megváltó-templomban új húzás lesz. Négy nyeresényt sorolnak ki: mindegyik nyerőszám fejében négy elkárhozott lelek szállítanak a pokolból a meayorszába.

A Szent-Megváltó plébániásánál egy dollárért vásárolhatók a tombolajegyek. Ilyen csekély összegért vajjon ki bagyna tovább szenvedni a pokol tüzeiben édes szeretőit?

† **A cukor vegyi előállítás.** A kémikusok régezte kedves foglalkozásuk volt, hogy eljárásokat találjanak fel, amelyeknek segítségével aranyat, drágaköveket állítsanak elő. Ez nekik vagy sehoggy sem sikerült, vagy ha sikerült is már nekik a kívánt drága anyagból valami igen nagyon kis mennyiséget előteremteni, ez olyan sokba került, hogy legfőkébb a dicsőség adott némi kárpótlást. A kémikusok a jelenkorban már sokkal praktikusabbak, mostanában a cukornak az előállításával kísérleteznek. Egy Sillosze A. nevű uriembernek sikerült a problémát megfejtenie és pedig a villamos-

— Ó, fiam! — sóhajtott fel reszkető hangon.

— No, annyira még sem olyan nagy a veszedelem! — mondotta erre Percy erőltetett mosolyal — a minap Monmouth-Parkban voltam s egy kis pénzt vesztettem el; nekem mindenestre esinos összeg volt. Nem vagyok Krózus, amint tudod, s néhány dollárral több vagy kevesebb, ez nálam nagy különbség!

— Monmouth-Park? Mi az?

— Versenypálya, amint tudod!

— Percy, csak nem a löversenyen fogadtál?

— Az csak nem bűn, anyám! Barátaim is megteszik mind! Különös volna, ha én nem tartanék velök. De ezuttal esinos kis hinárba jutottam, a favoritokat mind leverték.

— Azt érted ezzel, hogy minden pénzedet elvesztetted, amit kockáztatnál?

— Az utolsó fillérig! A baj az volt, hogy minden áron nyerni akartam! Valahányszor vesztettem, mindig a kétszeresét tettem meg a következő versenyben, hogy pótoljam a vesztésemet! Hisz csak nem veszték el minden versenyt! Az utolsó versenyben nagy összeget kockáztattam meg. Azt hiszem, hogy a joeket volt a hibás. Akármint történt is, annyi bizonyos, hogy a lö egy fejhosszal elmaradt, s ha nem lett volna visszatérő jegyem, gyalog kellett volna haza mennem!

— Mind a pénzed oda van? De édes fiam, ha kamatra adtad volna a pénzedet, a jövedelméből megéltél volna! És atyád azért hagyta neked, hogy életpályához juthass! Mit fogsz most tenni?

— Hát azt anyám, amit lehet! Tudom, hogy nagyon bajos állapot ez és ez bánt is. De hát hiába, a dolog megtörtént, a siránkozás nem segít! Kátyuba jutottam, s ebből engem valahogy ki kell segíteni.

— Majd beszélék Ketelle bíróval s majd meglátom...

(Folytatás következik.)

REGÉNY.

A más büne.

(6) — Amerikai életrajzregény.

Irtá: JULIAN HAWTHORNE.

— Hát persze! — felelte Tunstall és az újság után nyult, az asszony pedig ajkán ugyan mosolyal, de szívében félelemmel ment el hazulról.

A férje figyelmeztette, s remélte egy kisé, hogy ez elég is lesz. A következő lépést nem akarta megtenni addig, amíg szükség nincs rá. De ha figyelmeztetése nem volna elég, el volt szánva arra is, hogy a legközelebbi lépése már döntő lesz és ezt érezte az asszony. Hogy Percyvel való kacérokodásból mennyit tudott, azt természetesen nem is sejtette. Az elmúlt éjszakán együtt vacsorázott vele annak az előkelő vendég-lőnek egy külön szobájában. De nem voltak egyedül, volt ott még egy másik fiatal asszony s egy fiatal legényember, de a két pár nem igen volt egymásnak az akadályára, inkább kiségitte egymást. Azt semmi esetre sem kívánta Silvia, hogy a dolog kitudódjék, legkevésbé pedig azt, hogy a férje halljon hirt róla.

De tudott-e róla? Vagy csak véletlenül kérédezködött. Inkább ezt szeretete volna hinni, csakhogy nem tudta. Éppen a hangjában és a nyugalmában volt valami, ami megrémítette. Nem is hitte volna, hogy rá is tudna ijeszteni. Szemmel láthatólag nagyon merész, nagyon vigyázatlan volt. Nolen Percyvel azonban ugyancsak nem sokat törődött! Éppen csak kacérokodás volt az, pusztá időtöltésből! Hogy pedig szórakoznia kell, annak meg a férj az oka. Az utóbbi időben sohasem mutatott valami különös

ság segítségével. Hidrogént és szénoxidot — ez a két anyag teszi ugyanis a cukor molekuláit, olyan arányban vegyített össze egy edényben, amelyben a két anyag a cukorban megvan. A keveréken hosszabb időn át erős villamos áramot bocsátott keresztül és az edényben cukor képződött, amely úgy külső alakjára, mint vegytani és természettani sajátosságaira nézve teljesen megfelel a cukornak. Ha még azokat a bizonyos növényalkatrészeket is sikerül vegytanilag előállítani, amelyek a természetes cukorban megvannak, úgy a nagy feladat teljes megoldása is sikerül és beigazolást nyer az a tudományos feltevés, hogy a növényekben is a nap hevétől előállított villamosság alkotja a cukrot.

† **Eső lesz.** A magyar nép nem szorul rá se Falbra, se a barométerre. Tudja az előre az időjárást. Ime:

Álmos vagyok, barnul a hajam, bogaras a jószág, beszorult a csutora fedele, behallik a szomszéd harang, brekegnek a leveli békák, csereg a gyöngytyúk: *eső lesz.*

Dühösek a méhek, fecskék alatt járnak, foltozik a követ, feszül a ládafia, halottal álmodni, kapa, kasza feketedik, kemény a harangkötél, kiakad a drótos: *eső lesz.*

Lecsap a füst, a ludak, kacskák örömlükben nem férnek a tóban, mosdik a macska, messze ellátzik a hegy, meglágyul a szalonnabőr, nedvesedik a só, porba bentereg a számár: *eső lesz.*

Pipát a hegy, rikolt az páva, sokat szólnak a kakasok, szemtelenek a legyek, száraz a tenyered, tyukszemem fáj, a tyukok, verebek fürödnek, udvaros a hold, vizket a fülem: *eső lesz.*

† Az öngyilkosjelölt.

A.: Hol van Pista barátunk, aki mindig arról beszél, hogy öngyilkos lesz?

B.: Egy orvos valami kis betegséget fedezett föl rajta. Azóta folyton gyógyíttatja magát...

† **Az iskolában.** A tanító: Mondd fiacskám, hol van a szív?

Laci (hallgat.)

A tanító (a szívére mutatva): Hát nem érzed itt semmiféle ütéseket.

Laci: Nem, tanító ur, az ütéseket másutt szoktam érezni...

Kanászok és juhászok.

— *Perczel Mór hátrahagyott emlékirataiból.* —

A magyarországi kanász és juhász, ha nem is volt oly világszerte ismeretes, mint a magyar huszár, de éppen olyan speciális állást foglal el és nem kevesebb tekintélynek örvendett, mint a huszár a hadseregben. Az 1848—49-iki katasztrófa előtt a magyar kanászok és juhászok egytől-egyig merő eredeti, tipikus ősi magyar alakok voltak, több tekintetben azonban mégis feltűnően különböztek egymástól. A kanász alacsony, zömök termetű, tatarcú, sárgászürke, apró szemű, eleven, vizsga tekintetű volt, míg a juhász rendszerint magas, sugártermetű ember, karcsú derekkal, izmos vállakkal; többnyire gosztenyészű haja és bajusza, komoly, seziel arcot kiritett, mély és nyílt tekintetéből emberség és becsületesség tükröződött. Ezenkívül a kanász ruházata is lényegesen különbözött a juhásztól. A juhász selyemmel oltított kivarrott bundát viselt s ezt télen-nyáron magával hordta. Télen a vállán, nyáron a szamarán. A kanász nyakán félvállra vetve, térdig érő, veres posztóval díszített, keményen szövött szűr lógott. A juhász hosszú inge lábravalója patyolat fehér vászonnál készült s azt minden vasárnap tisztálta váltotta fel; télen viselt csak sötétkék, vagy feketés mándlit és nadrágot, de a nadrág fölé ekkor is patyolat fehér gatyát húzott. Sohasem járt meztláb, vagy bocskorban, hanem magas kordován csizmában. A kanász bocskort viselt, gatyája szintén vászon, de goromba szövött volt és alig ért térden alul s télen kettőt is öltött magára. A kalapjuk kevés különbséget mutatott: mindkettő fekete posztóból készült, széles fekete szalaggal, a juhásznál keskenyebb, a kanásznál szélesebb karimával. A juhász tarisznyját mindig a nyáját vezető számar hordozta, a kanász állandóan oldalán viselte a magáét. Mindegyiknek volt jól betanított kicsiny feketés bodri kutyája, a juhász nyáját azonban rendszerint még egy pár éles fogu mérges komondor is védte a farkasok ellen. A juhász egyedüli fegyvere a hosszú kemény furkósbot volt, rövid, éles bicskával, a kanász ellenben a rövid füttyök mellett baltát is hordott, melylyel igen ügyesen, szinte művészi módon tudott bánni.

Két lényeges dologban azonban tökéletesen meggyeztek, egyetértettek és együtt éreztek: szeretették hazájukat, büszkéek voltak arra, hogy az Uriságnak magyaroknak teremtette őket, — ellenben szívők

mélyből gyűlöltek, utálták az osztrák svábot, zsanárdát és vasast egyaránt. Amintogy ennek éppen 1848. szeptemberében adták fényes tanuságát.

A mint Jellasics a zalai és somogyi erdősegeken átvonult, bár a nagyobb földbirtokosok, mágnások és prelátusok gazdatisztjei elég vendégszeretettel fogadták, még sem volt képes csapatát úgy féken tartani, hogy ne raboljanak és ne erőszakoskodjanak. Ez persze a föld népét retentelenen felbőszítette az osztrák-horvát hadsereg ellen. A bán összekötötését és levelezését Horvátországgal és ezen át Béccsel tábori posta berendezésével tartotta fenn. Am szerencsétlenségére nem ismerte a nép valódi hangulatát, s a külszint igaz, hi érzésének vége: csak csekély fegyveres erővel kísértette a tábori postaszállítmányt. Amint ezt a kanászok és juhászok észrevették, nagyhamar elhatározták, hogy titkban összegyűljenek Nagy- és Kis-Kanizsa között, ott megtámadják és elfogják az egész szállítmányt,

Igy is történt.

Szeptember 23-án alkonyattájában a oszaliban elrejtőzve meglettek a horvátokat és váratlanul meglepve őket, részint levették, részint elfogták az egész kíséretet. Kincset ugyan nem nyertek prédaul, de sokkal becsesebb volt minden kincsnél egy nagy csomag magán- és hivatalos levél, mely amint egyfelől felvitathatlan bizonygatók tésezen az osztrák zsoldos elváltak a bécsi udvaronok — vagyis szoldatészka és a kamarilla — gaz konspirációjáról, s Jellasics csapatainak rut erőszakoskodásairól, rablásairól: másrészt azt is világosan beigazolja, hogy céljuk nem volt se több, se kevesebb, mint Budapestet elfoglalni, az országgyűlést és a minisztériumot szétkergetni, a patriótákat és honvédelmi főnököket elemészteni, az 1848-iki áprilisi törvényeket eltörölni és így a magyar nemzetet minden országos alkotmányos jogaitól és állásától megfosztva, még szorosabb alárendeltségbe helyezni, mint a minőben az 1848. előtti korszakban sanyilódott.

Volt e csomagban több, mint nyolcvan levél. Ezeknek több igen fontos és érdekes darabját a magyar kormány átadta a honvédelmi bizottmányoknak, amelyeket aztán a Hivatalos Közlönyben közölték is. De arról is biztos tudomás van, hogy nehány fölöttébb fontos levelet, mely vagy a dinasztia néhány tagjára, vagy egyik-másik magyar főúr nézve súlyos kompromissziót tartalmazott: egyszerűen elsikkasztottak.

A kanász- és juhász armádia felbőszülve azon, hogy a rövid összeütközésben közülük is többen megsebesültek: irgalom nélkül agyonverték a tábori posta fegyveres őreit. Erre aztán annak az egész vidéknek lakói, melyen a gyalázatos hazaáruló Jellasics rablógócsapatát cudar garázdaságokat követtek el, hirtelen felamadtak, s a marodeur-öket, vagy a portyázására szétküldött horvátokat kaszákkal, vasvillákkal, baltákkal agyonverték.

KÖZGAZDASÁG.

Adópótlékok.

Budapest, június 26.

A pénzügyminiszter a képviselőház elé a két törvényjavaslatot terjesztett. Az egyik a söradópótlékot, a másik pedig a szeszadópótlékot illeti. Azonkívül előterjesztést nyújtott be, amely a szabadalmi törvény új szakaszait és a bankszabadalomra vonatkozó pótegyezményt tárgyalja. Lényeges kivonatuk ez:

(A söradópótlék.)

A törvényjavaslat a sörfogyasztási adót eltörli. Annak helyébe a söradópótlék lép, amely elkülönítve, mint külön állami bevétel számolandó el. A söradópótlék a sörle minden hektoliterjé és cukormérő foka után *nyolcvan fillér*; a behozott sör után az extrakttartalom minden foka után hektoliterenkint *80 fillér* vagy pedig az extrakt tartalom figyelmen kívül hagyása mellett hektoliterenkint *10 korona*. A söradópótlékot a söradóval azonos módon szedik be. A megtörött fizetés igazolására a sört tartalmazó szállító hordókra hivatalos zárjegyeket alkalmaznak. Az adófizetés kötelezettsége alól felmentetnek az utasok az utazás közben való fogyasztásra szánt s magukkal vitt sörre nézve, amennyiben a sörnek mennyisége *egy fél liter* meg nem halad. Az után a sör után, amely élvezetre alkalmas és szénsavtartalmától megfosztva legalább is $2\frac{1}{2}$ cukormérő fokot mutat, a söradópótlékot visszatérítik, ha a sört a vámvonalon kiviszik, vagy két liter meghaladó mennyiségben Bosznia és Hercegovina, vagy a birodalmi tanácsban képviselt királyságokba és országokba viszik. A söradópótlékot visszatérítik mindenkinek, aki ily sört kivisz, minden literét *nyolc fillérrel*; a sörfőző-vállalkozóknak minden hektoliter sör és az átlagos extrakt tartalom minden foka után *80 fillérrel*. A söradópótlékot vagy az fizeti, aki a sört szabad rendelkezésre átveszi, vagy pedig az, aki a sört, amennyiben nyilvános közlekedési vállalat után érkezett, a vállalatától átveszi: a sörfőző vállalkozója, fővédék-

csontkítás esetén pedig a vállalkozó közvetlen szavatossága mellett az üzletvezető.

Azok, a kik sörkereskedéssel, eladással és kimeréssel foglalkoznak, kötelesek oly följegyzéseket vezetni, amelyekből az általuk beszerzett és kimért vagy elárusított, illetve felhasználott sör mennyisége kivethető legyen. Ezek a felek, valamint mindazok, akik az említett határterületen 25 liter meghaladó sörkészlettel bírnak, tartoznak a beszerzést számlákkal igazolni.

Ha a sör vámvédéki kihárás tárgyát képezi, a vámkihágás miatti kirovandó büntetésen felül még a megrövidített, vagy megrövidítés veszélyének kitett söradópótlék 4-szeres összegétől annak 8-szoros összegéig terjedhető pénzbüntetés is alkalmazandó. Büntetendő ha a söradópótléknak lerovása esetében az eredeti sörre kisebb extrakttartalommal jelentett be, mint mennyivel azt a hivatalos vizsgálat megállapította és ez a különbség 0.5 cukor-mérőfokot meghalad; és azokban az esetekben, amidőn a söradóra vonatkozó törvények és szabályok ellen elkövetett kihágás miatt a pénzbüntetés a megrövidített, vagy a megrövidítés veszélyének kitett söradónak, illetve a joruzsalatnál igényelt söradóvisszatérítési összegnek többszörösében van megállapítva. Az, aki a birodalmi tanácsban képviselt királyságokkal és országokkal, ugyszintén Bosznia- és Hercegovinával való forgalomban a söradópótlék visszatérítését igényli oly esetben, amidőn arra igénye nincsen, avagy az őt megilletőnél nagyobb visszatérítést igényel, kihágást követ el, és a jogszalatlannal igényelt visszatérítési összeg négyzeresétől ennek nyolczszorosáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. A jelen törvénybe ütköző és külön büntetéssel nem sújtott minden egyéb cselekmény és mulasztás, valamint a jelen törvény alapján kibocsátandó pénzügyminiszteri rendeletekbe ütköző esakemenyek és mulasztások, mint szabályellenosságok, 10—400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők. A sörfogyasztási adó utólagos fizetésére nézve kiadott engedélyek 1900. évi január 1. napján megszűnnek. Az ily engedéllyel bíró feleknél 1900. évi január 1. napján szabályszerű leszámolás és készletfelvétel ejtendő meg és az ezen leszámolás és készletfelvétel eredménye szerint az illető feleket még terhelő sörfogyasztási adó általuk végrehajtás terhe alatt 3 napon belül lefizetendő. A magyar korona országai területén levő sörfőzők üzleti helyiségeiben 1900. évi január hó 1. napján szintén tartandó leszámolás és készletfelvétel. Az ezen leszámolás és készletfelvétel eredménye szerint a sörfogyasztási adóról szóló törvények s szabályok értelmében lefizetendő sörfogyasztási adó a sörfőző vállalkozója által végrehajtás terhe alatt 3 napon belül lefizetendő, míg a sörfőző üzleti helyiségeiben készletben maradó sör minden hektoliterje után 10 korona söradópótlék fizetendő le. Azok a sörfőző-vállalkozók, akik beigazolják azt, hogy az 1899. évi július 1-től december hó végéig terjedő időben általuk termelt sör átlagos extrakt-tartalma 12 cukormérő-foknál csekélyebb, a pénzügyminiszter megengedheti, hogy a söradópótlék alá eső készleteiket minden hektoliter sör és átlagos extrakt-tartalom minden foka után 80 fillérrel adóztassák meg. Sörfőzőknek a meglévő készleteik után fizetendő söradópótlékre nézve, elegendő biztosíték mellett, hat havi hitel engedélyezhető. Az után a sör után, amely 1900. évi január hó 1-je előtt oly helyekről, amelyekre az 1898. évi XVII. t.-cikk hatálya ki nem terjed, a magyar korona országai területére szállították, továbbá, amely 50 hektoliternyi vagy ennél nagyobb mennyiségben a sörfogyasztási adó lefizetése nélkül szállították el valamely sörfőződől, a magyar korona országai területén levő átvevő a sörfogyasztási adót az 1898. évi XVII. t.-c. határozmányainak megfelelően tartozik megfizetni akkor is, ha a bevétel 1900. évi január hó 1-én vagy azután következett be. Kétes esetekben pedig köteles az átvevő az ily küldeményekre nézve az 1900. évi január hó 1-je után beigazolni azt, hogy az átvevő sör után a sörfogyasztási adó vagy a söradópótlék már a küldemény elküldése előtt le lett róva.

A törvény 1900. évi január hó 1-én lép életbe.

(A szeszadópótlék.)

Az égetett szesz folyadékot után fizetendő szeszadópótlékról és a szeszforgalmi adó megszüntetéséről szóló törvényjavaslat szerint minden égetett szesz folyadék, mely után vámdíj, vagy szeszadó fizetendő, vagy mely a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok vagy Bosznia és Hercegovina területéről megadózottan hozatik be, szeszadópótlék alá esik, mely pótlék minden hektoliter és a hivatalos 100 foku szesz mérő szerinti minden szesz fok (hektoliter-fok alkohol, liter alkohol) után *30 fillérben* állapítatik meg. A szeszadópótlék a szeszadótól elkülönítve, mint külön állami bevétel, számolandó el. A fogyasztási adó alá eső mezőgazdasági szeszadópótlék 1899. évi szeptember hó 1-től kezdve minden hektoliter alkohol után, mely a szeszadóról szóló törvény erőre vonatkozó határozmányainak szem előtt tartásával gyártalepükről elszállították, az állampénztárból a szeszadópótlék bevételeinek tórhéza *2 korona jutalom-ban* részesítetnek. A pénzügyminiszter által rendelti uton megállapítandó feltételek mellett megengedtetik, hogy ama szesz, mely bornyakereskedők és nagyobb terjedelmű pinokezelést folytató bortermelők által borakhoz, ezek szeszértalmának emelése végett vegyítettek, a szeszadópótlék alól felmentessék. A szeszadópótlék a nagy. kir. állampénztár által visszatérítetik: ha a mar megadózott szesz hordókban vagy más hitelleltett tartályokban és leg-alább 50 liter mennyiségben a vámvonalon át kivitetik; ha egy liter meghaladó mennyiségben a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy Bosznia és Hercegovina területére átvitetik; ha likör, rum vagy punceszencia egy liter meghaladó mennyiségben a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy Bosznia és Hercegovina

vina területére átvitetik. A szeszadópótlék visszatérítése és pedig az égetett szesz folyadékban foglalt alkohol minden hektoliter-foka után az alatt emlitett esetekben 15 fillérrel, illetve 30 fillérrel utalványok után történik.

Az égetett szesz folyadékokkal elküvetett vámjövődéki szabályok szerint kirovandó büntetésen felül még a megrövidített vagy a megrövidítés veszélyének kitétt szeszadó-pótlék 4-szeres összegétől annak 8-szoros összegéig terjedő pénzbüntetéssel is büntetendő. Azokban az esetekben, midőn a szeszadótvörvény ellen elküvetett kihágás miatt a pénzbüntetés a megrövidített vagy a megrövidítés veszélyének kitétt termelési vagy fogyasztási adó többszörösében van megállapítva, a szeszadópótlék is megrövidítettnek tekintendő, mihez képest a pénzbüntetés kiszabásának alapjául mindig a szesztermelési vagy szeszfogyasztási adó és a jelen törvény szerint járó szeszadópótlék együttes összege veendő. Ugyazint azokban az esetekben, midőn a mezőgazdasági szeszfeldők részére a szeszadótvörvényben engedélyezett jutalom jogosulatlanul igénybe vétetett, a jelen törvény által engedélyezett jutalom is jogosulatlanul igénybe vettnek tekintendő és a pénzbüntetés kiszabásának alapjául, a szeszadótvörvény rendelkezései szerint alapul veendő összeg mellett még a jelen törvény alapján engedélyezett jutalomnak jogosulatlanul igényelt összege is veendő.

A szesznek szeszforgalmi adómentesen való beszerzésére, valamint a szeszforgalmi adó utólagos üzetésére nézve kiadott engedélyek 1900. évi január hó 1-5 napján megszűnnek. Az illető engedéllyel bíró feleknél, továbbá azoknál, kik a szeszforgalmi adó időszakai leszámolások alapján fizették, 1900. évi január hó 1-5 napján szabályszerű leszámolás és készletfölvétel ejtendő meg, és az ezen leszámolás és készletfölvétel eredménye szerint az illető feleket még terbelő szeszforgalmi adók általuk végrehajtás terhe alatt 3 napon belül lefizetendő. Az így fizetendő szeszforgalmi adóra nézve a pénzügyminiszter, kellő biztosíték mellett, megfelelő részletfizetést engedélyezhet. Azok után a szesz- (pálinka-) mennyiségek után, amelyek az 1900. évi január hó 1-je előtt szállítottak el 5000 hektoliterfoknyi vagy ennél nagyobb mennyiségben a szeszforgalmi adó lefizetése nélkül valamely szeszfeldőből vagy szesz tartására rendelt szabadraktárból, a magyar korona országai területén lévő átvevő a szeszforgalmi adót az 1898. évi XVI. törvények határozmányainak megfelelően tartozik megfizetni akkor is, ha az átvevő 1900. évi január hó 1-én vagy azután következett be.

A szeszforgalmi adóról 1898. évi VI. t. c. hatályon kívül helyezett azaz, hogy az annak határozmányai ellen elküvetett s jogerővesen határozottat még el nem döntött kihágási esetek még az 1898. évi XVI. t. c. határozmányai alá esnek. Jelen törvény 1900. évi január hó 1-5 napján lép életbe.

(A bankszabadalom.)

A bankszabadalmi törvény új szakasza: Ha a vám-és kereskedelmi viszonyoknak az 1899. évi... törvényekben foglalt szabályozása 1907. évi december 31-iken hatályát veszti a nélkül, hogy a monarchia két államának törvényhozásai a közönséget a vámügyekben e határidőn túl legalább 1910. évi december 31-ikéig terjedő hatályúval elhatározották volna, az Osztrák-Magyar banknak a jelen törvény 1. §-a szerint 1910. évi december 31-ikéig meghosszabbított szabadalma 1907. évi december 31-iken önmagától megszűnik. Ebben az esetben az Osztrák-Magyar bank módosított alapszabályainak a szabadalom lejárta (105. cikk), vagy a banktársaság feloszlására (106. cikk) vonatkozó határozatai változatlanul hatályba lépnek a pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy a szabadalomnak 1907. évi december 31-iken bekövetkező esetleges megszűnése tárgyában az alább következő és a jelen törvény kiegészítő részét képező pótegyezményt az Osztrák-Magyar bankkal megköthesse.

Pótegyezmény. A magy. kir. pénzügyminiszter és az Osztrák-Magyar bank között az Osztrák-Magyar bank szabadalmának 1907. évi december 31-én bekövetkező esetleges megszűnése tárgyában a következő pótegyezményt kötötték.

Az Osztrák-Magyar bank szabadalmának meghosszabbításáról szóló 1899. évi törvények 8. §-a alapján a magyar királyi pénzügyminiszter és az Osztrák-Magyar bank között következő pótegyezmény köttetett:

I. cikk. Ha az Osztrák-Magyar bank szabadalma az 1899. évi... törvények 8. §-a értelmében 1907. évi december 31-én megszűnik, az Osztrák-Magyar bank által kibocsátandó tíz-koronás bankjegyek tárgyában az 1899. évi... törvények alapján és az Osztrák-Magyar banknál aranyértékermekben teljesített, illetőleg teljesítendő befizetések tárgyában az 1899. évi... törvények alapján a magyar királyi pénzügyminiszter és az Osztrák-Magyar bank között kötött egyezményekben foglalt, a szabadalom lejárta (a módosított alapszabályok 105. cikke), vagy a banktársaság feloszlásának (a módosított alapszabályok 106. cikke) esetere létesített megállapodások változatlanul alkalmazandók.

II. cikk. Ha az Osztrák-Magyar bank szabadalma az 1899. évi törvények 8. §-a értelmében 1897. évi december 31-iken megszűnik, a magyar királyi és a csász. kir. ausztriai kormány az Osztrák-Magyar bank részvényeseinek részvényenként és az ekképp elenyésző szabadalmi évek mindögykére, azaz 1908, 1909 és 1910-re kártalanulási pénzt adnak 22 koronát az 1892. évi augusztus 2-án kelt ausztriai törvénnyel (R.-G.-Bl. Nr. 126) megállapított értékben. A részvényesek e kártalanulása a főtanács kezéhez mindig a következő év február 1-én, vagyis 1909, 1910. és 1911. február 1-én fizetetik és pedig a magyar királyi kormány részéről abban az egységes százalékos mérvénben, amelyben a magyar királyi kormány a módosított alapszabályok 102. cikke szerint az Osztrák-Magyar bank tiszta nyereségéből öt megillető részesedés az előző szabadalmi évek, vagyis 1900-tól 1907-ig terjedő évek alatt az Osztrák-Magyar bankkal egyetértőleg fogantatosított átlagszámítás szerint kifizetett.

Viszont az Osztrák-Magyar bank kifejezetten lemond arról, hogy a m. kir. kormányval szemben a bankszabadalomnak 1907. december 31-iken való megszűnése folytán nyereségelmaradás, vagy kártalanítás címén bármily más igényt támaszson.

III. cikk. A jelen egyezmény hatálya attól van függővé téve, hogy a cs. kir. pénzügyminiszter és az Osztrák-Magyar bank között megfelelő egyezmény köttetik.

Ipar és kereskedelem.

Az osztrák-magyar bank állása június 26-ikan a következő volt: Bankjegyforgalom 641.366.000 frt (+ 2.864.000 frt); ércérték-készlet 515.259.000 frt (+ 2.047.000 frt); váltótárca 144.267.000 frt (+ 5.179.000 frt); lombard-üzlet 21.661.000 frt (+ 178.000 frt); adómentes bankjegytartalék 85.359.000 frt (- 908.000 forint).

A Magyar Fővárosi Malomgyűlés tegnap, vasárnap déli 12 órakor tartotta második évi rendes közgyűlést. A közgyűlésen az egyesület összes tagjain kívül vendégekként a Szegeden székelő Vidéki Malomiparosok Országos Egyesületének kiküldöttjei Felner Ödö, Förster Lajos, Rosenthal Ignác és Weisz-lyer Izidor és a Miskolcon székelő Magyar Vidéki Malomiparogyesület kiküldöttjei Hatvany-Deutsch Károly elnök, Kubics Gusztáv és Mayer Emil alelnökök, Schrecker S. L. igazgató és Bosányi Endre titkár is megjelentek, hogy ezzel is tanúsítsák a három egyesület kollektív elismerését. A közgyűlésen meg-nyeri Krausz Lajos egyesületi alelnök elnököt, aki üdvözlőve a testvéregyesületek képviselőit és az egyesület tagjait, rövid visszajáratást vetett az el-műlt év eseményeire és úgy a tagokat, mint a társ-egyesületeket a szorongatott malomipar érdeké-nek támogatására és képviseletére serkentette. A Fekete Ignác egyesületi titkár által felolvasott évi jelentés széleskörű egyesületi tevékenységről ad számot. Jóllehet az elmúlt év a vám-és kereskedelmi viszonyok bizonytalansága, és főleg az aratás kedvezőtlenége következtében a magyar malomiparra nézve kedvező nem volt, az egyesület a mostohá viszonyok közt is képes volt feladatának megfelelni. A magyar malomipar közös érdekeire vonatkozó célok elérésénél az egyesület mindig ki-kerlte a két vidéki egyesület támogatását és azt rend-szerint meg is kapta. Az egyesület résztvett a nem-zetet és az uralkodóházat ért gyászban és tagjai közt Erzsébet királyné szobor-alapjára gyűjtést rendezett, amelynek eredménye 4000 koronát tett. Baross Gábor szobrának leleplezésénél az egyesület testületileg volt jelen és koszorút helyezett a talapzatra. Széleskörű tevékenységet fejtett ki az egyesület a termelési és eladási viszonyok javítása és az üzletben lábra kapott visszafizetések megszüntetése érdekében. De eddig farad-zásai nem vezettek célra. Az egyesület a vidéki egye-sületek közreműködésével járja, hogy törekvéseiben támogassa. Több ízben járult az egyesület a kormány tagjaihoz memorandumaival és kérvényeivel, hogy az örléskészítési eljárás megszüntetése ne vételesség fogantatva, vagy esetleg fenntartva, szigorítottassék; mikor pedig az Ausztriával köteendő vám-és keres-kedelmi szövetségről szóló javaslat a képviselőház elé került, az egyesület a két vidéki egyesülettel együtt a képviselőházhoz nyújtott be kérvényt, hogy az örlési eljárás megszüntetése tényleg ren-deleti uton fog történni. Az egyesület az 1900. évi párisi nemzetközi kiállításra a két vidéki egyesület-tel együtt kollektív kiállítást rendez, amelynek szer-vezése most van folyamatban. Az egyesületnek kiküldött képviselői résztvesznek az Országos Iparintáncban, a tarifabizottságban, a kereske-delmi muzeum felügyelő bizottságban és a mult évben az autonóm vámtarifai ügyében tartott an-ken az egyesület szinten képviselve volt. A jelentés megemlíti még a tengerentúli kiviteli díjtételekre a magyar tőzsdei ítéleteknek Ausztriában

való végrehajtására, a tervezett perrendtartási javaslat: egyes intézkedéseinek módosítására, a korpa vámkézelésére, a tervezett köszöntőnkartellre vonatkozó intézkedéseket és szőlő azokról az általános közgazdasági érdeki kérdésekről, melyekkel az egyesület az év folyamán foglalkozott. A helyesléssel és tetszéssel kísért elnöki jelentést a közgyűlés tudomásul vette, a szármadásokat jóváhagyta és az 1899. évi költségvetést. A közgyűlés ezután számvizsgálókul megválasztotta Barkányi Leó, Bock Máté és Hafner József igazgatókat, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig kiküldte Bacher Emilt és Hagenmacher Árpádot. A közgyűlésen jelen voltak azután a hazai malomipart közösen érdeklő ügyeket beszélték meg és az élnök vitában Bacher Emil, Hatvany-Deutsch Károly, Rosenthal Ignác, May Andor, Langfelder Ede, Bosányi Endre, Mayer Emil, Schrecker S. L. és Déry Izidor vettek részt. A közgyűlés után társas ebéd volt.

Vasutak bevétele. Az Osztrák-Magyar Állam-vasut Társaság bevétele 704.636 forint, többlet 7572 forint. A Déli Vasut bevétele 1.296.421 forint, többlet 71.196 forint.

Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségeket jelenti: Kohout Ferenc szabó Abazsja, Laznicka Ferenc kereskedő Chotzen, Indrikovits Ernő kereskedő Nagy-Kikinda, Lerche Lujza kereskedő Bécs, Duschac József vegyeskereskedő Eipel, Schlebik Hugó kereskedő Aussig, Sip József szabó Tabor.

Szészárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten pénzben 17.— forint, aruban 17.25 forint. Bécsben a kontingentál készáru pénzben 18.50 forint, aruban 18.70 forint.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 896 darab juh. Jegyzett árak: Elsőrendű ürü 21-22, kivételesen — kr. páronként 19-20 1/2 frt, középminőségű ürü 19-20 — krajcár, páronként 16-18 forint, anyajuhok legjobb minőség — krajcár, páronként — forint, kivételesen — krajcár, rackajuhok I. sz. minőségű — krajcár, páronként — frt, kiverési juhok 17-18 krajcár, páronként — 13.— forint. Miután a szükséglet mindinkább kevesbedik, az üzlet kilogrammonként egy krajcárral olcsóbb árak mellett lanyhán bonyolódott le.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1899. június 24-én. Készlet 502 darab. Érkezett 231 darab. Összesen: 733 darab. Eladott 315 darab. Maradt 418 darab. — Napi árak: 120-180 kgr. sulyban 43-45 krajcár, 220-280 kgr. sulyban 44-45 — krajcár, 320-380 kgr. sulyban 41-44 krig. Öreg nehez páronként 400-560 kiloban 40-41 krajcár. Malacok 38 — krajcár, kilónként. A vásár hangulata lanyha volt.

Bécsi vágómarhavásár. A st.-mári központi vásárocsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtottak 3870 darab magyar, 769 darab galíciai, 150 darab bukovinai, 580 darab németországi, — összesen tehát 5319 darab szarvasmarhát. Az irány-zat változatlan.

Jegyzéslek: 100 kilogrammonként 65 sulyban: magyar hízóökrök I. minőségű 32-34 50 forint, ki-vételesen — forint, II. minőségű 29-31 forint, III. minőségű 24-26 forint, galíciai hízóökrök I. minőségű 33-36 — forint, kivételesen — frt, II. minőségű 29-32 frt, III. minőségű 26-28 frt, német hízó ökrök I. minőségű 35-37 1/2 frt, kivételesen — forint, II. minőségű 31-34 forint, III. minőségű 27-30 forint, legelő ökrök — forint, bika és tehén 32-32 50 forint.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, június 26.

A vevők tartózkodása következtében az irány-zat lanyhább lett és az árak 8000 métermázsza forga-lom mellett 15 krajcárral estek.

Rozsban a hangulat csendes volt. Egyéb gabonaneműekben a forgalom gyenge volt és az árak nem változtak.

Eladott: Buza. Tiszavideki: 100 mm. 80 k. 10 frt 25 kr, 100 mm. 79-5 k. 10 frt 25 kr, 200 mm. 79-5 k. 10 frt 20 kr, 100 mm. 78-5 k. 10 frt 10 kr, 100 mm. 78 k. 10 frt — kr, 100 mm. 78-5 k. 10 frt — kr, 100 mm. 77 k. 10 forint — kr, 100 mm. 78-5 k. 10 frt — kr, 100 mm. 78 k. 10 forint — kr, 600 mm. 78 k. 10 frt 07 1/2 kr, 100 mm. 78 k. 10 frt 12 1/2 kr, 2400 mm. 77-5 k. 10 frt 12 1/2 kr, 200 mm. 77 k. 10 frt 10 kr, 100 mm. 76-6 k. 10 frt — krajcár. Fehér megyei: 200 mm. 78 k. 10 frt 15 kr, 500 mm. 76 k. 10 frt 05 kr, 100 mm. 76 k. 10 frt. Pest megyei: 400 mm. 79 k. 9 frt 90 kr, 100 mm. 78 k. 10 frt 25 kr, 300 mm. 78 k. 10 frt — kr, 100 mm. 78 k. 9 frt 95 kr, 200 mm. 77-5 k. 10 frt 05 kr, 100 mm. 77 k. 10 frt, 100 mm. 77 k. 9 frt 90 kr, 100 mm. 77 k. 9 frt 90 kr, 100 mm. 77-5 k. 9 frt 75 kr. Felső magyarországi: 500 mm. 77-5 k. 9 frt 75 kr, 100 mm. 76-2 k. 9 frt 80 kr.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes Iskola-öltöny (3.50), Fiu-mencsikoff (7.-), Férfi-köpeny (12.-), Kocsis-köpeny (10.-), Havelok (8.-), Rövid kabát (8.-), Vadász-öltöny (16.-), Turista-öltöny (14.-).

Table with 2 columns: Item name and price. Includes Saccó vattával bélelve (6.-), Szőrme-sacco (10.-), Vadász-sacco (9.-), Vadász-bunda (18.-), Kocsis-bunda (20.-), Utczó-bunda (35.-), Szőrme-mencsikoff (40.-), Gazdasági bunda (16.-).

RENDJENEK CSAK a „TIROLI“-nál JUSTITZ LEOPOLD specialista loden-öltönyökben Bécs, IX., Währingerstrasse 48. Mintákat és képes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Bácskai: 1100 mm. 73-7 k. 9 frt 85 kr. Mind 3 hónapra.

Rozs: 500 mm. 7 frt 20 kr, 100 mm. 7 frt 20 frt. Képzőanyagok mellett.

A készaru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktőzsde szokásai szerint, képzőanyagban 100 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és silogrammonként.

Table with columns for commodity types (e.g., búza, rozs, zab) and prices in various units (frt, kr).

A határidőtizedet folyamán a következő kötések történtek:

Table showing settlement results for various commodities like wheat, rye, and barley.

Déli egy órák a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table listing closing prices for commodities such as wheat, rye, and barley.

Délután fél 5 órakor zárul:

Table showing closing prices for commodities like wheat, rye, and barley.

A budapesti értéktőzsde.

A múlt heti deprimált hangulatot a mai tőzsdén egy erőteljes hausse-áramlat váltotta fel, melyhez az osztrák hitelintézet tudomására jutott nagy üzlete — a Skoda-féle nagy vasgyár részvénytársasággá való alakítása — adta meg az impulzust.

Már szombaton is nagy fedezéseket és véleményvadászlatokat lehetett ezen papírban észrevenni és ma, a stellageok esedékességének napján ez még nagyobb mértékben nyilvánult, úgy, hogy az osztrák hitelrészvény kursza már a délelőtti folyamán 3 frrtal emelkedett és csak csekélylyel gyöngült nyerecsrealizációkra.

Innen átlátnálódott aztán a szilárdaság a többi értékekre is és már rég tapasztalt élénk forgalom mellett javult a magyar hitelrészvény 1/2, leszámítolóbank 2, államvasut 1, rimamurányi 2 és közúti vasut 3 forinttal.

Valuták és érovaltok változatlanok.

Az előtizede rohamosan emelkedő.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 383.—384.50. Osztrák hitelrészvény 360.25—363.30. Osztrák-magyar államvasut részvény 342.75—344. Közúti vasut 372.50—373.25. Villamos városi vasut r-t. 218.—forinton.

A déli tőzsde szilárd. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 384.—385.25. Osztrák hitelrészvény 361.60—362.40 Osztrák magyar államvasut 343.50—345.25. Jelzalogbank részvény 245.—245.25. Leszámloló-bank 259.—259.75. Rimamurányi vasut részvénytárs. 301.—303.25. Közúti vasut részvénytárs. 373.—373.50 forinton.

Az utóoldás irányzata mérésékelit forgalom mellett tartott maradt.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény —. Magyar hitelrészvény —. Osztrák-magyar államvasut —. Koronaértékű járadék 96.25—96.40. Salgótarjáni közszénbánya részvény. 323.—324.— forinton.

Délutáni zárlat: Osztrák hitelrészvény — forinton.

Leszámlító árfojlamok:

Table listing exchange rates for various banks and locations like Hungary, Pest, and Budapest.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfojlamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna 36.—40.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 26.—28.— forint. Vörös érdeji —. Vörös bánásgyi —. forint. Középszemű 31.—35.—, Nagyszemű 35.—39.—. Disznózsír: budapesti 49.—49.55 forint, vidéki —.— frt. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.— városi 4 darabos 40.50—41.— forint, 3 darabos 43.—44.— forint, füstölt 46.—47.— forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 10.75—11.— forint, 120 darabos —.— forint, 100 darabos 12.50—13.— forint, 85 darabos 15.50—16.— forint azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 9.50—9.75 forint, 100 darabos 11.75—12.— forint, 85 darabos 14.75—15.25 forint. Szilvaiz: szlovéniai —.— forint, szerbiai 14.—14.50 forint azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, június 26. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzetek: Buza május—júniusra 9.35. Rozs május—júniusra 7.63—7.54. Tengeri julius—aguztusra 4.85.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtizede ma elég élénk volt és az irányzat is szilárdult. Különös érdeklődés mutatkozott hitelrészvények és cseh bánypapírok, valamint államvasuti részvények iránt.

A déli tőzsdén a hangulat valamivel gyengült, a forgalom csökkent.

A zárlat tartott.

Bécs, június 26. (Magyar értékek zárlata.) 4% arany járadék 119.10. Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy 138.25. Magyar vasuti kölesön ezüstben 100.80. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.70. Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 267.50. Rimamurányi vasműrészvény 302.50. Magyar koronaárjradék 96.15. 4% os Magyar földterem. kötvény 96.—. Magyar hitelbank részvény 384.50. Magyar nyeregmű kölesön sorsjegy 160.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 188.—. Magyar kereskedelmi bank 1409.

Bécs, június 26. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/3% papírjradék 100.20. 4% os osztrák aranyárjradék 119.45. 1880-iki sorsjegy 139.—. Osztrák hitelrészvény 201.50. Angol-osztrák bank 152.—. Bécsi bankjegyzület 274.25. Osztrák-magyar bank 913.—. Déli vasut 67.50. Dunagőzhajózási részvény 388.—. Dohányrészvény 138.—. Császári és királyi arany 5.68.—. Német bankváltók 58.92. 4 2/3% erdüt járadék 100.10. Osztrák koronaárjradék 100.25. 1884-iki sorsjegy 194.75. Osztrák hitelintézet részvény 353.—. Unionbank 314.50. Osztrák Lánderbank 237.50. Osztrák-magyar államvasut 345.50. Elbavölgyi vasut 239.50. Alpesi bányarészvény 234.50. 30 frankos arany 9.55.—. Londoni váltóár 120.45. Bécsi Tramvay 473.—. Az irányzat szilárdult.

Bécs, június 26. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 362.75 Magyar hitelrészvény 385.—. Angol-Osztrák bank 151.75 Union bank 314.75, Lánderbank 237.50, bankjegyzület 274.—, osztrák magyar államvasut részvény 346.—, eszakiugyati vasut rész. 247.50, elbavölgyi vasut 260.—, dunagőzhajó rész. —, alpesi bányarészvény 234.80, májusi járadék 100.25, osztrák koronaárjradék —, magyar aranyj. —, magyar koronaárjradék 96.20 német birodalmi márka májusra 58.97. júniusra —, török sorsjegyek 63.50, rimamurányi vasut 303.50 déli vasut —, dohányrészvény 138.50, Napoleon d'or 9.55 1/2 Lombard 67.50.

Külföldi értéktőzsdek.

Berlin, június 26. (Tőzsdei tudósítás.) A tőzsde eleinte nem volt egységes irányzatú. Bankok szilárdak voltak. Hitelrészvények Bécsre emelkedtek. A bányártekek közül a közszénártekek mind hanyatlóak a jelentésnek a megafolása következtében, hogy a vasiparok és a közszén-szindikátus az 1901-iki árak korábbi megállapítását kérték. Szilárdak voltak a kohóártekek emelkedése következtében, amit annak tulajdonítottak, hogy hivatalosan megerősítették azt a jelentést, hogy a felső-sziléziai hengerművek szövetsége elfogadta a tonnáknál 10 márkával való áremelést. Járadékok, különösen 3% osak emelkedtek. Később gyöngültek a francia kormány helyzetéről szóló párisi újságírók következtében. Bányártekek realizációk következtében nyomottak. Magánleszámlító kamatláb 4%.

Berlin, június 26. (Zárlat.) 4 2/3% os papírjradék —. 4% osztrák aranyárjradék 101.25. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronaárjradék 96.—. Osztrák-magyar államvasut 147.40. Olasz járadék 94.50. 4% os magyar aranyárjradék 95.50. Az irányzat szilárd.

Hamburg, június 26. (Zárlat.) 4 2/3% osztrák járadék 99.70. 1890. sorsjegy 146.75. Déli vasut 30.75. 4% osztrák aranyárjradék 101.—. Osztrák hitelrészvény 226.10. Osztrák-magyar államvasut 147.—. Olasz járadék 94.50. 4% os magyar aranyárjradék 95.50. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, június 26. (Zárlat.) 4 2/3% os papírjradék —. 4% osztrák aranyárjradék 101.20. Magyar koronaárjradék 95.80. Osztrák-magyar bank 153.—. Déli vasut 30.30. Elbavölgyi vasut —. Londoni váltóár 304.32. Bécsi bankjegyzület 136.50. Villamos részvény 169.80. 3% os magyar aranykölesön 55.25. 4 2/3% os osztrák járadék 99.70. 4% os magyar aranyárjradék 99.80. Osztrák hitelrészvény 225.30. Osztrák-magyar államvasut 146.60. Eszakiugy. vasut —. Alpesi váltóár 169.47. Párisi váltóár 81.10. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 236.50. Az irányzat szilárd.

zeti részvény 13.02. Déli vasut —. 4% osztrák aranyárjradék 101.50. Ottomanbank 569.—. Párisi bankrészvény 1085. Alpesi bánya részvény —. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 26. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Elított sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 40—40 1/2 — krajcár. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban 40—40 1/2 krajcár. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 41 1/2—42 1/2 krajcár. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 42 1/2—43 — krajcár. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 43—44 — krajcár. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogrammon felüli súlyban) — krajcár. Közép (páronként 220—280 kilogramm súlyban — krajcár. Könnyű (páronként 220 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. III. Romániai: Nehéz (páronként 820 kilogrammon felüli súlyban) — krajcár. Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) 43—44 — krajcár. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 42 1/2—43 — krajcár. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 43 1/2—45 krajcár. Sertésárak száma: 1899. június 24. napján volt készlet 46.735 darab, 1899. június hó 25. napján felhajtott 957 darab, 1899. évi június 25. napján elszállított 1088 darab, 1899. június 26. napjára maradt készletben 46.606 darab.

Napirend.

Napló. Kedd, június 27. — Római katolikus: László kir. — Protestáns: László. — Görög-orosz: (június 15.) Amos pr. — Zsidó: Tham. 10. — A nap két reggel 3 óra 40 perccor. — Nyugsz este 7 óra 44 perccor. — A hold két este 10 óra 5 perccor. — Nyugsz reggel 8 óra 36 perccor. A földművelésügyi miniszter fogad délután 4—5-ig. Nemzeti múzeum. Régiségár. Nyitva d. e. 9 órától délután 1 óráig. A Múzeum többi tárai 1. koroná belépő díj mellett megtekinthetők. Iparművészeti Múzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja. Nyitva délelőtt 9—1-ig. Technológiai Iparműzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—5-ig. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-kört 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig. A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10—1 óráig. Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délután fél 7 órától fél 9 óráig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—8-ig. A Hódoló díszfelvonás. Eisenhut Ferenc óriási körképe, látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9 órától este 5 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 20 krajcár. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelmi történeti múzeum és keleti mintáit az Iparosarokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órai ugyancsak délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár. Kereseti-ut 22. 1. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kereseti-ut 20. szám alatt, délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 órától 12-ig. Alattkelt nyitva egész nap.

Időjelzés.

A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — A légnomás nyugatról egyre emelkedik és a minimum keleten Európában van. Az idő Európában változó felhőzetű és csak szórónyomás esés, a hőmérséklet eloszlásában nincs lényeges változás. Hazánkban főleg a tengerparton s ennek szomszédságában voltak hő esők; az ég változó felhőzetű, a hőmérséklet nem változott lényegesen. Tulnyomóan száraz idő várható emelkedő hőmérséklettel.

Vizállás.

Table showing water levels (Vizállás) for various locations like Inn, Dunai, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Győr, Pánsorva, Mórva, Vág, Troncsán, Sereg, Szeged, Rába, Győr, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Krasznai, Latorca, Lőrinc, and Úsz.

Csödtömeg-eladás.

Vb. Szántó Zsigmond szegedi lakos, kereskedő csödtömege ajánlati verseny útján eladati határozatán, venni szándékozik az alanti feltételek melletti versenyre felhívtnak:

- 1. Eladás alá bocsájatik a vb. Szántó Zsigmond csödtömegéhez tartozó és a csödtömler 1-2399. tétele alatt 12,935 frt 15 kr. becseréltékben és 27,293 frt 16 kr. beszerzési árban felvett összes vászondivat-stb. árak, bolti állványok, boltberendezés, 1 drb. Wertheim-székény stb.
2. Átvételi illeték végtől terheli és ez köteles azt csödtömegmondók kezéhez ajánlata elfogadásakor azonnal készpénzben lefizetni.
3. Venni szándékozó tartozik ajánlatával együtt 1300 forint bánatpénzt csödtömegmondók kezéhez készpénzben letenni.
4. A csödtömlerárny az árak mértékéért, mennyiségéért és megnevezéséért szavatosságot nem vállal; megjegyeztetik azonban, hogy a csödtömlerben jelzett árak kir. közlegyző és egy szakértő előt pontosan és darabról-darabra vétettek fel.
5. Az áruaktár vasár- és ünnepnapok kivételével d. u. 3-5-ig a csödtömeg közbenjöttével megtekinthető.
6. Az ajánlat kellőleg lepecsételve, a bánatpénzzel együtt, 1899. évi július 8-ának déli 12 órájáig adandó be és illette át a csödtömegmondók kezéhez.
7. Az ajánlatot feletti döntés 1899. július 8-án d. u. 5 órakor Dr. Rósa Izso, csödtömlerárnyai elnök ur iródiájában megtartandó csödtömlerárnyai ülésen fog megjelteni.
8. A csödtömlerárny az ajánlatok elfogadásához köve nincsen, de az ajánlattevő igen.
9. Az elfogadott ajánlat tevője köteles a vételárát - melybe a bánatpénz is beletudatik fog - az ajánlata elfogadásáról vett értesítéstől számított 24 óra alatt a csödtömegmondók kezéhez készpénzben lefizetni.
10. Az árak legkésőbb 1899. július 15-ig bezárólag átveendőek és az összes helyiségek csödtömegmondóknak kiüresítve átadandók; megjegyeztetik azonban, hogy az elfogadott ajánlat tevője a csödtömeg által birt helyiségeket 1899. november 1-ig terjedő időre a csödtömegetől átveheti; a fizetendő bérösszeg külön egyezkedés tárgyát képezi.
11. Az ajánlatotól visszalépő bánatpénzét feltétlenül elveszti, valamint elveszti azt is, ki a feltételeknek mindenképpen a legelőnyösebb meg nem felel.
12. Az ajánlattevők ajánlatuk tétele által mindazon feltételeket ma gúkra nézve feltétlenül kötelezőknek elfogadják. - Szerződés, 1899. június 17-én. Dr. Strausz Miklós ügyvéd, mint vb. Szántó Zsigmond csödtömegmondónak.

Pályázati hirdetésny.

A magy. kir. Államvasutak gépgyára és a diósgyőri magy. kir. vas- és acélgépgyár igazgatósága részéről az 1899. évi aug. hó 1-től 1900. évi július hó végéig az alantabb megnevezett kincstári művek reparaálj-szükségleteinek biztosítása céljából nyilvános pályázati hirdettek, és pedig:
Savtalan repce-éő-olaj:

a budapesti gépgyár részére 30.000 kgr. a diósgyőri vas- és acélgépgyár részére 50.000 kgr., a zólyom-brezói vas- és acélgépgyár részére 18.000 kgr. a vajda-hunyadi vas- és acélgépgyár részére 2.000 kgr. a kudsiri vas- és acélgépgyár részére - kgr.

Savtalan repce-éő-olaj:

a diósgyőri m. kir. vas- és acélgépgyár részére 70.000 kgr., a zólyom-brezói vas- és acélgépgyár részére 12.000 kgr., a libetbányai vasmű részére 2000 kgr., a tiszolci vasmű részére 25.000 kgr., a vashegyi vasmű részére 3000 kgr., a rozsnói vasmű részére 2000 kgr., a vajda-hunyadi vas- és acélmű részére 8000 kgr., a kudsiri vas- és acélmű részére - kgr., és a kabolapótfámai szerszámgyár részére 1500 kgr.
A fenti mennyiségek a szűkségletnek csak megközelítő mennyiségét képezik, mindfogyva a gyárigazgatóság fenntartja magának azon jogot, hogy a jelzett mennyiségkénál 25%-kal többet vagy kevesebbet is rendelhessen.
A 100 filléres bélyeggel és "Ajánlati repceolaj" szállítási-ára 17.584/99. számhoz" külcimmel ellátott ajánlatok folyó évi július hó 14-ig déli 12 óráig az alulírott igazgatósághoz (Budapest, Kőbányai-ut) nyújtandók be.
Az ajánlati tárgyalás ugyanzott és ugyanzan nap déli 12 órakor fog megtartatni.
Bánatpénz gyanánt az ajánlott olajmennyiség értékének 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban nevezett gyárigazgatóság budapesti főpénztárnál legkésőbbben f. évi július hó 13-ig a délelőtti pénztári órákban, vagyis 8-11 óra között teendő le, mely összeg az szállítás elnyerése esetén 100%-os biztosítékra lesz kiegészítendő.
A repceolajok szállítására vonatkozólag mérvadó különleges feltételek az alulírott gyárigazgatóság anyagbeszerzési osztályában (B-4) megtekinthetők, hol a szállítási módokatokra vonatkozó bővebb felvilágosítások is a rendes hivatalos órák alatt nyerhetők.
Budapest, 1899. jun. 17.
A m. kir. Államvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas- és acélgépgyár igazgatósága.

Patyi Testvérek Butor-áruháza.

Budapest, Kerepesi-ut 9/a., földszint és I. emelet, Pannónia-szálló mellett.
Nagy választék, kizárólag szilárd hazai gyártmányu asztalos és saját készítményű kárpitozott butorokból, minden versenyt és hirdetőt árakat feltöltmő elcsó árakon. Teljes lakásberendezések, nyaraló, fürdő- és szálloda-butorok 2 évi jótállás és felelősség mellett szállítanak.
Tévedések elkerülése végett cégünkre és címünkre figyeini kérjük. Díszes butor-album 1 frt beküldése mellett bérmentve küldetük meg.

Titkos betegségeket

hugyszfolyásokat és sebeket, az őnfertőzést utóbbait, az elgyengült férfiak, nyugdíjasok, a bujakór utódozókosságát, nőknél fehérhólygást, bőrmennyire ütöttek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magánorvosok egyike főkezelője és börtömbetegségeket gyógyítja új gyógymódot szerzett, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-t doktor,
RENDEL: naponta d. u. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.
Díjazott levelekre legmagyobb figyelemmel választottak és szorgalmasan is gondoskodva lesz.
Nőeknek külön vésőterem.
Orvosi mezejelentés és a szerződés: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelendő: TITKOSÍTOTT ÜZEMTARTÓ (már 15-ik kiadásban megjelent) neml betegségeket és ezek észlelési gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 2 frt 10 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt behirdetés mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.
A könyv tartalma: I. Az ivarszervvő leírása. - II. A neml élet ébredése. - III. Az őnfertőzést és az éjjeli macróbiusok. - IV. Hugyszfolyás (trigonitis) és hugyszfolyások. - V. A bujakór gyógyítása. - VI. Fehérhólygás. - VII. Elgyengült férfiak. - VIII. Női magtelenség. IX. A ivarszervek megbetegedéseinek megelőzése a prostitúció.

Dr. Mitzger-féle intézet.

VI., Andrassy-ut 76.

A modern hygienia és orvosi technika előreny vívmányai szerint a korszakkalkolt "Kathophorese" gyógymód alapján berendezett Hydro-elektrotherapiai intézetet pártalan sikerű gyógyhatással folytán legmelegebben ajánljuk

Női betegségeket

n. m.: mindennemű idült idég- és nemi-betegségeket, a női ivarszervek hurutos vagy izdatmányos folyamatait, az altesti szervek szabálytalan működését, vese- és hólyagbajok, vérzegység, sápkór, általános gyöngöség, maglanság stb. ellen. Tapasztalt gyors és biztos eredményeket folytán honarírium teljes gyógyulás után fizethető. Levelekre díjmentesen választottak.
Rendelés 12-3-ig és 6-7-ig.

Dr. Spitzer arckenőcse

50 év óta minden világrészbe küldetik. Csakis zöld cédulán levő ezen aláírással valódi

Dr. SPITZER arckenőcse 35-50 kr. mozdóvia 40. Szalvator-szappan 50. Lyon-rizspor 30-40. elárvoltatnak mindennemű arcfoltot, pörönsét, szeptőt és szálait finomítják az arcból.

Dr. Kovács képszasztája, (ezsakis félhold alakú vödörrel valódi) három nap alatt minden kezét gyöngösé és fehérre varásol. Egy üvegáregely ára 60 kr.

Kapható minden gyógyszerárban s gyógyárüzletben. Fő-és melléklettel rakat: Dr. KOVÁCS ERNŐ gyógyzertára és Wlatszeryára, Budapest, VI., Gyóy-utca 17. sz.

..Toilett-tittkok" című füzetekét kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PÁP lan PÁP lan PÁP lan

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include: 1. Eszebeható vadász 3 matracca 10.-, 2. drb. repce paplan 1.70, 3. caemir paplan 2.50, 4. szaf caemir-paplan 3.50, 5. szaf caemir-paplan 4.50, 6. szaf szelcs paplan 7.50, 7. fedőruha szelcs paplan 12.-, 8. szaf szelcs paplan 1.20, 9. drb. szelcs paplan 1.80, 10. drb. szelcs paplan 1.50, 11. szelcs paplan 1.50, 12. szelcs paplan 1.50.

GICHNER JANOS és TÁRSA

paplan, matrac és kárpitoztru gyárosok, szőnyeg, függőágy- és asztaltérítő stb. nagy vát ártékban. Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám. Árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. Nem tozsz árakat kleszerelünk, vagy a pénzt visszaaduk

Titkos betegségeket ellen

25 évi, részben katonarorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvosi tapasztalattal után legmelegebben ajánljuk

Dr. KAJDACS, v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb hugyeszfolyásokat, bujakór-ros sebeket, syphilit, az őnfertőzéstés utóbbait Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujjabban olyannyira felkarolt és hatásában pártalan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magónléseket, nőknél fehérhólygást befeccsendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott idég és emek utódozókosságoképp létrejött hátgerincbajokat gyógyítja a legujabb gyóymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig. Nőeknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön váróterem. Levelekre díjtalanul azonnal választottak; esetleg gyógyszerekül is gondoskodva lesz.

Orvosi rendelő intézet

sulyos krónikus betegségeket gyógyítására Budapest, V., Váci-körút 18.

Ezamos sulyos betegség, amelyek eddig legnagyobb gondot okoztak az orvosnak s amelyek tudományának tetetelensége zátonyra jutott, immár

Dr. KOVÁCS I.

egyet. orvostudor Hámopata
ni hámopatiái gyóymódja által eredményteljesebb kezelesben részesülhetnek. Pártalan gyógyhatásának bizonyult a Hámoterapia; Asthma, szív és gyomorbántalmaknál; köszvény, sápkór és hólyagbántalmaknál; sulyos feőzbajok (migrain, álmatlanság, szédülés, ivateria és Neurasthenia) makacs vér- és bőrbántalmaknál. (Utóbbi betegségeket kémiai orvosokégg mellőzésével, saját találmányu belégzési gyóymóddal leggyóyít.) Egyetlen és legbiztosabb védelem: Szélhűtés, kezéőő vakság és elmezavar ellen. Rendelés naponta 9-1-ig és 3-7-ig. Levélre válaszol. - Meghívásra betegét látogat (a vidéken is) - Kívánatra külön rendelés.

Egészségi tehernemű

chappe- és bourett-selyemből.

a bel- és külföld számos orvosi tekintélyétől a legjobb és higienice legtekintetesebb aszónának javallva és elismerve, nélkülözhetetlen mindenkinek, turistáknak, sporthoz és utazáshoz, nyáron és télen is megfelelő minőségben hordható, rendkívül tartós, könnyen mosható, 250 krtól följobb minden árban kapható. Nagy választék a leggyóyszerűbből a legdivatosabb mintáig.

Valódi minőségben kapható a selyemfőnyel/ronnyelben: Pohrer & Huscher, Asch, Csehország.

Saját gyártmányu női- és férfitehernemű, női bluzok. Saját szőnyegár. Eladás méterenként. Tessenk ingyen és bérmentve Aschből képes árjegyzékét mintákat stb. kérni.

KRÓNIKUS

Viszkoteg, mindenféle bőmr-, ótvár, bőrhámú, test, kéz-, lábizzadás ellen orvosilag ajánljatik az Erényi-féle „Lehtol-Saliciil", mely ezen bajokat a test bármely részén alaposan gyógyítja. Használatu utatással ára 3 korona.

„MAKACS"

Csuz, köszvény, derékfájás, hasogatások, szakgatás, szurás, máj-, lép-, gyomordagat ellen biztos készítmény az Erényi-féle

„NERVIN"

Postán megrendelhető: Erényi Béla gyógyzertáraó Szabadzsállítás 5. (Postmegye). Budapesti főraktárak: Török József, Király-utca 12. Dr. Budapesti Emil, Városház-tér. Dr. Egger, Váci-körút 17.

LUBLÓGYÓGYPÜRDŐ

(Szegesmegyében.) Vasutállomás Lubot'n-Lubó fürdő, a kassa - odenbergi vasuton és Podolin a poprdvőgyi vasuton. Szénaáruzás vasas-források. Asványvíz és vas-lápfüddk. Ivó-és fürdőgyóymód. Klimatikus gyógyhely. Kútvíz hatásvérsegyenység és női bajoknál. Állandó fürdőorvos: dr. Platzer Sándor v. egyet. klinikai tanársegéd, budapesti négygyóyász. Kényelmes lakások, kútvíz ellátás, marékelt árak mellett. Utó-szezonban (aug. 21-16) 33% engedmény. Bőrbőbb felvilágosítással szolgál az uradalmi fürdőgondnokság

Minden szó egyszeri beiktatása post...
betűből 2 kr. Címrel ellátott hírdetésekről külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK felvételnek a BUDAPESTI NAPLO részére

a kiadóhivatalban József-körút 18. számán

Breuer nővér, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkán

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Schwartz hirdetői iroda Marokkói-utca 2.

Sopronyi V., dohány-nagy-térszéke, Kerepesti-utca 1.

L. K. 27. Levél ment 4464 Polonius-tól.

Lilike Abony. Levél ment. 4469

D. F. Csütörtökön jelentkeztem: semmi válasz.

Rococo. Szeretné-e még? En igen. Irj címre esetleg a kiadóba. Csokol 4465 Secessionistáé.

Úgyes magyar, német, horvát és szerb nyelvi levelező azonnali belépésre ajánlják. Cím a kiadóban. 4467

Fiatall 12-15 éves fiú, ki már előkelőbb irodában szolgai minőségben alkalmazva volt, azonnal felvétetik. Cím a kiadóban. 2387

Külesönt. Törlesztésre, közhivatalnoknak, nyugdíjasoknak, katonatiszteknek, (házasági óvadékra is, továbbá óvadék-állítást vagy óvadék helyettesítést készítő) Általános Forgalmi Intézet Budapest, Ujlág-utca 9. (Válaszbélyeg kéri.) 4468

Herminka! Édes kis lelkem! Nagy örömmel olvastam leveléteket. Igazán olyan jó dolgot fundált ki, hogy magam sem tudtam volna jobbat tanácsolni. Majd ha megjön, akkor mondjon meg nekí mindent. En most elutazom, de jövő héten visszajövök. Addig is írjon s tudassa velom, hogy e lapban mikorra értemsem. Öleli és eskö-köli ő. 6726

Egy betegsége folytan nagy nyomorba jutott úri ember a mélyen tisztelt közönség kegyességéért eszedik. Jó bizonyítványok és ajánlatokkal rendelkezik, mint végzett gazdász (magyarul, németül és keveset francián beszél, nőden) ajánlja magát valamely bizalmi vagy gazdasági állásra. Címe a kiadóhivatalban megtehető. 2382

COPYING OFFICE.

Bárminemű írásmunkákat, leírásokat, sokszorosításokat és fordításokat minden nyelven, ugyint gyorsírói v. fonográf felvételeket elvállal a „YOST” írógép r. t. Erzsébet-körút 9-11. New-York palota.

Azonnal olesón kiadó nagyon szépen berendezett külön bejárta szalon hálósózával uraknak vagy hölgyeknek 2367

Egy csinosan butorozott szoba egy gyermektelen családnál a Lipót-körút és Andrásy-utca közelében azonnal kiadó. Cím a kiadóban. 2365

Úgyes szabóné ajánlják háza és háson kívül is méréselt díjazásért. Cím a kiadóban. 2341

Hegedűoktatás! Kifinó gyakorlati bíró okleveles hegedűtanár alapos oktatást nyújt kezdőknek, valamint előrehaladottaknak. Cím a kiadóhivatalban. 4456

10 frrtal lakótárs. Keresteti keleten alkoves külön bejárta szobába egy intell. ur mellé egy vagy két ur szobátsul havonta 10 frrt lakbér mellett a szoba bármely percben elfoglalható. Cím a kiadóhivatalban. 2344

Két ur keres intelligens családnál elegánsan butorozott két szobát első vagy második emeleten lehetőséggel fűrdőszobával. Ajánlatok „Julius” jelleg alatt a kiadóhivatalba kértnek. 2376

Kiadó szoba a Népszínház szomszédságában egy csinosan butorozott, két ablakos, tágas és világos, teljesen féregmentes szoba, tágas előszobával és külön bejárattal a lépcsőházból közvetlenül kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2251

Villa részletfizetésre, az Ujpest-Palota állomás és a villamos vasút közvetlen közelében jutányos áron azonnal átvehető. A 4 szoba, fűrdő és gyermekszobán kívül szép nagy gyümölcsös és virágkert is tartozik hozzá. Cím a kiadóban. 2340

Házmaster fiatal gyermektelen házaspár, kaucaiókés, épület- és műasztalos alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2345

Legelőcsöb és legjobb szakácskönyv!! Szegedi új szakácskönyv legújabb (4.) bővített kiadás. Irta: Szekula Teréz. Ára 2 forint helyett csak 1 frrt 50 kr. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalban. József-körút 18.

Nagyon szépen butorozott szalon

kényelmes hálószobával együtt, mely két személynek is alkalmas, teljesen különbejárta, féregmentes és tiszta, egy-két urnak vagy hölgynek azonnal kiadó. Vidékről jövőeknek is. Cím a kiadóhivatalban. 2290

Valódi külföldi borok!! A legjobb minőségű külföldi borok árusításának vállalatát el a fővárosi képviselő. Koromszok vendéglők szőlőszőlők, kereskedők és magánforrasztók a saját hasznukat látják, ha egy próba megrendeléssel kísérletet tesznek. Az árak jutányosak; a kitűnő minőségű s a mai mostoha viszonyok mellett szinte potom árban kaphatók a Valódi külföldi borok! A címet akár szóbeli, akár írásbeli kérdésközlés megmondja a Budapesti Napló kiadóhivatala. !! Valódi külföldi borok!! 2348

Vigyázz!! Előnyös bérbeadás!! Elutazás miatt III. emeletes új bérház a VI. ker. egyik legszébb utcájában kitűnő feltételek mellett 3, esetleg 5 évre bérbeadó. Közlelbi cím a kiadóban. 2383

Olesó arany és ezüsteladás, részletfizetésre is, valamint a legszébb ékszerágyak u. m. arany férfi láncok grammja 85 kr., arany férfidíj 14 frrt, arany női órák 10 forint, gyémántórák, fülbevalók, brosstók, 6 frrt 50 kr-tól kezdve. 12 darab valódi ezüst óvszekk 6 frrt 25 kr., étkész-szervezik 12 személyre 140 frrt, 6 személyre 75 frrtől kezdve. Girándolok, gyertyatartók, tálcák és e szakmába vágó cikkek grammja 8 kr, minden darab hivatalos fényképpel van ellátva. Veszünk zálogházú cédulákat. Grünberger A. Béla örökösél Budapest, Városház-tér 9. (Baris-bazar) l. em., ajtó 23. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Butort minden stíben jót és olcsón vehet Sárkány és Schütz butorognál VII., Erzsébet-körút 12. szám. a New-York kávéház átellenében. Árjegyzék 25 kr. bélyeg ellenében bérmentve.

Makaes

vizkateg - sömör - borküftésekben, izzádsában szonvodók vagyenek Erányi-féle „Lohol-Saly-cit” téglénykint 3 korona utatitással.

Köhögésnél, rekedtségél vagyen 30 kr-ért Réthy-féle pemotefüenkorkát.

Egy I. emeleti szép udvari szoba, konyha, pincse, padlás és ólókamara-al augusztus hó 1-ére kiadó. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal. 2386

Született angol hölgy francia és angol leckéket ad mérsékelt árt. Megkereséseket „Albion” jelleggel a laphoz kér, hol esetleg címe is megtudható. 2388

Köznép-osztály, Frelk 5 frrt. Nadrag 3 frrt. Mellény 1 frrt. Ferenc József-kabát 4 frrt Jaquet 3 frrt. ROTHBERGER JAKAB Kristóf-tér 2. 1-6. emelet.

Virí. Ein Hofrath und fünf Aerzte begutachten die eidlich vor Gericht meine übersehende Erfindung gegen vorzeitige Schwäche! (Männer) Broschüre mit Gutschten und Gerichtsurtheil als Doppelblatt für 50 Kr. Marée. Paul Gassen, Köln a/Rh. Nr. 45.

BUTOR jó, szolid kivitelben, előnyös részletfizetésre. Náthán Ignác kárpitos- és asztalos-butor egyedüli főiskolára VII. ker. Erzsébet-körút 23. Árjegyzéket vidékre ingyen és bérmentve

Könnnyű fizetési feltételek! Diszes, olesó vasbutorok, gyermekkecskék, gyermekágyak, ruhanagy-telezők, afrikai és löször-matracok, paplanok, szövetágygöngyök, ággy- és asztaltartók, kárpitos-í-futorok, táskák, és függőlampák kaphatók Pápal és Náthán Ignác-rolnál, Budapest, V. ker., Andrásy-utca 2. (Fenderek-palota). Vidékre is helyben részletfizetésre is szolgálunk minden árfelekkel ingyen és bérmentve küldünk

Férfi-ruhák: Felöltő 9 frrt, Loden öltöny 15 frrt, Havelok 8 frrt, Kerekpár 8 frrt 10 f.

Rothberger Jakab es. es kir. udvari szállítónál Budapest, IV., Váci-utca 23. Használt ruhák ujra kicseréltnek és a legmagasabb árban beszá-mittatnak.

Jó könyvek

megylen leszállított áron: Babes közhasznu magyar-árzótótar köve (2 frrt) ... 1.50 Benedek Elek. A szív könyve (1.80) ... 1.20 Betyárlendek, az alföldi rablóélváltó történetei. 1.-Karczag Vilmos. Lemondás, regény (1.20) 60 kr., köve (2 frrt) ... 1.-Kossutai Géza, nevezetesebb bünesetek I., II., III., IV. egybekötve (4.80) ... 2.-Mihályi Imre, Franciaország alatt. Elmények és kalandok az Aquatoron (2 frrt) 1.-, ugyanez köve (3 frrt) ... 1.50 Mokány Berci viselt dolgai (2 frrt) 1.-, ugyanez köve (2.50) ... 1.40 Murger Henry, Bohémvilág (1 frrt) 50 kr., köve (1.50) ... 1.-80 Sztano Miklós, Karam, boljáték (2 frrt) 1.- köve (3 frrt) ... 1.50 Tóvölgyi Titusz, Van-e más világ? (A szellemek országából) (1.50) 1.-, ugyanez köve (2 frrt) ... 1.40 Zola Emil, Pascal orvos, regény (1.60) 80 kr., köve (2 frrt) ... 1.20 (A bekerített árak a volt bolti árakak jelzik) Megrendelhetők a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában

József-körút 18. Mindenféle könyvárjegyzék és a Könyvkedvelők Kalauza, kivánatra bérkérlek ingyen és bérmentve küldetik.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Miskolc. 14993/III. sz. Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Ruttká állomásán a vendéglői üzletre 1899. évi december hó 16-ától számított 3 évi időtartamra ezenell nyilvános pályázat hirdetik.

A vendéglői bérbe venni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen bélyegzett, valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat folyó évi június hó 28-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak miskolci üzletvezetőség titkári hivatalához e cím alatt: „Ajánlat a ruttkai pályavendéglői bérletére 14993. számhoz” lepecsételt borítékban térítvény mellett nyújtsák be.

Az ajánlattevő köteles a miskolci üzletvezetőség gyűjtőszéknél a f. évi július 27-én déli 12 óráig bnatpénzben 500 frrt készpénzben vagy állami letételek alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta utánj külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vétetni nem fog.

A vendéglői bérletre vonatkozó feltételek a miskolci üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. emelet 25. ajtószám) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztik, hogy a feltételeket ismerk s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételekkel eitéró ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. A m. kir. államvasutak miskolci üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlati bérösszege, szabadon választáson. Miskolc, 1899. június 17. Az üzletvezetőség. (Utány. nem díjazatik.)

EGY MILLIÓ

korona főnyeremény. Évenként 12 húzás.

Ezen hirdetésre való hivatkozással és 2 részlettelnek, azaz 5 frrt 32 kr.-nak hozzáam juttatása ellenében kiszolgáltatom az alant felsorolt sorsjegyek 36 óra szótól részletitve 3 havi nyugtával, vagyis

5 korona 32 fillért ingyen adok és a részletveken felsorolt sorsjegyek már a legközelebbi húzáson, július 1-én is részvesznek! A sorsjegyek a következők: 1 darab 3/6-os Osztrák földhírtel-nyereményeg 1 darab Osztrák vörös kereszt-sorsjegy, 1 darab Olasz „ 4 darab lösziv-sorsjegy.

BEIFELD JÓZSEF bankháza Budapest, Károly-körút 1. sz. Alapították 1874. Alapították 1874.

Magyar királyi államvasutak. 96413/99. szám. Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet az ó-miskolci felvételi épület két szárnyának előállítására szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek a költésgevétes az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához köztöltételek Budapestben a magyar királyi államvasutak igazgatósága magasséptiményi ügyosztályában (VI., Teréz-körút 56. szám III. emelet 14. szám) és Miskolcon az üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1899. évi július hó 15-én déli 12 óráig nyújtandók be aulirott igazgatóság építési főosztályánál (VI., Teréz-körút 56. szám II. emelet 10. ajtó).

Az ajánlatokat 50 kros, az ajánlat mellékleteit invenként 15 kros bélyeggel ellátva, lepecsételve és következő felirattal nyújtandók be. „Ajánlat az ó-miskolci felvételi épület két szárnyának letétesére.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1899. évi július 14-én déli 12 óráig 2550. azaz Kettőezeröttszáz o. 6. forint bnatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak főpénztáránál (Andrásy-utca 75. szám földszint) akár készpénzben, akár állami letételek alkalmas értékpapirokban. A bnatpénzről szóló letétegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfoyam szerint számítatnak, de névértékben felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Postautján beküldött ajánlatok és bnatpénzek térti vesvényenl andandók fel. Budapest, 1899. június hóban.

Az igazgatóság. (Utányomást nem díjazunk.) Most jelent meg! Most jelent meg! Filléres könyvtár.

Egy-egy kötet ár 25 kr. Elbeszélések, tört. elbesz., mesék, regék, versek, fiuknak és leányoknak. A kötetek igen szépen, mutatósan vannak bekötve és ugy a tartalom, mint pedig kiállítás és ár tekintetében páratlanok a maguk nemében. Szerkesztő: Pósa Lajos.

54. Gyarmathy Zsigáné. Mari néni mánakja. A remete. Két elbeszélés képekkel ... 25 kr. 65-68. Béla Henrik. A kis herceg. Sok képpel ... 25 kr.

55. Sebök Zsigmond A. kis mérnök. Elbeszélés 1 képpel ... 25 kr. 67. Juhász Béla. Hona. Történeti elbeszélés 1 képpel ... 25 kr.

66-67. Margitay Dezső. Tílos a páva. Elbeszélés 1 képpel ... 50 kr. 68. Körner Ilma. Kis lányok, nagy lányok. Elbeszélés ... 25 kr.

59. Gauss Viktor A piros köpönyeg. Elbeszélés a magyar szabadságharóbból. Sok képpel 25 kr. 60-61. Madarassy László. Az amerikai őserdőben. Egy magyar fiu viszontagsági. Gyermekregény képekkel ... 50 kr.

62. Pósa Lajos. Harangvirágok. Versek, regék, mesék 3 képpel 25 kr. 63. Barta Irén. Enyém. elbeszélés 1 képpel 25 kr.

Minden kötet külön is kapható. — A gyűjteményt folytatjuk. Megrendelésnél legelőcsöb minden számért 25 kr. és 2 kr. portóra postautalványon előre beküldeni, ebben az esetben bérmentve küldjük meg a rendelt példányokat. Husz kötetért 5 frrt. Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.